

Tallinna Ülikool

Balti filmi, meedia ja kunstide instituut

Varvara Reino

**Venekeelse auditooriumi, programmi tegijate ja peamiste poliitiliste erakondade
esindajate hinnangud telekanalile ETV+ aastal 2021**

Magistritöö

Juhendaja: *Andres Jõesaar, PhD*

Tallinn 2021

Resüme

Ülikool Tallinna Ülikool	Instituut Balti filmi, meedia ja kunstide instituut
Autor Varvara Reino	
Pealkiri Venekeelse auditooriumi, programmi tegijate ja peamiste poliitiliste erakondade esindajate hinnangud telekanalile ETV+ aastal 2021	
Õppekava Nüüdismeedia	Tase Magistritöö
Kuu ja aasta Mai 2021	Lehekülgede arv 75+83
Kokkuvõte Tulenevalt sellest, et ETV+-le erinevate osapoolte poolt antud hinnangud on olnud väga vastuolulised ja nõrgalt argumenteeritud, võtsin käesoleva magistritöö eesmärgiks uurida venekeelse auditooriumi, ETV+ programmi tegijate ja peamiste poliitiliste erakondade esindajate poolt telekanalile antavad hinnangud aastal 2021. Uurimismeetodiks on kombineeritud meetod, milles rakendasin kolme kvantitatiivse (venekeelse auditooriumi ning ETV+-i tegijate hinnangute väljaselgitamiseks) ja ühte kvalitatiivse meetodiga teostatud analüüsi (poliitikute hinnangute väljaselgitamiseks). Kombineeritud meetodil saadud tulemusi ja relevantse kirjanduse ideestikku integreerides olen töö eesmärgi saavutanud, ehk käesoleva töö käigus nendelt kolmelt oluliselt sihtrühmalt saadud hinnangud võimaldavad anda ETV+-i tegevusele senisest oluliselt adekvaatsema hinnangu. Tulemuste ja järelduste põhjal esitasin 10 ettepanekut oma soovitude ning edasiste uurimisvõimaluste nimetamisega. Minu üldine põhisoovituse käesoleva uuringu tulemuste põhjal on, et ETV+-ile antavat hinnangut tuleb jälgitavuse, veebikeskkonnas mõju ning kanali rolli lõimumises arvestades aastal 2021 positiivselt revideerida, ning sellele tuginedes jätkuvalt tagada ETV+-ile edasiseks arenguks vajalikud ressursid.	
Märksõnad ETV+, ERR, televisioon, julgeolek, ühine inforuum, lõimumine	
Säilitamise koht Tallinna Ülikool, Balti filmi, meedia ja kunstide instituut	

Abstract

University Tallinn University	School Baltic Film, Media and Arts School
Author Varvara Reino	
Heading Assessments of television channel ETV+ by Russian-speaking audience, program makers and representatives of the main political parties in 2021	
Curriculum Contemporary Media	Level Master
Month and Year May 2021	Page Count 75+83
Abstract Due to the fact that the assessments given to television channel ETV+ by different parties have been very controversial and supported by weak arguments, I aimed to study the evaluations of ETV+ by the Russian-speaking audience, ETV+ program makers and representatives of the main political parties in 2021. The research method is a combined method, in which I applied three quantitative surveys (to find out the evaluations of the Russian-speaking audience and program makers) and one analysis carried out qualitatively (to find out the evaluations of politicians). By integrating the results obtained with the combined method and the ideas of the relevant literature, I have achieved the goal of the study, ie the evaluations obtained from these three important target groups in the course of this study make it possible to give a significantly more adequate assessment of ETV+. Based on the results and conclusions, I made 10 proposals with my recommendations and further research opportunities. My overall main recommendation based on the results of this study is that the assessment of ETV+ should be positively revised based on weekly Reach, channel online impact, and the role of the channel in integration of Estonian society in 2021, and the necessary resources for its further development should be provided further on.	
Keywords ETV+, ERR, television, national security, common information space, integration	
Place of Preservation Tallinn University, Baltic Film, Media and Arts School	

SISUKORD

SISSEJUHATUS	1
1. TEOREETILINE RAAMISTIK	5
1.1 ETV+ kui Rahvusringhäälingu kanal, vaadatavus, tähtsamad osapooled	5
1.2 Rahvusringhäälingu roll ja kvaliteedi kriteeriumid	13
1.3 Rahvusringhääling, televisioon ja digiajastu, ETV+-i vaadatavus Internetis ja sotsiaalmeedia	17
1.4 Eesti venekeelsete inimeste meediatarbimine.....	24
1.5 ETV+-i uuringud.....	27
2. MEETOD.....	29
2.1 KOMBINEERITUD MEETODIL UURIMISTÖÖ.....	29
2.2 KVANTITATIIVSED UURINGUD	30
2.2.1 ETV+-i Facebook'i lugejate veebiküsitlus	31
2.2.2. Veebiküsitlus: vastus esitatud küsimusele portaalides	37
2.2.3 ETV+-i tegijate veebiküsitlus	44
2.3 KVALITATIIVNE UURING	50
2.3.1 Intervjuud poliitikutega.....	50
3. PRAKTILINE ANALÜÜS	55
4. TULEMUSED JA DISKUSSIOON	56
KOKKUVÕTE	75
ALLIKAD.....	76
LISAD.....	82

A. ETV+-i Facebook'i lugejate veebiküsitlus - eestikeelne tekst.....	82
B. Veebiküsitlus: vastus esitatud küsimusele portaalides - küsimuse eestikeelne tekst.....	85
D. ETV+-i tegijad seisuga detsember 2020	86
E. ETV+-i tegijate veebiküsitlus - eestikeelne tekst	89
F. Intervjuud poliitikutega - ettevalmistatud küsimused.....	93
G. Intervjuud poliitikutega - stenogrammid.....	94
G1. Intervjuu vastuste märksõnad/laused + teemade loetelu	132
G2. Ühine teemade loetelu.....	151
G3. Intervjuude vastused teemade kaupa.....	152

SISSEJUHATUS

Aastaks 2021 on venekeelne Eesti Rahvusringhäälingu telekanal ETV+ tegutsenud üle viie aasta. Arutelud avaõigusliku venekeelse telekanali vajalikkusest Eestis enne selle avamist aastal 2015 olid kestnud kauem kui kaks aastakümnet. Arutelude peamisteks probleemideks olid Eesti venekeelse kogukonna spetsiifiline väike turg ning väidetavalt liiga suur kulu vähemusele suunatud telekanali ülalpidamiseks. Samuti nähti probleemi näiteks professionaalsete venekeelsete tegijate puuduses, Vene kanalite ressursside suuruses võrreldes Eesti omadega ning põlvkondade vahetuses lootusega, et pikas perspektiivis hakkavad kõik mitte-eestlased eesti keelest aru saama (Jõesaar, 2017). Lõpuks oli otsustavaks teguriks Eesti julgeolek - aastal 2014 Venemaa annekteeris Krimmi. Šein (2021¹) kirjeldab oma peatselt ilmuvas uues teleraamatus “Digiajastu teleraamat. Digiajastu televisioon Eestis 2000-2020” poliitilisi protsesse kanali avamise taga järgmiselt:

Tagasivaates ilmneb seaduspära, et poliitilisse agendasse on venekeelse inforuumi, sh venekeelse telekanali avamise küsimus kerkinud enamasti just siis, kui poliitiline kliima ja infosõda on pingestunud, olgu 1993. a seoses Narvas ja Sillamäel ähvardava autonoomiareferendumiga (siis loodi venekeelne Raadio 4), 2007. a pronksiöö ajal (loodi portaal novosti.etv24.ee), 2008. a Gruusia sõja ajal (võeti suund venekeelse programmi mahu suurendamisele ETV 2s) või 2013.–2014. a Ukraina sündmuste ajal (selle järellaines sündis ETV+).

Kaks aastakümnet kestnud arutelude järel siiski avatud kanalit ja selle tegevust, millele kulub igal aastal 2.6 miljonit eurot Eesti riigi eelarvest (ERR, 2015-2021), ning millel on Eesti ühiskonnas olulised ülesanded, on arusaadavalt avamisest saati analüüsitud. Käesoleva uurimistöö probleemi olemus on selles, et ETV+-i tegevusele, vajalikkusele ja edukusele on erinevate osapoolte poolt antud väga erinevaid hinnanguid.

Näiteks Jõesaare (2019: 43, autori tõlge) positiivse poole pealt argumendid on, et “avalik-õigusliku ringhäälingu usaldusväärsus ja olulisus on märkimisväärselt suurem kui erameedia oma ja see on peale ETV+-i avamist venekeelse kogukonna seas märkimisväärselt tõusnud”, ning et “ETV+-i igapäevaste vaatajate hulk on aasta-aastalt kasvanud ja 2019. aasta alguseks

¹ Töö kirjutamise ajal ei olnud raamat veel trükki läinud ning tsitaadid pärinevad Hagi Šein käsikirjast. Selle tõttu puuduvad siin ja ka edaspidi vastavates kohtades viited konkreetsetele leheküljenumbritele.

jõudnud 40%-ni sihtrühmast. See tähendab, et üha suurem osa vene keelt kõnelevast kogukonnast on seotud avalik-õigusliku ringhäälingu infoväljaga”. Negatiivse poole pealt toob ta välja, et “Venemaa suurimate telekanalite populaarsus on mõnevõrra vähenenud, kuid need on endiselt olulised teabeallikad”, ning et “venekeelse kogukonna jaoks on venekeelsete portaalide delfi.ee ja postimees.ee tähtsus teabeallikana suurem kui avalik-õiguslike ringhäälingukanalite ETV+ ja Raadio 4”.

Eesti Ühiskonna Integratsiooni Monitooring (2017: 74) on ETV+-i auditooriumi uurinud ning järeldustes esineb samamoodi mitmetähenduslikkust:

Kuigi vaatajaarvud on jäänud väikseks, on ETV+-st vähemalt sümboolsel tasandil kujunenud kõige olulisem ERR-i kanal teistest rahvustest inimeste jaoks, ületades Raadio 4 nii olulisuselt kui ka usaldusväärsuselt. (...) Kanalil on raske vältida sümboolset kuvandit n-ö riigimeediana, ning see ei ole kujunenud selgelt venekeelse “kogukonna häälekandjaks”.

Šein ütles ETV+-i avamise kohta (Memokraat, 2015): “Arvan, et see katse muudab Eesti teleökosüsteemi kardinaalselt”, ja ta tõi sisse mõiste: “Eestis ka vene telekogukonna kaasamise ebaõnnestumise paanika” (2018: 4). Enda uues teleraamatus (2021) aga toob Šein välja, et:

Tuleb regulaarse vaadatavuse põhjal ETV+-le antavat hinnangut positiivselt revideerida. (...) Tervikliku kanali ja toimetuse loomine, programmi struktuuri väljakujundamine, tegijate professionaalne kasvamine ning vaatajaharjumuste ja usalduse tekkimine on aastatepikkune protsess. Ka ETV+ sissetöötamise aeg alles kestab.

Kantar Emori telemõõdiku andmete põhjal võib väita, et ETV+-i jälgitavus on alates 2015. aastast võrreldes teiste venekeelsete kanalitega (mis on langustrendis) kogu aeg aeglaselt, aga stabiilselt kasvanud. Vaadatavus Venemaa kanalitel ETV+-iga võrreldes on aga endiselt oluliselt kõrgem.

Eesti meediauuringute üheks seni täitmata lüngaks on tõsiasi, et siiani pole teostatud komplekset uuringut, mis hõlmaks endas nii auditooriumi, poliitikute kui ka programmi tegijate hinnanguid ETV+-ile. Antud töö eesmärk on teada saada, kuidas ETV+-i venekeelne auditoorium, ETV+-i tegijad ja peamiste poliitiliste erakondade esindajad hindavad ETV+-i vajalikkust, edukust, ja milliseid hinnanguid nad annavad ETV+-ile aastal 2021. Käesoleva töö

käigus nendelt kolmelt oluliselt sihtrühmalt saadud hinnangud võimaldavad anda ETV+-i tegevusele senisest oluliselt adekvaatsema hinnangu.

Eesmärgi saavutamiseks esitan järgmised uurimisküsimused:

- Millised on venekeelse auditooriumi hinnangud ETV+-ile aastal 2021?
- Millised on ETV+-i tegijate hinnangud ETV+-ile aastal 2021?
- Millised on peamiste poliitiliste erakondade esindajate hinnangud ETV+-ile aastal 2021?

Lisaks neile uurimisprobleemi avamiseks spetsiifilisemad keskkonnast ja sihtgrupist tulenevad küsimused:

- Kui paljud ETV+-i Facebook'i lugejad on ka ETV+-i vaatajad (televisoris/Internetis)?
- Kui paljud ETV+-i Facebook'i lugejad vaatavad ETV+-i saateid televisiorist või Internetist peale saate reklaami ETV+-i Facebook'is?
- Kui paljud ETV+-i venekeelsest auditooriumist peavad ETV+-i vajalikuks aastal 2021?
- Millised on peamiste poliitiliste erakondade esindajate hinnangud riigipoolsele ETV+-i rahastamisele aastal 2021?
- Kuidas ETV+-i tegijad hindavad enda arusaama Eesti Rahvusringhäälingu ning ETV+-i ülesannetest ühiskonnas?
- Kuidas ETV+-i tegijad hindavad enda arusaama ETV+-i arengustrateegiast, enda rollist ETV+-i arengus, ning enda konkreetsetest tööülesannetest?
- Kuidas ETV+-i tegijad hindavad kanali juhtimise kvaliteeti enne 2018. (Darja Saar) ja peale 2018. aastat (Ekaterina Taklaja/Hannela Lippus)?

Magistritöö on kombineeritud meetodil uurimistöö, kus on kasutatud nii kvantitatiivseid kui kvalitatiivset uurimismeetodit:

- ETV+-i Facebook'i lugejate veebiküsitlus
- Veebiküsitlus: vastus esitatud küsimusele portaalides
- ETV+-i tegijate veebiküsitlus
- Intervjuud poliitikutega

Eesmärgi saavutamiseks ning uurimisküsimustele vastuste andmiseks lisaks on kasutatud teiseid andmeallikaid (Kantar Emori uuringud, ERR auditooriumi-uuringute andmed, varem avaldatud artiklid).

Tulemuste põhjal toon välja oma soovitused ning edasised uurimisvõimalused.

Rääkides oma motivatsioonist teemaga tegelemisel, pean mainima, et aastast 2016 olen olnud ETV+-i tegija (lepinguline töötaja, kokku ligi 20 teleprojekti erinevates ametites: administraator, režissööri assistent, tegevprodutsent, toimetaja, reporter). Mulle tundub, et olen (nagu ka paljud minu kolleegid) ETV+-is töötamise ajal üritanud aru saada, kus ETV+ hetkel oma arengus on, milliseid hinnanguid kanalile antakse auditooriumi ning poliitikute poolt, kas venekeelne auditoorium peab kanalit vajalikuks, ning mida minu kolleegid kokkuvõttes kanalist ja enda rollist selle arengus arvavad. Õpingute ajal olemasolevatest allikatest ma sellist informatsiooni ei leidnud. Olen aru saanud, et need küsimused on ka Eesti ühiskonnale tähtsad ning asusin ise otsima.

Töö tähtsusest võib öelda nii palju, et suureks väärtuseks on erinevatest allikatest erinevate meetoditega kogutud hinnangud. Töö paigutub meediauuringute alla.

1. TEOREETILINE RAAMISTIK

1.1 ETV+ kui Rahvusringhäälingu kanal, vaadatavus, tähtsamad osapooled

Ajalugu, rajasõltuvuse ning innovatsiooni difusiooni teooriate abil püüan seletada põhjusi ETV+-i tekkimise, vaadatavuse ning mitmetähenduslikke hinnangute taga.

Innovatsiooni difusiooni teooria aitab kirjeldada, ennustada ja selgitada innovatsiooni omaksvõtu erinevaid etappe ja tingimusi. Rogers (2003) määratles difusiooni kui protsessi, milles uuendusest aja jooksul teatatakse sotsiaalsüsteemi liikmeid teatud kanalite kaudu. Difusiooni uuringud aitavad oma laia haarde tõttu suurendada meie arusaama omaksvõtmisest igasuguste uuenduste puhul, ideedest sotsiaälvõrgustikeni. Meediainnovatsiooni difusiooni (leviku) põhielemendid on innovatsioon, suhtluskanalid, aeg ja sotsiaalne süsteem. Innovatsiooni omaksvõtmise protsessi üldjuhul kirjeldatakse etappide jadana: teadmine, veendumine, otsustamine, kasutuselevõtmine ja kinnitamine (Atkin et al., 2015). Difusiooniuuringute objektiks on olnud ka spetsiifilised meedia sisu ja vormid, näiteks telenovellad (von Pape, 2009).

Rajasõltuvus selgitab inertsust sündmuste jadaga, mis kitsendavad tegevuse ulatust, mille tulemuseks on lõpuks püsivus. Minevikus tehtud otsused võivad praeguseid ja tulevasi valikuid oluliselt piirata. Lõpuks võib korduv otsuste muster viia teatud tulevase tegevussuunda tingimata, piirates alternatiivsete valikute võimalust. Rajasõltuvuses on otsustusmudel iseennast tugevdava dünaamika või tugevalt rutiinseks saanud individuaalse käitumise tulemus. Rajasõltuvuse eripära on see, et režiim väljub ükskõik millise üksiku teguri kontrolli alt, potentsiaalselt juhtides protsessi pöördumatusse, pändumatusse või lukustunud olekusse. Eristatakse järgmiseid faase: eelformatsiooni faas, kujunemisfaas, ja lukustumisfaas (Cestino & Matthews, 2016).

Uuenduse olemuse täpsustamiseks ja selle levitamise mõistmiseks on ajaloolised lähenemisviisid kasulikud (Goggin, 2017). Pärast kommunistlike režiimide kukutamist kehtestati enamikus Kesk- ja Ida-Euroopa riikides ning eriti Balti riikides liberaalne vabaturu riigikord. Liberaalne arengutee valiti nii riigi kui terviku ülesehitamiseks kui ka uue meediamaastiku kujundamiseks. Enamikus üleminekuriikides, sealhulgas Baltikumis, asutati 1990. üleminekuperioodil kommertsringhäälinguorganisatsioonid, enamik riigile kuuluvast trükimeediast erastati ning riiklikud raadio- ja televisioonifirmad muudeti avalik-õiguslikeks

ringhäälinguorganisatsioonideks. 1994. aasta ringhäälinguseaduse esmane eesmärk oli kehtestada meediasüsteem, kus avalik-õiguslik ringhääling eksisteeriks koos erasektoriga (Jõesaar, 2017).

Venekeelsed inimesed moodustasid 1980. aastate lõpus 35,2% Eesti elanikkonnast (ibid). Keele perspektiivis olid aastal 2011 Eesti Statistika andmetel 94% mitte-eestlastest venekeelsed. Tänapäeval moodustavad venekeelsed inimesed 25% Eesti elanikkonnast (Eesti Statistika, 2021).

Aastatel 1993–1994, kui Venemaa tele- ja raadiokanalite edastamine lõpetati, ei loodud Eestis ühtegi üleriigilist venekeelset telekanalit (Jõesaar, 2017). Seda konkreetset kriitilist punkti võib pidada esimeseks kolmest rajasõltuvuse faasist (Cestino & Matthews, 2016) - eelformatsiooni faasiks. Selles etapis on endiselt laiad valiku ja tegevuse võimalused. Ehkki see hetk on kontseptuaalselt ajalooliselt ja institutsionaalselt raamitud, on need “kontekstuaalsed mõjud” (inglise k - “*contextual influences*”) ja “mitte imperatiivid” (inglise k - “*not imperatives*”). Kui otsus on langetatud, käivitab see valik - mis võib tunduda suhteliselt väikeseks sündmuseks - ennast tugevdava protsessi. Kriitiline hetk on määratletud kui ülemineku moment sisenemisel isetugevdavate protsesside dünaamikasse (ibid).

Kaabelvõrgu operaatorid rahuldasiid turunõudluse venekeelse programmi järele. Šein (2021) kirjutab:

Diskussioon omamaise venekeelse televisiooni ümber on olnud pidev ja poliitilised erimeelsused silmanähtavad. Põhiküsimusteks on olnud, kas venekeelset televisiooni on Eestis üldse vaja, ja kui on, siis milline peaks olema selle sisu, milliste kanalite kaudu on selle auditooriumini jõudmine kõige tõhusam ja kas riigi kulutused vähese vaadatavusega avalik-õiguslikule vene kanalile on õigustatud. (...) Olude sunnil on eestikeelsetesse kanalitesse ligi 15 aastat pikitud venekeelseid saateid ja saatetsoone, mis püsiauditooriumi kujundamisel on väga kesine lahendus, sest telekanal töötab kui tervik ja saab mõjukaks vaid sellisena.

Jõesaar (2017: 44) toob välja hilisemad põhilised poolt- ja vastuargumendid. Kanali käivitamise vastuargumendid (autori tõlge):

- Venekeelse publiku meelitamiseks on vaja (väga) kvaliteetset programmi;
- See on liiga kallis; piisavad täiendavad rahalised vahendid pole kättesaadavad;

- *Mis iganes programm on, on ebarealistlik venekeelset publikut oodata suure välismaa konkurentsi tõttu;*
- *Puuduvad professionaalsed venekeelsed teleajakirjanikud/saatejuhid ja muu personal, et teletoodang oleks kvaliteetne;*
- *Sellist kanalit pole vaja - pikas perspektiivis saavad kõik eesti keelest aru ja vaatavad Eesti saateid;*
- *See vähendab motivatsiooni eesti keelt õppida;*
- *Kui on vaja riigi rahastatud propagandat, tuleks need programmid tellida esimesel Balti kanalil (PBK)*

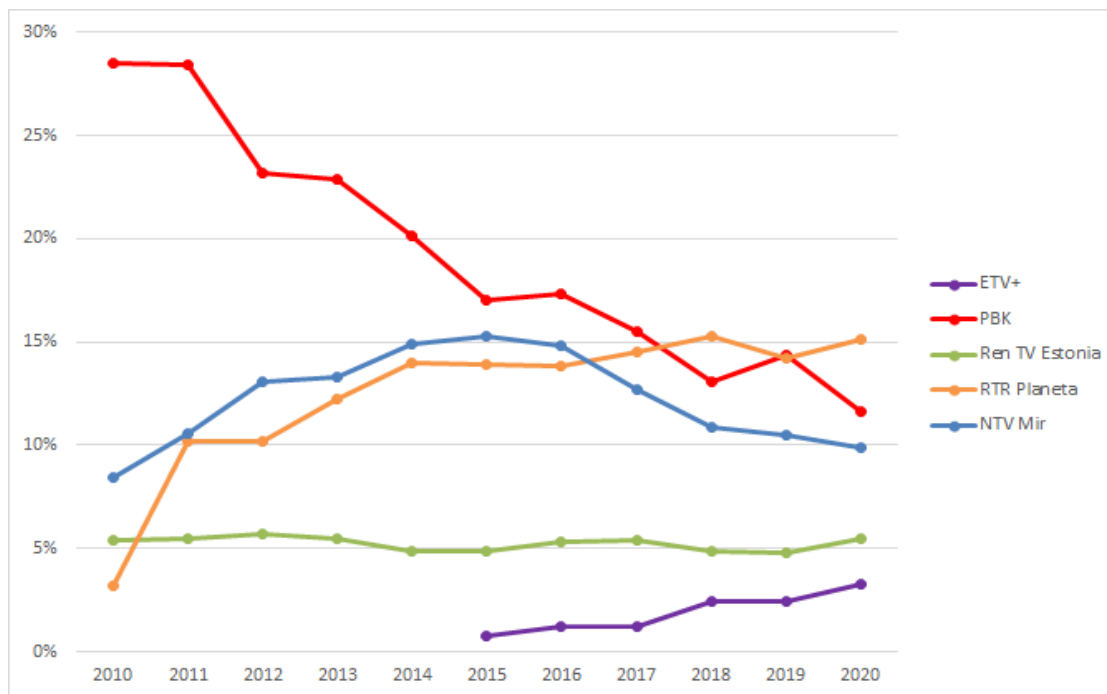
Arutelude ajal oli kanalit toetavate argumentide loetelu lühem, sealhulgas:

- *See kanal toetaks sotsiaalselt, poliitiliselt ning kultuuriliselt riigiidentiteedi kujunemist;*
- *See annaks kõigile piisavat ja usaldusväärset teavet;*
- *See leevendaks kahe etnilise rühma vahelisi pingeid;*
- *See aitaks tasakaalustada Moskva mõju, vähendades seeläbi riiklikku julgeoleku riske.*

Seda perioodi võib kirjeldada kui kujunemisfaasi: kui kriitiline olukord on toimunud, kitseneb valikuvõimaluste hulk järk-järgult ja esialgse valiku muutmine muutub üha keerulisemaks. Kasvav kasum või muud positiivsed mõjud genereerivad protsesse, milles konkreetse muutuja suurenemine viib selle muutuja edasise suurenemiseni. Selles faasis on valikud siiski võimalikud, ehkki üha keerulisemad, ja süsteemi areng toimub oma lähimineviku mõjul (Cestino & Matthews, 2016).

Saar Polli 2014. aastal tehtud uuringust selgus, et 72% venekeelse publiku jaoks on olulisemad teabeallikad Venemaa (riigi) telekanalid: PBK, RTR Planeta Baltic, NTV Mir ja Ren TV Eesti. 2014. aastal moodustasid neli ülalmainitud peamist Vene kanalit rohkem kui 50% venekeelsete vaatamisajast (Saar Poll, 2014).

Graafik 1 kirjeldab venekeelsete kanalite vaadatavust 2010-2020.

Graafik 1: Venekeelsete kanalite osakaal mitte-eestlaste sihtgrupis (% vaatamisajast) 2010-2020. Allikas: Kantar Emor

Lukustumisfaas: Selles etapis domineeriv muster fikseerub ja saab peaaegu deterministliku iseloomu. Algsest valikust on saanud ainus režiim ja paindlikkus on peaaegu täielikult kadunud. Tee vabastamiseks nõuab teooria välistekkelist perspektiivi või, teisisõnu, sellise tegevuse sekkumist, mis ei kuulu rajasõltuva režiimi alla (Cestino & Matthews, 2016).

Pärast 2007. aasta pronksiöö sündmuse ja 2014. aasta Ukraina kriisi, et tasakaalustada Moskva mõju ja seeläbi vähendada riigi julgeolekuriske, otsustas 2014. aasta lõpus Eesti valitsus rahaliselt toetada Ringhäälingu venekeelse telekanali käivitamist. Šein (2021) kirjutab:

Märtsis annekteeris Venemaa Krimmi ning julgeolekukriis ja infosõda käivitasid Eestis uuesti arutelu venekeelse inforuumi üle. Muutunud olid taustategurid. Esiteks oli Eesti majandus langusest toibumas ja see võimaldas riigil avaõiguslikule meediale lisaraha leida. Teiseks vahetus 2014. a 26. märtsil peaminister, Andrus Ansipi asemele tuli Taavi Rõivas. (...) Komisjon otsustas teha valitsusele ettepaneku kaaluda oma telekanali käivitamist avaõigusliku ringhäälingu baasil. Esimees Paavo Nõgene selgitas, et komisjoni hinnangul oleks sellel suur venekeelset kogukonda kaasav mõju ning et „vabariigi valitsusele tehtavas ettepanekus rõhutatakse ja toonitatakse väga selgelt, et kõik need otsused, mida soovitatakse teha, on pikaajalised otsused. Need ei saa olla

kahe-kolme aastased otsused, need ei tohi olla propagandistlikud otsused, kõikide nende tegevuste eesmärk peab olema teha neid 10-15 aasta perspektiivis”.

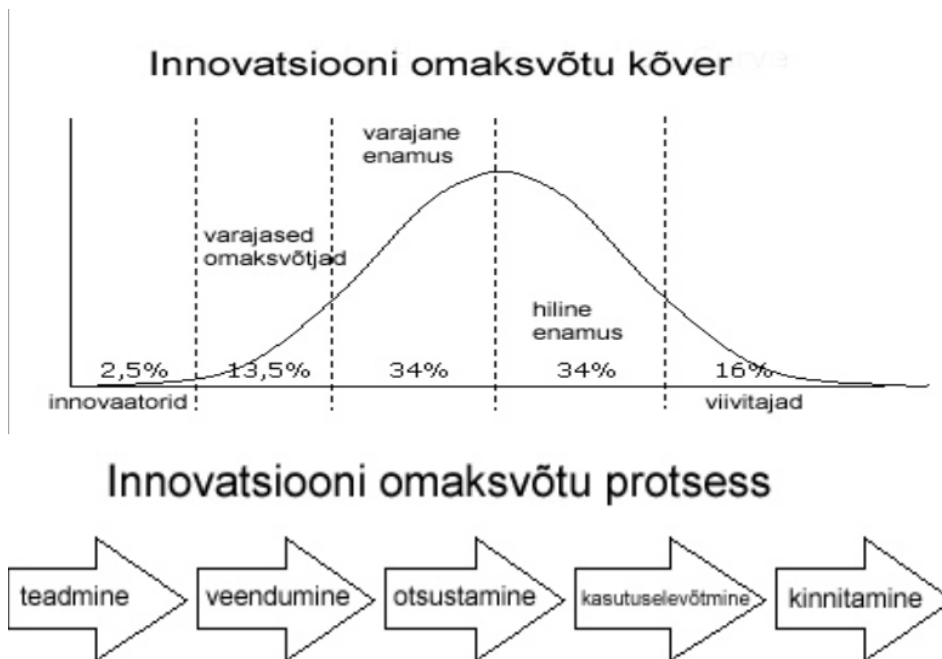
Lukustumine muutub eriliseks probleemiks, kui ilmub tõhusam alternatiiv, kuid vahetada pole enam võimalik. Lukustamise määratleb mitte efektiivsema alternatiivi olemasolu, vaid asjaolu, kui domineeriv muster muutub staatiliseks ja osalejad ei suuda täielikult uurida ja valida uusi alternatiive, mis lõpuks tõestab uue võimaluse ebaefektiivsust (Cestino & Matthews, 2016). Teooria kirjeldab detailselt seda, kuidas venekeelsed televaatajad harjusid teatud kanalitega ära ning ei suuda enam oma valikut muuta.

Kanali käivitamise arutelu saab näha meediainnovatsiooni difusiooni planeerimise elemente. Sõltumata kultuurist, sotsiaalsüsteemist või elanikkonna omadustest, haarab difusiooni protsessi mudel tegevuse, mis peab toimuma, et innovatsioon saaks liikuda selle loomisest suurema elanikkonna hulka (Atkin et al., 2015).

Asjaolu, et innovatsioon on eelkäijast parem, peetakse suhteliseks eeliseks (näiteks: ETV+ on parem, kui Vene kanalid). Kui innovatsioon on kooskõlas vastuvõtja vajaduste, väärtuste ja kogemustega, on see omadus tuntud kui ühilduvus (ibid).

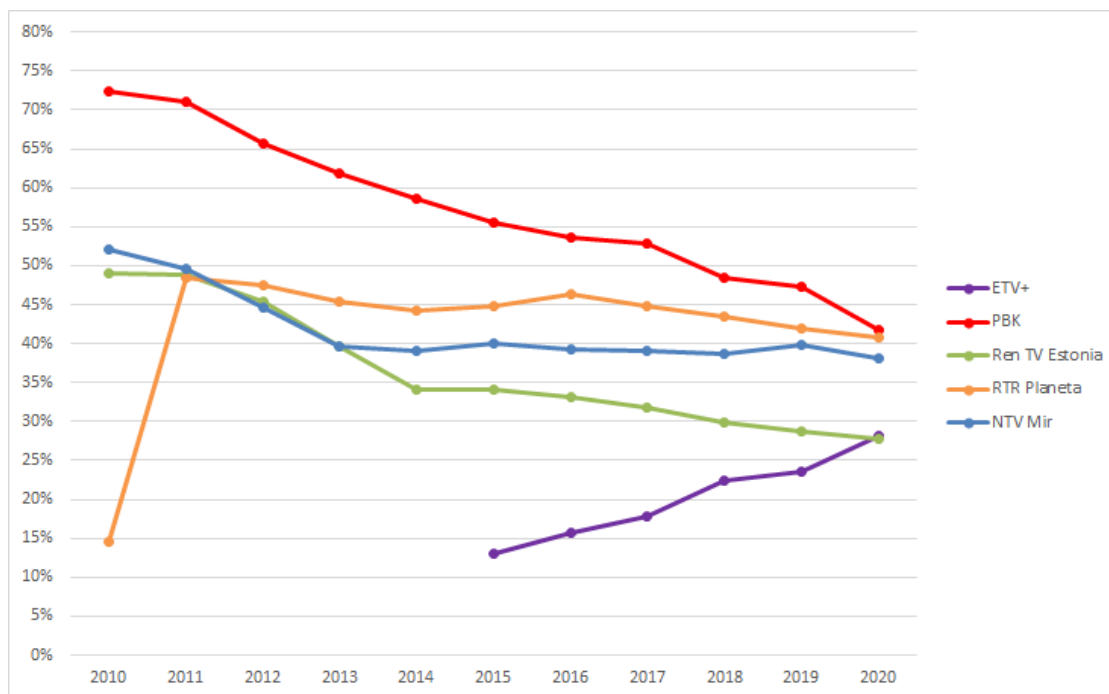
Innovatsiooni omaksvõtmise protsessi mudeli viis etappi (Atkin et al., 2015) kirjeldavad ETV+-i sihtrühma liikme teed. Esimene etapp hõlmab teadmiste saamist uuendusest (kui inimene on kuulnud kanalist kui sellisest). Teadmise omandamise eeldused on vastuvõtja omadused (näiteks isiksuseomadused) ja sotsiaalsed asjaolud. Teine etapp on see, kui üksikisikul kujuneb välja suhtumine innovatsiooni (on olnud sisu tarbimise kogemus). Kolmandas etapis otsustavad üksikisikud, kas nad võtavad uuenduse omaks või lükkavad selle tagasi. Neljas etapp hõlmab uuenduse rakendamist ja viies etapp otsuse kinnitamist. Kõik need etapid on seotud ajaga, mis on difusiooniprotsessi oluline element. Küsimus on selles, kui palju aega on vaja selleks, et öelda, et konkreetne innovatsioon on jõudnud oma leviku konkreetse etappi. Seda innovatsiooni omaksvõtmise protsessi mudel ei täpsusta.

Sotsiaalsüsteemi liikmed kuuluvad difusiooni teooria järgi ühte viiest kategooriast: innovaatorid, varajased omaksvõtjad, varajane enamus, hiline enamus ja viivitajad. Omaksvõtmise protsess areneb S-kõveral. S-kõver tõuseb aeglaselt, kui omaksvõtjaid on vähe, ja kiireneb seejärel kiiresti, kuni ligikaudu pooled võimalikest kasutajatest on saanud omaksvõtjaks; sellele järgneb järkjärguline omaksvõtmise aeglustumine, kuni enamik sotsiaalsüsteemi liikmeid on ühinenud (ibid) (pilt 1).

Pilt 1: Innovatsiooni omaksvõtu kõver ja protsess. Allikas: Laanpere, 2020: slaid 6

Graafik 2 kirjeldab ETV+-i senist levikut mitte-eestlaste seas.

Graafik 2: Venekeelsete kanalite jälgitavus mitte-eestlaste sihtgrupis (vähemalt 15 min nädalas, % sihtrühmast) 2010-2020. Allikas: Kantar Emor

Üks difusiooni protsessi keskne mõiste on “arvamusliidrid”. Teooria kirjeldab, et teave ja mõju levivad eelkõige meediast arvamusliidriteni ja nende kaudu juba vähem huvitatud elanikkonna

rühmadesse (ibid). Sellega seotud jätkuvat probleemi ETV+-i kontekstis kirjeldab näiteks Šein (2021) peatükis “Poleemika PBKs edastatavate Tallinna tellitud saadete ümber”:

Raul Rebane: „Uuring annab tugevad argumendid, et lõpetada kaua vindunud rumalus, et Tallinna linn ostab eetriaegu PBK-lt. Vaatame peeglisse, see on nii poliitiline, eetiline, majanduslik kui ka kommunikatsiooniteoreetiline absurd. Sellest hullem on ainult fakt, kui see paljudele enam absurdsena ei tundu. /.../ Argument, et sinna ostetavate saadete sisu ei ole ju Eestile ohtlik, on olemuslikult vale. Sama tähtis kui tekst, on kontekst, kuhu see tekst satub.

Kokkuvõtteks võib öelda, et rajasõltuvuse ja innovatsiooni difusiooni teooriate rakendamine ETV+-i käivitamisele näitab, et kanali loomata jätmine 1990. alguses tõi kaasa selgelt rajasõltuva protsessi ning väga aeglase leviku, kui kanal kättesaadavaks sai. Peamiselt Venemaa kanalite tarbimine on moodustanud venekeelsete seas teatud vajadused, väärtused ja kogemused, mis raskendavad ETV+-i praegust levikut.

Ülaltoodud ajalugu ning analüüs näitavad selgelt poliitikute ning auditooriumi kui osapoolte tähtsust ETV+-i uurimisel. ETV+-i käivitamise aruteludes olid mainitud ka teletegijad, mis meedia ning strateegilise juhtimise teooriate järgi on ka meedia uurimisel väga tähtis osapool ja tegur.

ETV+-i TEGIJAD KUI TÄHTIS OSAPOOL ETV+-i UURIMISEL

Strateegilise juhtimise olulisust vaatlleb strateegilise juhtimise distsipliin (inglise k - “*strategic management research*”), rõhutades organisatsioonisiseste tegurite rolli jätkusuutliku konkurentsivõimelisuse allikana. Valdkonnana on strateegiline juhtimine noor. Alles 1970. aastatel hakkasid strateegilise juhtimise uuringud kujunema tõsiseks distsipliiniks. Sel ajal kujunes välja uus teoreetiline paradigma, mis nihutas fookuse tooteturu probleemidelt ettevõtete sisemiste ressursside, rutiini ja võimete suunas, rõhutades inimressursse ja nende juhtimistegevust. Üks peamine piirjoon jookseb ettevõtte väliste ja sisemiste tegurite vahel kui konkurentsivõimelisuse selgitaja. Praegu on meediaettevõtetel pidevalt väljakutseid konkurentsipüsimeks, uuendades oma sisemisi ressursse (Maijanen, 2020).

ETV+-i praeguste tegijate nimekirja (LISA D) struktuur ei ole ühtlane ning 26% põhisisuloojaid ei ole ETV+-i ega ERR-iga töövõtulepinguga seotud. Ülevaates sellise nähtuse põhjustest ning üldistest meedia juhtimise teemadest väidab Deuze (2016), et see võib olla suhteliselt ainulaadne meediatööstusele. Füüsilisest isikust ettevõtjana tegutseva meedia või kultuuritöötaja/ettevõtja portfelli tööstiili saab iseloomustada elamisega pidevas muutumises ja muutustes ning nautides samal ajal näiliselt kontrolli oma karjääri üle.

Deuze väidab, et kui enamiku ajutistes tingimustes olevate töötajate jaoks pole tööhõive olukord kaugeltki ideaalne, siis paljud tööturu kõrgema kvalifikatsiooniga teadmispõhised alad, mis kindlasti hõlmavad ka meediat, näivad eelistavat selliseid ebakindlaid töötingimusi, seostades seda suurema individuaalse autonoomiaga, mitmesuguste oskuste ja kogemuste omandamise ning vähenenud sõltuvusega ühest tööandjast.

Deuze seisukohad toetavad tegijate uurimise olulisust. Nüüd kui inimesed suhestuvad meediaga üha sügavamalt, pidevalt ja omavahel ühendatumalt, on just need inimesed, kelle toimetulek ja professionaalse identiteedi tunnetus sõltub sisu ja kogemuste edastamisest meediumis, toimetulekul ellujäämise strateegiaga - konkreetsemalt ettevõtte töötingimustega, mis peaksid toetama loomeprotsessi, mis on vajalik meediast küllastunud maailmaturu nõudmiste rahuldamiseks. See paneb rõhku nii meedia kui ettevõtte juhtimisele kui ka individuaalse karjääri juhtimisele.

Deuze rõhutab, et meedia professionaalide enesetaju - see, mis viib enam-vähem sidusa (vähemalt ettekujutatud) professionaalse identiteedini - on järgmiste aspektide vastastikune mõju:

- sisu pakkumise väärtused
- kommunikatiivsuse (inglise k - "*connectivity*") väärtused
- loomevabaduse väärtused
- edukus (mis ei pruugi ilmnedagi rahalises mõttes)

Käimasolev digitaliseerimine ning tootmise ja levitamise üleilmastumine on mõjutanud meedia karjääre märkimisväärselt, võimendades niigi killustatud töökogemust (konkreetselt töötaja seisukohast). Juhtimise jaoks on see protsess põhjustanud keerukust, mida tuleb lahendada töövoogude käsitlemisega ja kiiresti muutuvate ja sageli ebakindlate oludega kohanemiseks vajalike strateegiatega, väidab Deuze (2016).

1.2 Rahvusringhäälingu roll ja kvaliteedi kriteeriumid

Rahvusringhäälingu rolli kirjelduse abil selgitan, kuidas hinnata ringhäälingu tegevust, ning milliseid ülesandeid ühiskonnas ta peaks täitma, mis loob konteksti ETV+-i tegevuse hindamiseks.

„Avalik väärtus ei ole lihtsalt strateegilise tegevuse kõrvalprodukt või organisatsiooni tulemuse mõõtmine (...); avalik väärtus on ühiskondlikel ootustel põhineva tegevuse kavandamise ja elluviimise oluline osa. Seega on avalik väärtus ja ühiskonna väärtused lahutamatult põimunud” - kirjutasid Lowe ja Martin (2013: 32, autori tõlge).

Avaliku väärtuse üle on viimase aastakümneni jooksul palju vaieldud avaliku ringhäälingu hindamise kontekstis (ibid). Sellisel analüüsil on tihedad seosed meedia juhtimisega, kuna juhtimisuuringud peavad tuvastama meediatööstuse küsitavaid praktikaid ja tavasid (Rohn, 2018). Ringhäälingu turupositsioon, programm ja pakutavad teenused on aastaid olnud akadeemiliste uuringute teemadeks (Nissen, 2013).

Avalik-õigusliku meedia juhtimise peamine mõte on põhiväärtuste mõistmine ja järgimine. Avalik-õiguslikul ringhäälingul on olemas regulatsioon, mis teeb selle teatud standarditele vastavaks. Tavaliselt hõlmavad need standardid täpsust, erapooletust, sõltumatust ja terviklikkust (Lowe & Martin, 2013). Samal ajal jääb oluliseks väljakutseks jääda asjakohaseks ja uuenduslikuks ning lisaks sellele ka väga praktiline väljakutse - kuidas saab avalik-õiguslik meedia olla sõltumatu ning aruande kohustustatud samal ajal, ilma riigiga liigse sidususega (ibid).

Avaliku ringhäälingu väärtused UNESCO järgi (autori tõlge):

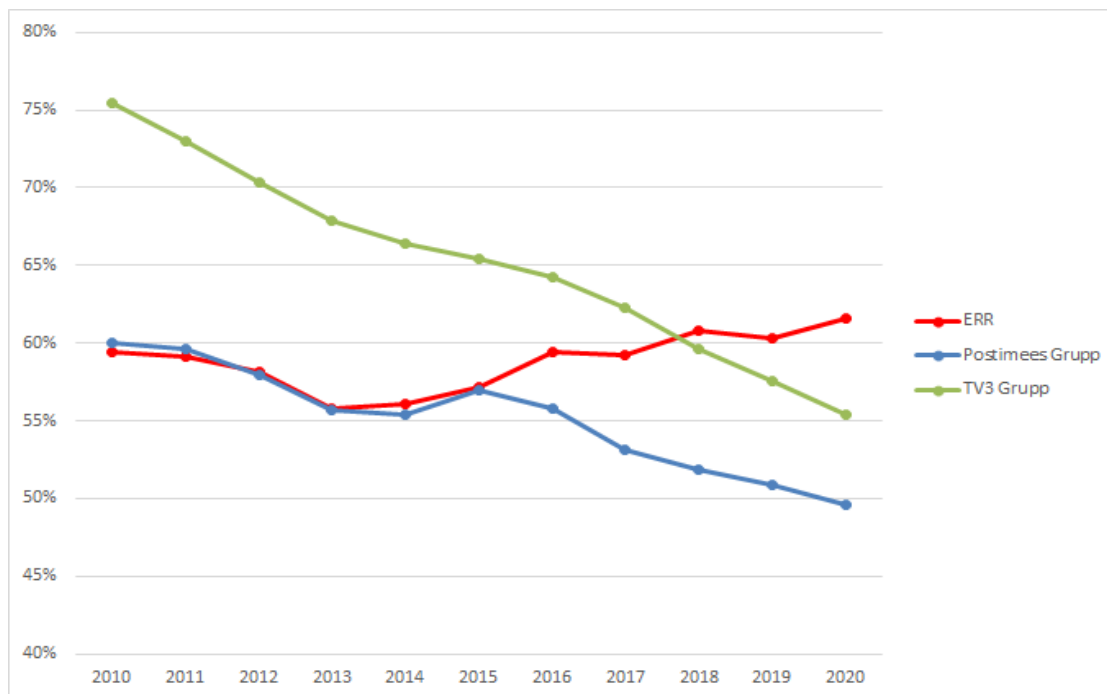
Avalik-õiguslik ringhääling on ühiskonnale mõeldud, rahastatud ja kontrollitud ühiskonna poolt. Ta ei ole kaubanduslik ega riigi omandis; vaba poliitilisest sekkumisest ja kommertsjõudude survest. Ringhäälingu kaudu teavitatakse, haritakse ja pakutakse kodanikele meelelahutust. Kui avalik-õiguslik ringhäälingule on tagatud pluralism, programmi mitmekesisus, toimetuse sõltumatus, asjakohane rahastamine, kontroll ja läbipaistvus, võib see olla demokraatia nurgakiviks.

Rahvusringhäälingu eesmärk Eesti Rahvusringhäälingu seaduse järgi on:

Kaasa aidata Eesti Vabariigi põhiseadusega sätestatud Eesti riigi ülesannete täitmisele. Selleks loob Rahvusringhääling programme, toodab ja vahendab saateid ning korraldab teisi tegevusi, mis ükshaaval või kogumis:

- 1) toetavad eesti keele ja kultuuri arengut;*
- 2) väärtustavad Eesti riigi ja eesti rahvuse kestmise tagatise ning osutavad asjaoludele, mis võivad ohustada Eesti riigi ja eesti rahvuse püsimist;*
- 3) aitavad kaasa Eesti ühiskonna sotsiaalse sidususe kasvule;*
- 4) aitavad kaasa Eesti majandusliku heaolu ja konkurentsivõime kasvule;*
- 5) aitavad kaasa demokraatliku riigikorralduse edendamisele;*
- 6) selgitavad looduskeskkonna säästliku kasutamise ja jätkusuutliku arendamise vajadust;*
- 7) väärtustavad perekonnal põhinevat ühiskonnamudelit;*
- 8) aitavad kaasa Eesti ajaloo ja kultuuri audiovisuaalsele jäädvustamisele;*
- 9) tagavad igaihele vabaks eneseteostuseks vajaliku informatsiooni saamise. (Riigi Teataja, 2021)*

1994. aasta ringhäälinguseaduse esmane eesmärk oli kehtestada duaalne meediasüsteem: avalik-õigusliku ringhäälingu eksisteerimine koos erasektoriga (Jõesaar, 2017). Euroopas võime näha väga sarnast trendi. Tänapäevase Euroopa meediaturu teeb ainulaadseks selline duaalsus. Nissen (2006) kirjutas, et kuigi paljud vaatlejad ennustasid 1990. aastatel erameedia edasist kasvu ja sellest tulenevat avalik-õigusliku meedia hääbumist, oli enamikus Euroopa riikides - oluliste eranditega - käimas tunnustatud avaliku meedia elavnemine. Tänapäeval võime näha samasugust trendi (graafik 3).

*Graafik 3: Telejaamade jälgitavus (vähemalt 15 min nädalas, % sihtrühmast) 2010-2020.
Allikas: Kantar Emor*

Tänu erameedia tervislikule konkurentsile on avalik-õiguslikud ettevõtted määratlenud oma kohustused, keskendunud oma eelistele, ajakohastanud oma programmi ja tootmistegevusi ning ratsionaliseerinud oma tegevust. Avalik-õiguslik ringhääling pole oma ligi saja-aastase ajaloo jooksul Euroopas elanud vaikset, üheselt mõistetavat elu. Lisaks ringhäälinguorganisatsioonide ning nende kuulajate ja vaatajate vahelisele arutelule programmide üle on kõikvõimalikud huvitatud pooled sõna võtnud ja sageli tulistes aruteludes osalenud (ibid).

Ka ETV+-i käivitamisega seotud arutelud on peegeldatud Chadwicki poolt (2013: 12, autori tõlge) nimetatud kahes suures ja korduvates avalike meediumite probleemides paljudes erinevates riikides:

- 1. Kuidas saab avalik meedia veenvalt demonstreerida, et see esindab väärtust seda toetava avaliku raha jaoks?*
- 2. Kuidas saab ühiskond meelsasti maksta, et tagada meedia kaudu avalik väärtus (mitte ainult erakasu)?*

Mõlemad küsimused illustreerivad olulisi poliitilisi probleeme.

Deutsche Welle (2015) on kirjeldanud ETV+-i rolli järgmiselt (autori tõlge):

Kuna pärast eelmisel aastal Venemaa poolt Krimmi annekteerimist on kahe riigi vahel pinged kasvanud, näevad paljud kanalid võimalust teha paremat tööd kaasates etnilisi venelasi Eesti ühiskonda.

ETV+-ist (2016) põhinägemust on kirjeldatud järgmiselt (Jõesaar, 2017: 45, autori tõlge):

- *ETV+-i ainulaadsus on selle kohalikkus - ta räägib kohalikest inimestest ja nendega kohalikust elust, neile olulistest teemadest;*
- *ETV+ annab hääle kõigile neile, kes peavad Eestit oma koduks ja soovivad anda oma panuse riigi arengusse;*
- *ETV+ on multimeediakanal, mis võimaldab vaatajatel aktiivselt osaleda selle tele- ja raadiosaadetes, veebisaidil, videoblogides, sotsiaalmeedias, äppides ja üritustel.*

Bardoel, D'Haenens ja Peeters (2005) üritavad avaliku Ringhäälingu tegevust hinnata peale kvantitatiivsete dimensioonide - jälgitavus sihtrühmade poolt, vaatamise osakaal ning kulu tõhusus - ka kultuuriga seotud näitajate kaudu - programmi kvaliteet, kanali ja programmide usaldusväärsus, kuivõrd vastab rahvusringhäälingu omatoodang kaasaegsele ja uuendusmeelsele kuvandile; pluralism vaadeldavates aspektides, teemades ja küsimustes; sotsiaalne vastutus ja positiivne mõju ühiskonnale.

Jõesaar (2019) määratleb edu kui publiku usaldust meedia institutsioonide ja nende väljundite vastu (eriti uudiste kajastamise ja päevakajaliste sündmuste suhtes) ja ka meediakanali olulisust selle tegevuse hindamisel.

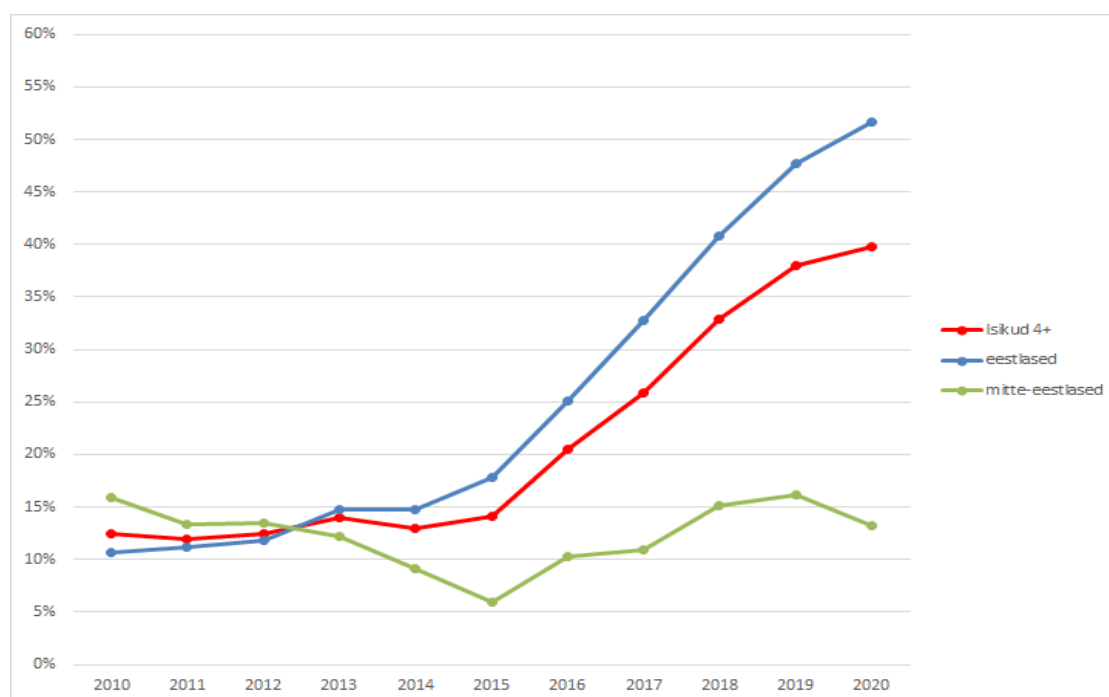
1.3 Rahvusringhääling, televisioon ja digiajastu, ETV+-i vaadatavus Internetis ja sotsiaalmeedia

Rahvusringhäälingu ning televisiooni digiajastu trendide kirjeldamise abil selgitan, millisesse keskkonda ETV+ loodi ning milliste väljakutsete ees ETV+ meediumina täna seisab.

Telemaailm on tänu Internetile hilineanud muutustes. Kui paljud teised tööstusharud on oma teenuseid ja toimimisviise Interneti ajastul kiiresti muutnud, on televisioonivõrgud kogu maailmas muutustele vastupidavad olnud. Kuid selliste teenuste nagu Netflix ilmumisega hakkavad teletegijad mõistma, et ellujäämiseks on vaja veebimaailma omaks võtta (The New Economy, 2015).

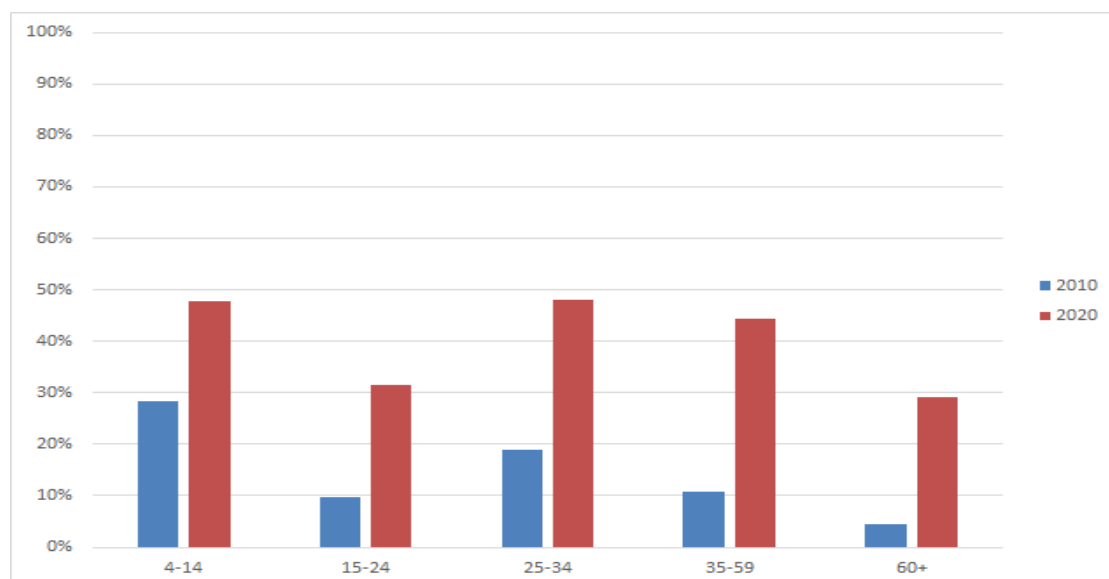
Televisioon on oma arengus jõudmas pöördepunkti. Digitaalse tehnoloogia, seadmete leviku, levitamisviiside muutumise ja sotsiaalmeedia kasvava populaarsuse tõttu võimaldavad teleülekannete ja Interneti ülekannete lähenemise poolt põhjustatud transformatsioonid kaotada piirid teleringhäälingu ja Interneti vahel. Veebivideotele juurdepääsu vahendite mitmekesistamine jätkub. Arvutite ja nutitelefonide hulka lisanduvad erinevad seadmed, näiteks tahvelarvutid, mängukonsoolid ja Interneti ühendatud telerid, mis toovad kaasa nii kasutajate taseme kui ka pakutavate teenuste mitmekesisuse (Murschetz & Schlütz, 2018).

Graafikud 4 ja 5 kirjeldavad järelvaatamise jälgitavuse trendi ja vanusegruppe.

Graafik 4: Järelvaatamise jälgitavus (vähemalt 15 min nädalas, % sihtrühmast) 2010-2020.

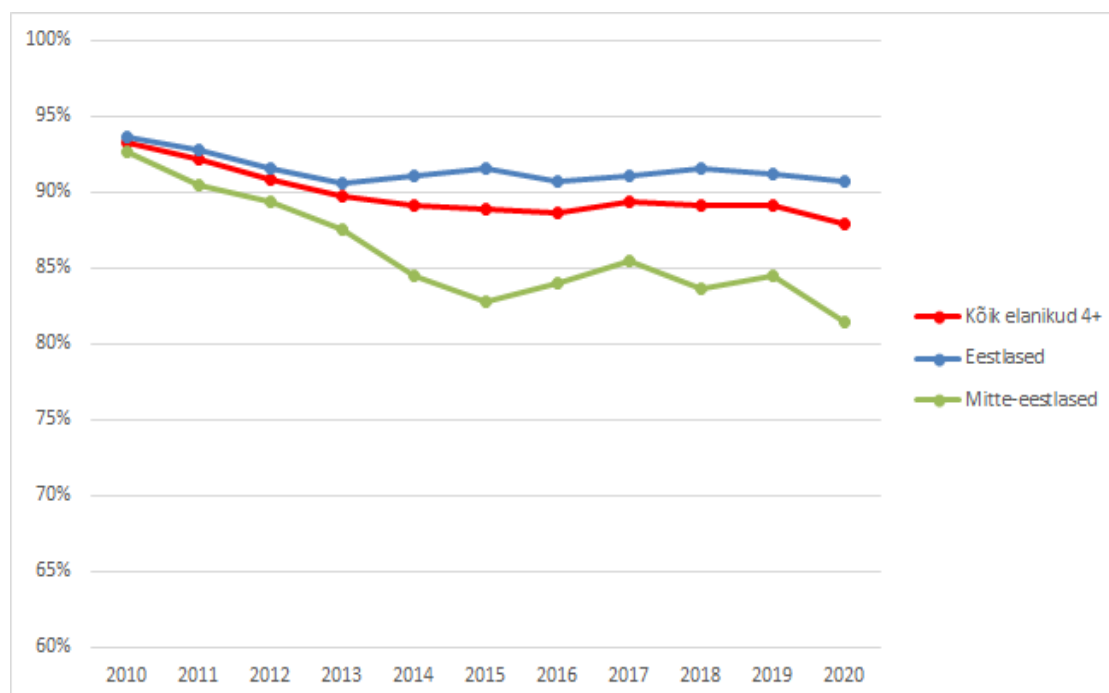
Allikas: Kantar Emor

Graafik 5: Järelvaatamise vanusegrupid (vähemalt 15 min nädalas, % sihtrühmast) 2010 ja 2020. Allikas: Kantar Emor

Jõesaar (2019: 43) toob välja, et Eestis on televisioon jätkuvalt rohkelt vaadatud ning usaldusväärne meedium, kuigi usaldusväärsus näitab kerget langustrendi.

Graafik 6 kirjeldab kõikide telekanalite jälgitavust 2010-2020.

Graafik 6: Kõikide telekanalite jälgitavus (vähemalt 15 min nädalas, % sihtrühmast) 2010-2020. Allikas: Kantar Emor

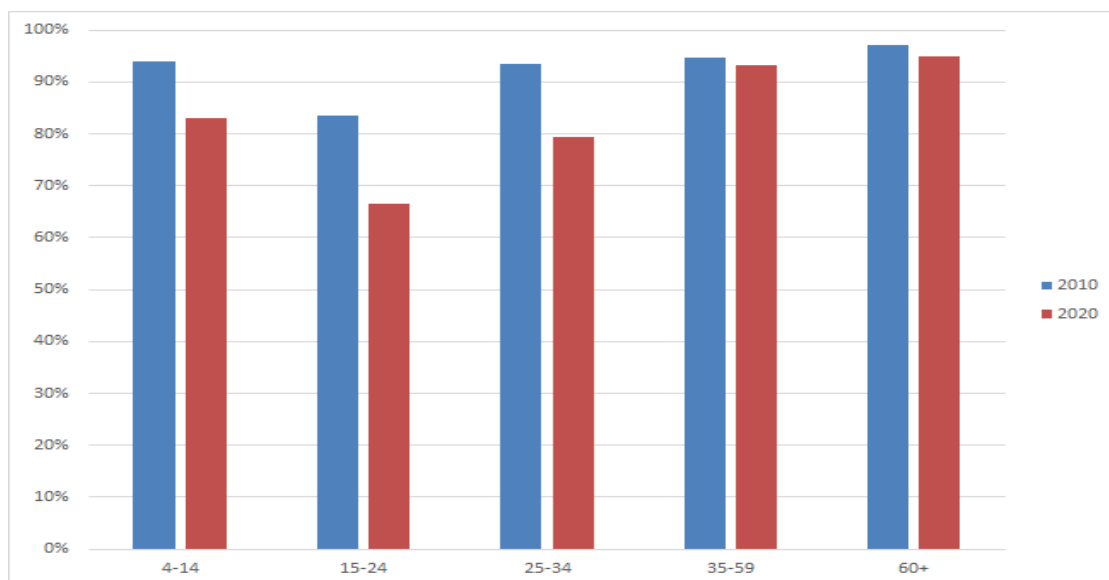
Jõesaar ja Kõuts-Klemm (2019: 97, autori tõlge) mainivad, et olukorras, kus digitaalmajanduse erinevad osalejad pakuvad uusi teenuseid, vajab tähelepanu avaliku ringhäälingu meedia roll:

Globaliseeruv maailmas ja eriti digitaalselt ühendatud Euroopas, kus rahvusriikide piirid on muutunud sujuvaks, on kultuurikogukondade kooshoidmine Rahvusringhäälingu täiendav funktsioon. (...) Avaliku meedia roll faktide analüüsimisel ja sisu filtreerimisel võrgustikuühiskonna informatsiooni ülekülluses on muutunud meediapoliitika keskseks küsimuseks.

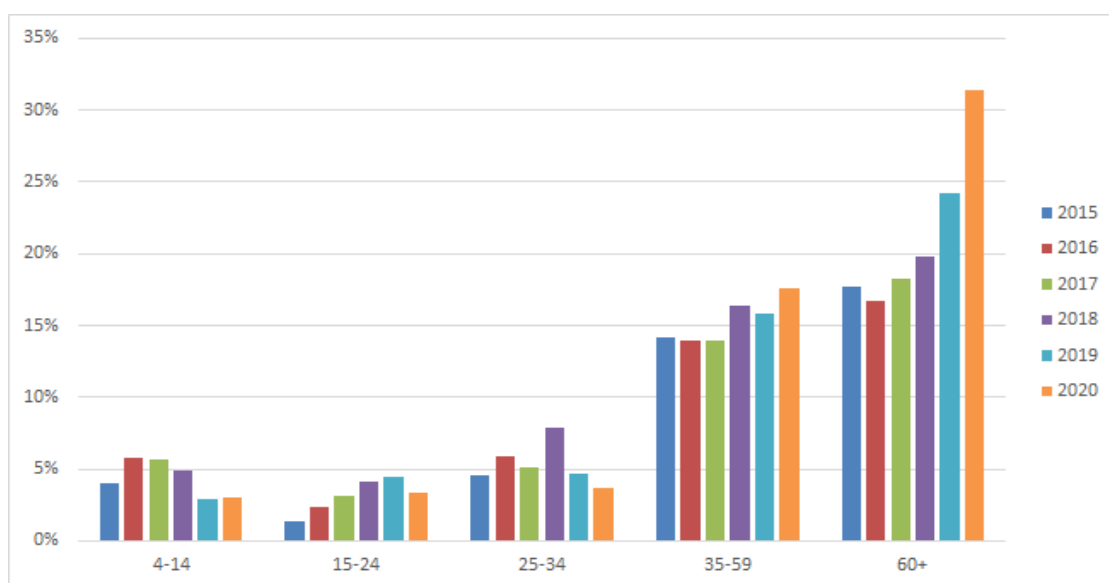
Toon välja mõned Eestis digiajastu meedia- ja teletarbimise trendid (Vihalemm et al., 2017: 257, 258):

- *Järjest on suurenenud inimeste hulk, kes ütlevad, et nad üldse ei vaata televiisorit – 2014. a oli neid ligikaudu kümnendik vastajatest ja nooremate vanuserühmade hulgas kaks korda rohkem.*
- *Venekeelsete noorte hulgas oli langus veelgi suurem.*
- *Kui nõukogudeaegses meediakasutuses olid põhilisteks eristavateks teguriteks rahvus ja haridus, siis viimastel aastakümnetel on nendele lisandunud vanus, mis on kujunenud põhiliseks meediakasutuse mõjutajaks mitte ainult digitaalse meedia, vaid ka traditsioonilise meedia puhul. Eri meediapõlvkonnad polariseeruvad üha selgemini. Võib arvata, et vanuselised erinevused meediakasutuses suurenevad juba lähiaastatel veelgi.*

Graafikud 7 ja 8 kirjeldavad televaatajate vanusegruppe aastatel 2010 ja 2020 ja ETV+-i vaatajate vanusegruppe 2015-2020.

Graafik 7: Televaatajate vanusegrupid (vähemalt 15 min nädalas, % sihtrühmast) 2010 ja 2020. Allikas: Kantar Emor

Graafik 8: ETV+-i vaatajate vanusegrupid 2015-2020 (vähemalt 15 min nädalas, % sihtrühmast). Allikas: Kantar Emor

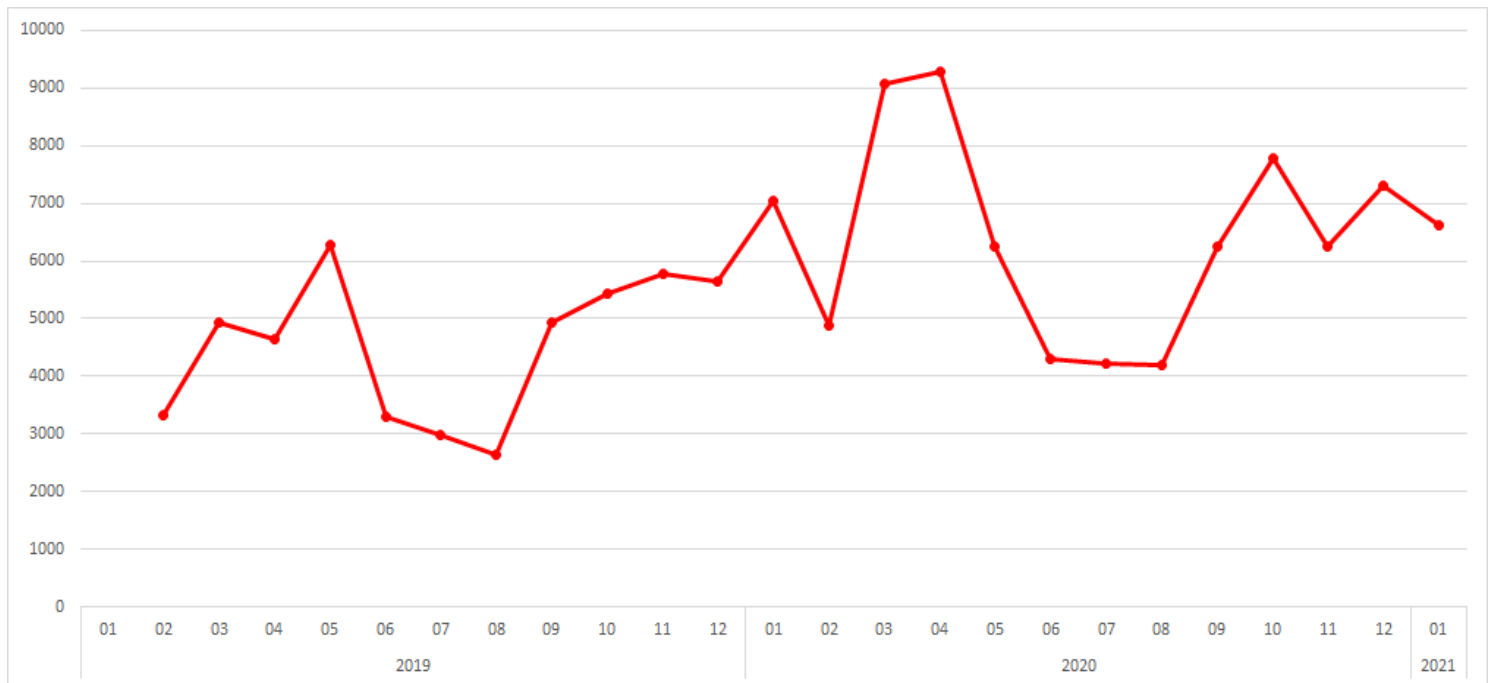
Noorte Rahvusringhäälingu teletarbimise probleemist räägivad ka Jõesaar ja Kõuts-Klemm (2019: 111, autori tõlge):

Võib öelda, et avalik Ringhääling teenindab vanemaid vanuserühmi paremini kui nooremaid. (...) Ringhääling peaks parandama oma jälgitavust nooremates vanuserühmades ning meelitama ka rohkem madalama haridustasemega publikut. Selle saavutamiseks peaks avaliku Ringhäälingu programm olema meelelahutsulikum

ja vähem keskendunud kõrgelt haritud eliidile, ning see peaks olema tugevalt esindatud kõikidel platvormidel.

Vihalemm et al. (2017) toob välja, et Kantar Emori telemõõdik jätab kõrvale telesaadete jälgimise interneti kaudu.

Graafik 9 kirjeldab etvpluss.ee veebist vaatamist 2019-2021.

Graafik 9: Vaatamine veebist etvpluss.ee 2019-2021 (unikaalsed kasutajad, kuu keskmised nädalas tuhandetes) 2010-2020. Allikas: ERR auditooriumi-uuringute andmed

Telemõõdiku efektiivsus on üldiselt tänapäeval seatud kahtluse alla. Täna ei ole väikese valimi mõõtmine telemõõdikuga enam sugugi nii tõhus. Publik on järjest rohkem killustunud - sisu vaadatakse erinevatel aegadel ja erinevatel ekraanidel. Sellised ettevõtted nagu Nielsen Ameerika Ühendriikides ja BARB Suurbritannias hakkavad kasutama suurandmeid (inglise k - “*Big Data*”), et pakkuda publikust terviklikumaid ja keerukamaid portreesid (Kelly, 2019). Sellist uuendust nimetatakse “sotsiaalseks teleanalüütikaks” (inglise k - “*Social TV analytics*”). Kui traditsiooniline televaatajaskonna mõõtmine tugineb valimitehnikale, siis sotsiaalses teleanalüütikas kasutatakse suurandmeid suurema veebipopulatsiooni jõudmiseks. Sotsiaalne teleanalüütika on teistsugune vaatajaskonna mõõtmise süsteem, mis loob põhimõtteliselt erineva portree sellest, millised telesaated õnnestuvad ja millised ebaõnnestuvad (Kosterich, 2016).

Genfis toimunud EBU (inglise k - “*European Broadcasting Union*”) suurandmete (inglise k - “*Big Data*”) konverentsil 2018 oli välja toodud, et avalikud ringhäälingud on sunnitud järgima seda eeskju (ibid) ning rakendama järgmiseid strateegiaid (Murschetz & Schlütz, 2018: 25, autori tõlge):

- *isu loomine andmepõhiste strateegiate järele organisatsioonides*
- *organisatsiooniplaani ümbermõtestamine suurandmete potentsiaali ärakasutamiseks*
- *personali aitamine suurandmete strateegiate väärtustamisel*
- *uute mõtmissüsteemide kasutamine programmi tootmise toetamiseks*
- *uudiste toimetuste aitamine andmeajakirjanduse (inglise k - “*data journalism*”) potentsiaali kasutamises*
- *kasutajatele täielikult isikupäraste teenuste pakkumine*
- *noorema publiku erivajaduste rahuldamine*

Rohn ja Nylund (2018) väidavad, et suurenenud jagamistegevused publikuturul mõjutavad meediaäri ja seda, kuidas meediaettevõtted loovad ja teevad väärtuse oma publikule kättesaadavaks. Televisiooni levitamise tavad muutuvad ning tähtsust omandavad otsene suhtlus tegijate ja publiku vahel ning ka publiku vahelise sisu levitamine.

ETV+-i SOTSIAALMEEDIA

Seisuga jaanuar 2021 tegeleb ETV+ aktiivselt ainult Facebook’i lehega (seisuga jaanuar 2021 ligi 70 tuhat lugejat). Viimasel ajal hakati aktiivsemalt tegelema Instagramiga (seisuga jaanuar 2021 4210 lugejat).

Varasemalt olid ETV+-il kontod ka VK-s, Odnoklassniki’s ja Youtube’is, kus tehti aktiivselt tööd, kuid kanal on sellest suures osas loobunud, kuna ei olnud suurt kasutajate aktiivsust ega kaasamist. Alla 25-aastaste Interneti kasutajatega ei ole ETV+-i sotsiaalmeedia töötajatel ülesanneks tegeleda, kuna juhatuse arvates nad ei ole kanali vaatajaskond.

ETV+-i Facebooki kanal loodi 29. märtsil 2015 juba enne kanali käivitamist. Seisuga jaanuar 2021 on ETV+ sotsiaalmeedia toimetaja Vladislava Snurnikova, lisaks on osakonnas veel kaks inimest, kes loovad audiovisuaalsisu - graafikat, pilte, videosid.

Vladislava Snurnikova sõnul ei mõjuta Facebook'is toimuv kanali toimetustikke otsuseid. Jälgitakse, mis “toimib” ja mis mitte, sellest räägitakse aeg-ajalt koosolekutel. Kuid projekti rahaga loodud programmide puhul koostab sotsiaalmeedia toimetaja aruandeid Facebook'is video vaatamiste kohta.

1.4 Eesti venekeelsete inimeste meediatarbimine

Venekeelsete Eesti inimeste meediatarbimise omapärad on põhjuseks nende konkreetsete eelistuste taga.

Šein (2021) kirjeldab:

Mitte-eestlaste mediavajadusi ja -tarbimist on mõjutanud ajalooliste, välis- ja sisepoliitiliste ning majandus- ja kultuuritegurite keerukas põiming. Iseseisvas Eestis on rööbiti kulgenud mitu vastandmärgilist protsessi: sotsiaalsed, kultuurilised ja põlvkondlikud muutused, lõimumispoliitika, võitlus valijate häälte pärast, Venemaa sise- ja välispoliitika mõju ning Balti riikidele suunatud meediategevus. Kogu aeg on mängus olnud ka vene kaart Eesti poliitikas.

Eesti venekeelsete meediaruum on palju mitmekesisem, kui eestikeelsete oma. Asudes füüsiliselt ühel maal võivad inimesed samal ajal osaleda ja tunda kuuluvust teiste maade ühiskondadesse. 52% Eesti venekeelsetest nõustub, et elab mentaalselt mitmel maal korraga. Selle nähtuse nimi on “hargmaisus” (inglise k - “*transnational*”). Hargmaisus tähendab mitte üksnes välismeedia regulaarset jälgimist, vaid ka näiteks piiriüleseid kontakte. Mentaalne „mitmel maal elamine“ mõjutab ka meedia tõlgendamist. Hargmaised meediatarbijad on omandanud „topelt tunnetuse“, suudavad vaadata sündmusi ja nähtusi võrdlevalt ning kriitiliselt, ning väärtustavad meediatarbijana autonoomiat (Vihalemm, 2020). Vihalemm (2020) toob välja veel mõned hargmaisete meediatarbijate tunnused:

- vastutuse endale võtmine - tarbija enda mure on adekvaatne info eri kohtadest kokku koguda
- välja kujunenud uskumused ja käitumisstrateegiad, mis kompenseerivad meediasüsteemi puudusi
- skeptilisus meedia institutsioonide ja ajakirjanike suhtes
- „pusle kokkupanemine“ eri allikatest pärinevatest infotükkidest

Šein (2021) toob välja, et: “Vabaturu meediasüsteemis (ja digiajal eriti) on hargmaine teleturg väga rikkalik. Digiaja teleküllus on killustanud ka vene vaatajaskonna.”

Eesti venekeelsete meediatarbimises mängib suurt rolli ka lõimumine (Seppel, 2020):

Võib välja tuua seose kuuluvustundega Eestisse, mida oli mõõdetud integratsiooni monitooringus riigiidentiteedi indeksi kaudu, kuivõrd tugevat kuuluvust tuntakse Eestiga, kus on selge, et mida kõrgem on indeksi tulemus, seda olulisemaks peetakse ka eestikeelseid, kohalikke venekeelseid ja ERR-i kanaleid. Sama kehtib usalduse kohapealt - tugev kuuluvustunne tõstab kohaliku ning ERR-i meedia suhtes usaldust. Madal kuuluvustunne või madal riigiidentiteedi indeks näitab usaldamatust kõiki kanalite suhtes, nii Eesti kui Venemaa meedia suhtes.

Ei saa öelda, et tänapäeval vene kogukonnal oleks ühtseid autoriteetseid meedia allikaid. Enamik inimesi üritab maailma pilti kokku panna erinevaid kanaleid kombineerides (ibid).

Vihalemm (2020) kirjeldab Eesti venekeelse elanikkonna lõimumise mustreid:

- Mitmekesiselt lõimunud kosmopoliitide rühm - 19%, tarbivad eri riikide meediat ja erinevaid allikaid
- Institutsionaalselt lõimunud kodanike rühm - 35%, tarbivad kohalikku ja rahvusvahelist venekeelset meediat
- Kogukondlikult lõimunud diasporaarühm - 26%, tarbivad peamiselt Venemaa meediat, vähem kohalikku venekeelset meediat
- Institutsionaalselt vähelõimunud rühm - 21%, tarbivad pigem ühismeediat, ka Venemaa meediat

Seppel (2020) võtab venekeelsete meediatarbimise trendid kokku:

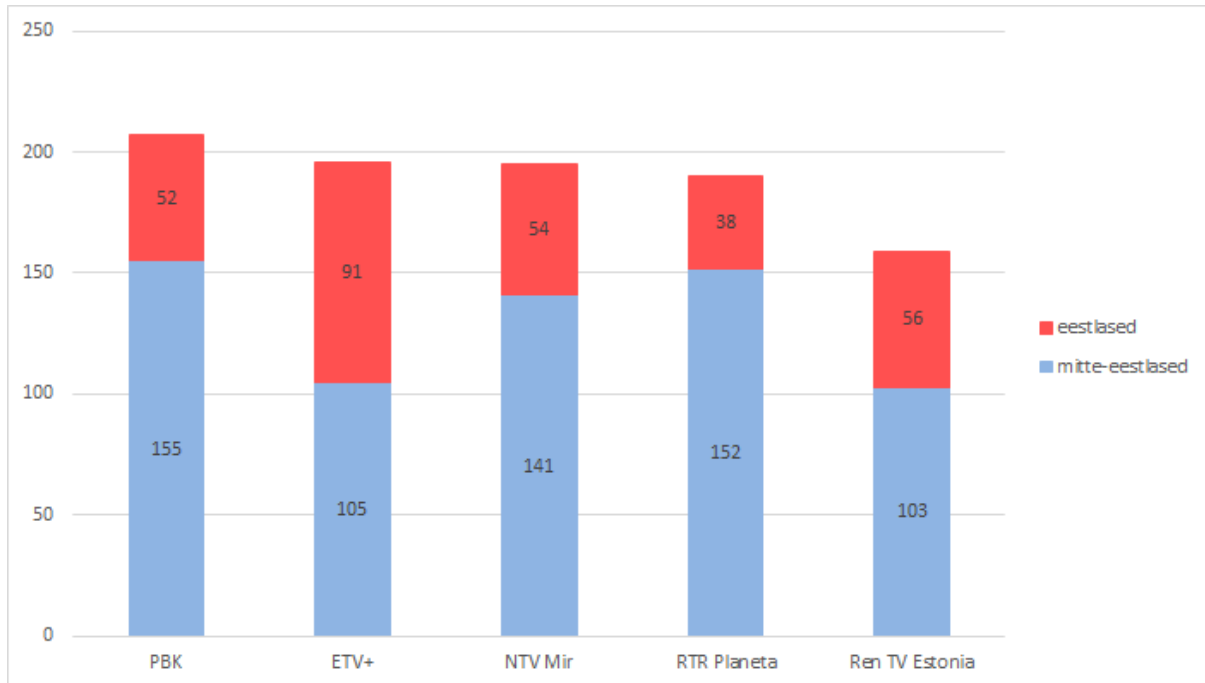
- Stabiilsed erinevused eestlaste ja mitte-eestlaste meediatarbimise orientatsioonis
- Veebipõhise meedia olulisuse suurenemine, heterogeensuse kasv
- Eesti keele oskuse ja riigiidentiteediga seotud mitte-eestlaste meediatarbimise orientatsioon, samas ei vähenda eesti keele oskus venekeelse meedia olulisust
- Noorte ja vanemate inimeste vahelise meediakasutuse lõhe laienemine

Nende asjaoludega seoses peab oluliseks küsimuseks Šein (2021) ETV+-i vaadatavusega seoses: “Millist vaadatavust võiks pidada heaks või halvaks ning reaalses oludes üldse saavutatavaks ja optimaalseks.” Ta seletab:

Kohalike vene saadete reitingud, ka ETV+ omad, pole tõesti kuigi kõrged. Kahjuks hinnatakse saadete või kanali edukust vaid selle ühe näitaja põhjal. Palju olulisem on

teada, kui paljud inimesed peavad vajalikuks olla regulaarselt kanaliga kontaktis. Selliste inimeste arv, kes vaatavad kanalit nädalas vähemalt 15 minutit järjest, ja nende suhtarv sihtrühmas näitavad, kui paljudeni kanal soovitud vaatajaskonnas jõuab.

Graafik 10 kirjeldab venekeelsete kanalite regulaarset jälgitavust aastal 2020.

Graafik 10: Venekeelsete kanalite jälgitavus aastal 2020 (vähemalt 15 min nädalas, tuhandetes). Allikas: Kantar Emor

1.5 ETV+-i uuringud

Ülevaade ETV+-i uuringutest tõestab uurimistöö probleemi olemust, et siiani pole Eesti meediauurijad tegelenud kompleksse uuringuga, mis hõlmaks endas tähtsamate osapoolte värskeid hinnanguid - nii auditooriumi, poliitikute kui ka programmi tegijate endi hinnanguid ETV+-ile.

ETV+-i vaadatavust (inglise k - “*Share*”) ning jälgitavust (inglise k - “*Reach*”), nagu ka kõiki telekanaleid Eestis, mõõdab Kantar Emori Teleauditooriumi mõõdikuuring. Veebist vaatamisi (etvpluss.ee) jälgivad ERR-i auditooriumi-uuringud. ERR-i enda ETV+-i tegevuse analüüsiga võib tutvuda Eesti Rahvusringhäälingu aruannetes. ETV+-i sotsiaalmeedia tulemuslikkuse mõõtmiseks kasutatakse Eestis tänapäeval sotsiaalmeedia enda statistilisi andmeid.

Aastatel 2015, 2017 ja 2019 on tehtud Eesti Ühiskonna Integratsiooni monitooringuid, mis meediatarbimise osas on analüüsinud ka ETV+-i tarbimist ja mõju. 2019. aasta uuringu tulemused avalikustatakse 2021. aasta maikuus või suvel.

Jõesaar on ETV+-i tegevust oma töödes 2015-2021 analüüsinud kasutades Kantar Emori ning teiste uuringute andmeid, mis peegeldavad põhiliselt telekanali usaldusväärst, olulisust infoallikana ning telekanali rolli ja mõju ühiskonnas.

Šein on ETV+-i tekkimist ning tegevust väga detailselt kirjeldanud ja analüüsinud ajaloolises perspektiivis oma uues raamatus “Digiajastu teleraamat. Digiajastu televisioon Eestis 2000-2020”.

Aastal 2017 viidi BBC poolt läbi uuring “*Research Report: Audience engagement research for ETV+ Estonia*”, mis uuris auditooriumi toonaseid hinnanguid ETV+-ile. Aastal 2020 telliti sarnane uuring ERR-i poolt: “Televaatajate hinnangud kanalile ETV+”.

Lõimumise, hargmaisuse ja sellega seotud meediatarbimise kontekstis on ETV+-i tarbimist ja mõju analüüsinud erinevatel aastatel erinevates töödes (kaasa arvatud Integratsiooni monitooringutes) teadlased Triin Vihalemm ja Külliki Seppel.

Ülevaade kõikidest ülalnimetatud uuringutest ja tööde tulemustest esitati käesolevas peatükis.

ETV+-i teemalistest lõputöödest võib mainida:

- Magistritööd
 - Ere Uiibo, 2016: “Venekeelse telekanali ETV+ kuvand eestikeelses ajakirjanduses”. Tallinna Ülikool.

- Vitalii Parshukov, 2017: “Media, Memory, and Minority: The Russian Language TV Channel ETV+ and its Role in the Long-Lasting “War of Memories” in Estonia”. Tartu Ülikool.
- Andrei Jakubovitš, 2019: “Venekeelsete televaatajate jutusaadete “Loojangusse Dozortsevigaga” ja “Õhtune Urgant” taju”. Tallinna Ülikool.
- Bakalaureusetööd
 - Arta Balode, 2016: “ETV+: Crossmedia or what? The birth of a new TV channel in Estonia”. Tallinna Ülikool.
 - Karl-Villiam Vaserik, 2016: “Vene keelt emakeelena kõnelevate noorte arvamus kanalist ETV+”. Tartu Ülikool.

2. MEETOD

2.1 KOMBINEERITUD MEETODIL UURIMISTÖÖ

Õunapuu (2014) seletab, et kvalitatiivne ja kvantitatiivne uurimine võivad teineteist täiendada, nende kombinatsioon tekitab sünergia ehk võimendunud koostoime. See võimaldab saavutada rohkem, kui traditsiooniliste kvantitatiivsete ja kvalitatiivsete uurimistööde tulemusi üldjoontes kokku võttes.

Käesolevas uurimistöös on kasutatud kolme kvantitatiivset (mõeldud arvude kogumiseks) ja üht kvalitatiivset meetodit (mõeldud sõnade kogumiseks). Kombineerimise keskne eesmärk on uurimisprobleemi parem mõistmine võrreldes sellega, mida võimaldaksid kvalitatiivne või kvantitatiivne uurimine eraldi (ibid).

2.2 KVANTITATIIVSED UURINGUD

Kvantitatiivses uurimistöös tegeldakse väliste nähtustega, mida on võimalik vaadelda ja mõõta. Uuritakse näiteks inimkäitumist väliselt jälgitavate ja registreeritavate tunnuste kaudu, et välja selgitada põhjuslikud ja korrelatiivsed seosed (Õunapuu, 2014).

Antud kombineeritud meetodil uurimistöös uurimisküsimustele vastamiseks on kasutatud kolme kvantitatiivset uurimisviisi:

- ETV+-i Facebook'i lugejate veebiküsitlus
- Veebiküsitlus: vastus esitatud küsimusele portaalides
- ETV+-i tegijate veebiküsitlus

Meetodite valik põhines suures osas kättesaadavusel ning suurtel valimitel, mille suuruse määramisel oli peamine tegur uurimistöö eesmärk. Uurimistöö kõigi kolme kvantitatiivse uurimismeetodi puhul suurte valimite tõttu ning sellega seotud suure andmemahuga on kasutatud suletud küsimusi. Peab arvestama sellega, et suletud küsimustega saadakse informatsiooni vastusevariantide piires, mistõttu püsib võimalus, et mingi oluline uuritava nähtuse aspekt jääb kahe silma vahele (ibid). Vastamise paindlikkuse tõstmiseks kõigis kolmes kvantitatiivses uuringus oli lisatud valik "ei oska öelda", mis võimaldab vastajal neutraalsust väljendada. Küsimuste sõnastus on neutraalne, ei sisalda hinnanguid peegeldavaid sõnu. Kõik meetodid on korratavad.

Kahes kvantitatiivuuringus, mis analüüsivad uurimistöö esimest aspekti - venekeelse auditoriumi hinnanguid ETV+-ile, on kasutatud süstemaatilist juhuvalimit. Süstemaatilise juhuvalimi eelis on see, et ta võimaldab moodustada valimit populatsioonist, mille täpne suurus ei ole teada või mille liikmed ei ole individuaalselt kindlaks tehtud. Süstemaatiline juhuvalim saadakse populatsiooni liikmete süstemaatilise juhusliku valikuga: valik tehakse kindlate ajavahemike järel või muude põhimõtete alusel (ibid).

Õunapuu (2014) järgi tagatakse tulemuste usaldusväärsus representatiivse ehk üldkogumi esindava valimiga. Esindusliku valimi saavutamiseks tuleb jälgida, et:

- populatsiooni igal liikmel oleks võrdne võimalus valimisse sattuda
- populatsiooni struktuuri kõik osad oleksid valimis kajastatud
- valimi suurus oleks piisav

Igas meetodi kirjelduses on usaldusväärsust analüüsitud nendest põhimõtetest lähtuvalt.

2.2.1 ETV+-i Facebook'i lugejate veebiküsitlus

MEETODI VALIK JA UURIMISKÜSIMUSED

ETV+-i Facebook'i lugejate veebiküsitlus on mõeldud vastamiseks läbi ETV+-i venekeelse auditooriumi perspektiivi uurimistöö põhiküsimusele:

- Millised on venekeelse auditooriumi hinnangud ETV+-ile aastal 2021?

Samuti selle meetodi abil vastan spetsiifilistele just telekanali sotsiaalmeedia tarbimisega seotud küsimustele:

- Kui paljud ETV+-i Facebook'i lugejad on ka ETV+-i vaatajad (televisoris/Internetis)?
- Kui paljud ETV+-i Facebook'i lugejad vaatavad ETV+-i saateid televisiorist või Internetist peale saate reklaami ETV+-i Facebook'is?

Üks meetodi omapära võrreldes selle uurimistöö teise venekeelse auditooriumi uurimise meetodiga on see, et selle abil jõuan ETV+-i auditooriumini, kes on ETV+-i enda infoallikaks juba kindlalt valinud, ehk saanud ETV+-i Facebook'i lugejaks.

Meetodi valik põhineb suures osas võimalusel ETV+-i enda ressursi (sotsiaalmeedia kanalit) kasutada võimalikult suurema ETV+-i venekeelse auditooriumini jõudmiseks; samuti sotsiaalmeedia olulisuse tõusul tänapäeva teletootmisel ja tarbimisel ning ETV+-i edusammudel selles suunas Facebook'is.

Rohn ja Nylund (2018) räägivad sellest, et traditsioonilised TV-teenuse pakkujad kasutavad üha enam sotsiaalmeedia platvorme, näiteks Facebook'i või YouTube'i, et käivitada vaatajaskonna huvi näiteks eksklusiivse sisu, samuti publiku suhtlemise ja dialoogi kaudu. Jagamine on Web 2.0 põhitegevus nagu ka levitamine ja suhtlemine. Teleauditoorium võib näiteks jagada enda loodud sisu, sisu ideid ja ka tagasisidet, mille kaudu nad panustavad teletootmise protsessi. Facebook ja YouTube on ka olulised platvormid veebimaailmas märkamiseks ja stimuleerimaks publikut sisu tarbida ja levitada. Nad väidavad, et veebi arutelude 9–14%-line kasv võib viia programmi vaadatavuse 1% -lisele tõusule.

Kosterich (2016) mainib, et teletootjad väärtustavad täiendavat vaatajaskonna panuse allikat, toetades “sotsiaal-TV analüütikale” lisaks tavapärasele turuinfole.

Eestis on tavapärane teletarbimise praktika ka muutumises. 2002-2014 “Mina.Maailm.Meedia” uuringu järgi väidab ligikaudu neljandik MeeMa 2014. a. küsitlusele vastanutest, et nad on loobunud interneti tõttu ajalehtede lugemisest, kümnendik ka tele- ja raadiouudiste jälgimisest traditsioonilisel viisil. Eriti palju on loobujaid noorte ja nooremas keskeas küsitletute hulgas (Vihalemm et al., 2017).

Seppel (2020) mainis, et 2017. aasta andmete järgi loeb vanusegrupp 15-34 sotsiaalmeediat rohkem, kui vaatab televisiooni ning loeb venekeelseid kohalikke portaale. Vihalemm (2020) ütles, et “mida noorem, seda vähem on televisiooni, seda rohkem sotsiaalmeediat”. Makarova ja Värä (2020) võtsid kokku, et Hädaabiteenistused ja valitsuse kantselei tegutsesid aktiivselt venekeelses sotsiaalmeedias - see oli vene kogukonna jaoks üks olulisemaid teabeallikaid.

Üks käesoleva meetodi eelis on see, et lisaks põhiuurimisküsimustele vastamisele uurin ka seda, kui paljud ETV+-i Facebook’i lugejad ETV+-i televiisorist vaatavad ning kui paljud vaatavad ETV+-i saateid (televiisorist või Internetist) tänu saadete promodele Facebook’is. Neid aspekte pole siiani uuritud.

Peale ETV+-i vajalikkuse, edukuse ning olulisuse hindamist esitatakse ka küsimused teiste aspektidega seoses, mis toovad välja ETV+-i venekeelse auditooriumi hinnanguid ETV+-ile.

Üks neist on usaldusväärsus. Meedia on sotsiaalne institutsioon (nagu parlament, valitsus, kirik, politsei, kohus jne), mida hinnatakse usaldusväärsuse alusel. Usaldusväärstust saab vähendada ebaprofessionaalse esituse, meedia negatiivsuse või meedia skepsisega (Jõesaar, Rožukalne, Jastramskis, 2021).

Samuti uurin seda, kuidas hinnatakse ETV+-i eesmärgiga toimetulekut. Eesti Rahvusringhäälingu Arengukava (2021–2024: 30) järgi on ETV+-i eesmärk:

Anda objektiivset ja tasakaalustatud päevakajalist infot ja analüüsi Eestis toimuva kohta, tagada erinevatele arvamustele ja seisukohtadele diskussiooniplatvorm, pakkuda kvaliteetset valikut maailma uudistest, spordisündmustest ning filmi-ja meelelahutusprogrammist.

Järgmiseks uuritavaks aspektiks on sisu, mida Ringhäälingu telekanal peaks tootma ning auditoorium väärtustama. EBU järgi “väljund on mõeldud kogu vaatajaskonna teavitamiseks, harimiseks ja meelelahutuseks” (European Broadcasting Union, 2021). Uurin, millist ETV+-i toodud sisu tarbijad kõige rohkem väärtustavad.

Ülaltoodud teoreetilise raamistiku põhjal uuritavad venekeelse auditooriumi hinnangud on:

- ETV+-i vajalikkus
- ETV+-i edukus
- ETV+-i olulisus
- ETV+-i usaldusväärsus
- ETV+-i eesmärgiga toimetulek
- ETV+-i väärtustatud sisu

VEEBIKÜSITLUS

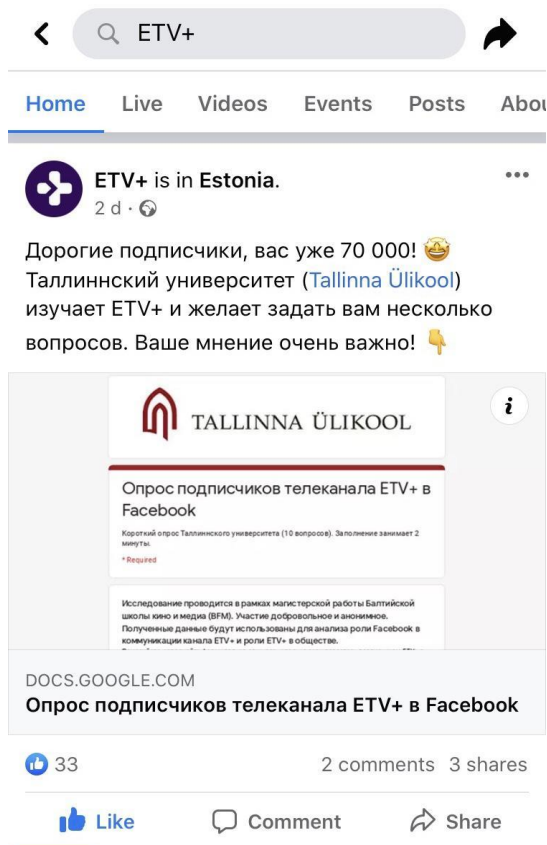
Võimalus ETV+-i enda Facebook’i lehekülge suhtluskanalina uurimistöös kasutada tekkis tänu ETV+-i peatoimetaja Ekaterina Taklaja nõusolekule. Kõik veebiküsitluse küsimused on temaga kooskõlastatud. Veebiküsitlus on lähenemisviisina ennast igati õigustanud, kuna täitmine võttis ainult 2 minutit aega ning vastajate arv oli kokku 205.

Kokkuvõttes valitud meetodi abil:

- Oli võimalik uurimisküsimusele vastamiseks jõuda suurema ETV+-i venekeelse auditooriumini tänu ETV+-i enda sotsiaalmeedia kanali kasutamisele
- Kasutasin suure valimi puhul kvantitatiivset uurimisviisi uurimisküsimustele vastamiseks
- Esimest korda sai uuritud tänapäeval tähtis telekanali sotsiaalmeedia auditoorium
- Uurisin Facebook’i efektiivsust ETV+-i saadete reklaamimisel

ANDMETE KOGUMINE JA ANALÜÜS

Veebiküsitlus (Google küsimustik vene keeles) jagati tavalise postitusega ETV+-i Facebook’is kolm korda 5 päeva jooksul erineva tutvustava lühitekstiga (pilt 2).

Pilt 2: ETV+-i Facebook'i lugejate veebiküsitluse kujundus

Veebiküsitluses oli 10 suletud valikvastusega küsimust (LISA A), 5 vastusevariandi või 5-palli sõnalise palliskaalaga. 2 küsimust 10-st olid lugeja taustaandmete selgitamiseks (vanus ja elukoht). 5 päeva jooksul olid postitused veebiküsitluse lingiga ka ETV+-i Facebook'i lehekülje algusesse "kinnitatud".

Läbiviimise algus: 24.01.21 (pühapäev) 14:00 (esimene postitus)

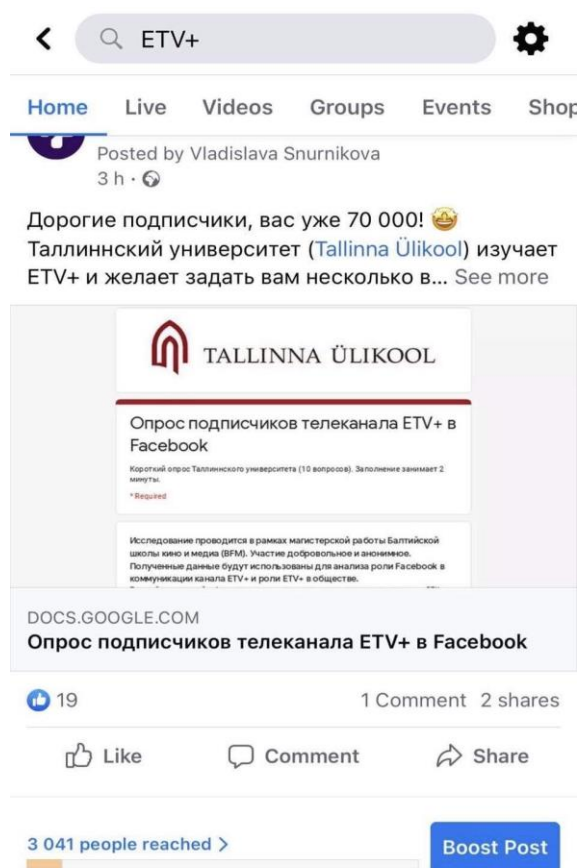
Lõpp: 29.01.21 hommik (vastuste vastuvõtmine peatatud)

Ankeedi tutvustavas tekstis oli selgelt sõnastatud palve vastata ainult üks kord ja ainult juhul, kui vastaja on ETV+-i Facebook'i lugeja.

Tulemusi analüüsin statistilise andmeanalüüsi rakendades.

ÜLDKOGUM JA VALIM

Üldkogum selle meetodi puhul on terve ETV+-i Facebook'i lugejaskond, seisuga 24. jaanuar 2021 - 72 416 inimest (allikas: Facebook'i statistika). Kuigi siin peaks arvestama Facebook'i enda "Reach'i" moodustamise loogikat, mis on üldauditooriumist ainult teatud protsent ning põhineb Facebook'i enda algoritmidel, mida pole võimalik kirjeldada (pilt 3).

Pilt 3: ETV+-i Facebook'i lugejate veebiküsitluse statistika

Facebook on ankeediga postitusi "näidanud" kokku umbes 4000 tuhandele inimesele (allikas: Facebook'i statistika), ülejäänud lugejad sellist postitust oma Facebook'i seinal ei näinud. Võib arvestada sellega, et umbes 4000 inimest on kindlalt näinud tutvustavat teksti ning Google linki ankeedile pealkirjaga "Tallinna Ülikool - ETV+-i Facebook'i lugejate uuring".

4000 tuhandest on lingile vajutanud ainult osa (inglise k - "link clicks"), mida pole täpselt kolme postituse kohta teada. On teada, et ankeedi jagamise esimesel öhtul oli 120 "link click'i" kohta tulnud 92 vastust veebiküsitlusele.

Valimi kriteeriumiteks on:

- ETV+-i Facebook'i lugeja
- periood 24. kuni 29. jaanuar 2021

Seega tegemist on süstemaatilise juhuvalimiga, mille suurus viie päevaga kujunes välja järgmiselt: 205 inimest.

USALDUSVÄÄRSUS

Valitud meetodi puhul võib oletada, et juhuslikkus on tagatud, kuna Facebook on ise ankeedi teatud arvule (4000 tuhandele) jaganud, autorile teadmata põhimõtetel. Populatsiooni struktuuri kõiki osade valimis kajastamist polnud võimalik selle meetodi puhul tagada. Valimi suurus *Sample Size Calculator*'i järgi peaks olema 384 (Creative Research Systems, 2021). Käesolevas uuringus on 205 vastajat. Seega võib öelda, et selle meetodi tulemusi ei saa üldkogumile üldistada.

2.2.2. Veebiküsitlus: vastus esitatud küsimusele portaalides

MEETODI VALIK JA UURIMISKÜSIMUS

Käesolev meetod on teine selles uurimistöös, mis on mõeldud uurimisküsimusele vastamiseks läbi esimese uurimistöö aspekti, milleks on venekeelse auditooriumi hinnangud ETV+-le.

Vastus esitatud küsimusele portaalides on mõeldud vastamiseks uurimistöö küsimusele:

- Kui paljud ETV+-i venekeelsest auditooriumist peavad ETV+-i vajalikuks aastal 2021?

Esimese venekeelse auditooriumi uuriva meetodiga võrreldes (mis uuris ETV+-i endale juba infoallikaks valinud inimeste hinnanguid), jõuan selle meetodi abil ETV+-i auditooriumini, mille suhet ETV+-iga mul pole teada, ehk mul puudub informatsioon selle kohta, kas uudisteportaalide lugejad, kes küsimusele vastavad, tarbivad ETV+-i sisu või mitte. Selle asjaolu tõttu on käesolev meetod esimese auditooriumi uuringule hea täiendus.

Meetodi valik põhineb suures osas võimalusel venekeelsete uudiste portaalide ressursi (meedia kanalit) kasutada võimalikult suurema ETV+-i venekeelse sihtrühmani jõudmiseks; samuti valitud portaalide stabiilsel tähtsusel Eesti venekeelsete inimeste meedia menüüs.

Seppel (2020) mainis, et 2017. aasta andmete järgi kokku venekeelsete jaoks on kõige tähtsamaks infoallikaks kohalik venekeelne meedia (89%), ning et vanusegrupp 15-49 loeb venekeelseid kohalikke portaale rohkem, kui vaatab televisiooni.

Jõesaar (2019) väidab, et venekeelse kogukonna jaoks on venekeelsete portaalide delfi.ee ja postimees.ee tähtsus teabeallikana suurem kui avalik-õiguslike ringhäälingukanalite ETV+ ja Raadio 4 oma.

BBC uuring (2017) toob välja, et praktiliselt kõik uuritavad nimetasid Delfit ja Postimeest meediainfo tähtsate allikatena.

Makarova ja Värä (2020) võtsid kokku, et olulised teabeallikad mitte-eestlaste seas märtsis 2020 on olnud venekeelsed veebiportaalid Delfi.ee ja Postimees.ee (63%) ning venekeelne Eesti Rahvusringhäälingu portaal Err.ee (28%).

VASTUS ESITATUD KÜSIMUSELE PORTAALIDES

Võimalus venekeelseid portaale Rus.err.ee, Rus.postimees.ee ning Rus.Delfi.ee suhtluskanalitenä uurimistöös kasutada tekkis tänu nende peatoimetajate nõusolekule, seisuga jaanuar 2021: Rus.err.ee - Andrey Krashevsky, Rus.postimees.ee - Olesja Lagašina, Rus.delfi.ee - Andrey Shumakov.

Küsimus ning tutvustav tekst on nendega kooskõlastatud. Vastus esitatud küsimusele portalides on lähenemisviisina ennast igati õigustanud, kuna vastuseks oli vaja teha ainult 1-2 klikki, ning vastajate arv oli:

- Rus.err.ee - 858 inimest
- Rus.postimees.ee - 1563 inimest
- Rus.delfi.ee - 2450 inimest

Kokkuvõttes valitud meetodi abil:

- Oli võimalik uurimisküsimusele vastamiseks jõuda suurema osa ETV+-i venekeelse auditooriumini tänu uudisteportalide kasutamisele, mis on venekeelsete seas väga olulised teabeallikad
- Kasutasin suure valimi puhul kvantitatiivset uurimisviisi uurimisküsimusele vastamiseks
- Esimest korda sai küsitletud üheaegselt ETV+-i vajalikkuse teemal tähtsamate Eesti venekeelsete portalide auditoorium

ANDMETE KOGUMINE JA ANALÜÜS

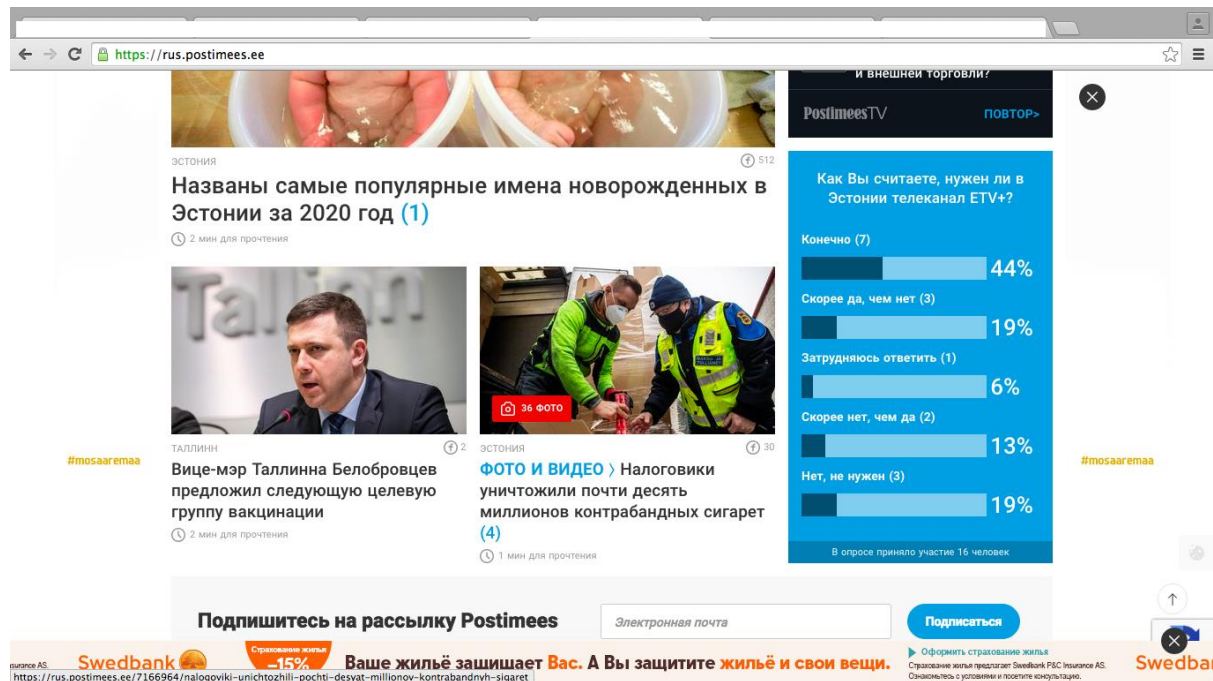
Andmeid kogusin läbi portalides esitatud suletud küsimuse (LISA B) 5-palliskaalaga.

Läbiviimise algus: 29.01.21 (reede) 09:30-12:00 (küsimust jagati portalides)

Lõpp: 31.01.21 (pühapäev) 21:00 (panin tulemused kirja)

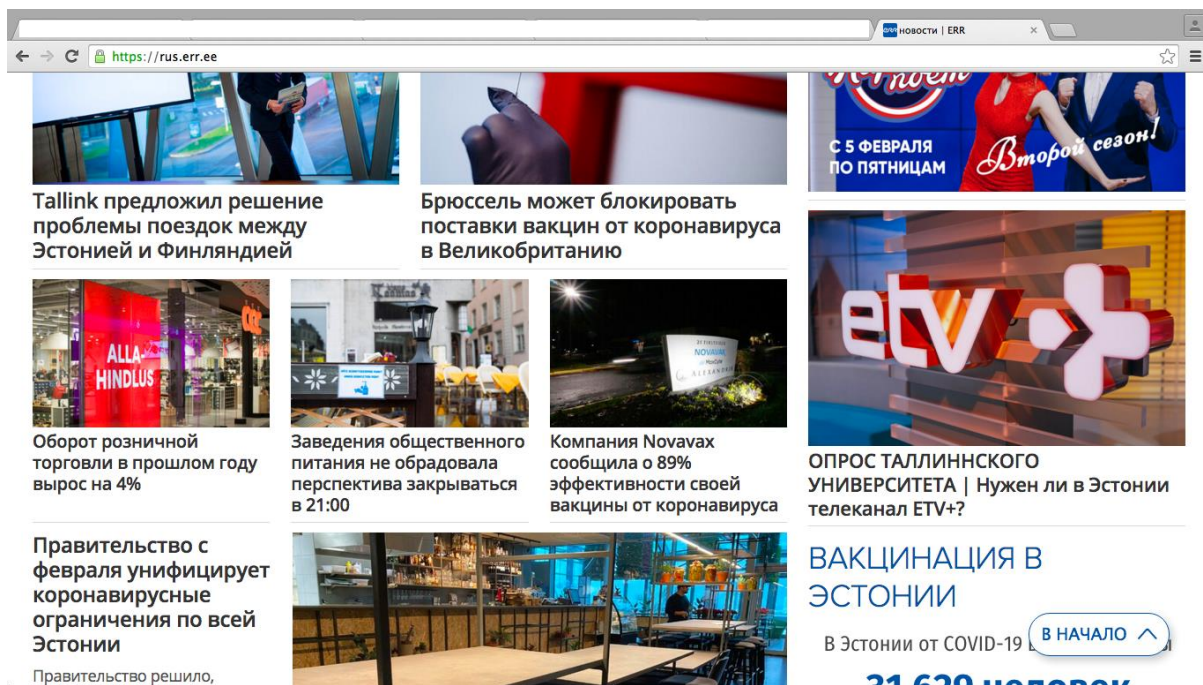
Kuna küsimus oli üleval portalides üheaegselt, siis annab see võimaluse tulemusi omavahel võrrelda.

Iga portaal paigutas küsimuse vastavalt enda tehnilistele võimalustele ning postitamise tavadele. Portaalil Rus.postimees.ee on olemas “küsitluse kastike”, mis on alati koduleheküljel (paremal pool) nähtav päevakajalise küsimusega ning küsimusele vastamiseks ei ole vaja lingile lisaks klikkida ega ole vaja tutvustavat teksti - vastaja näeb ainult küsimust ning vastusevariante (pilt 4).

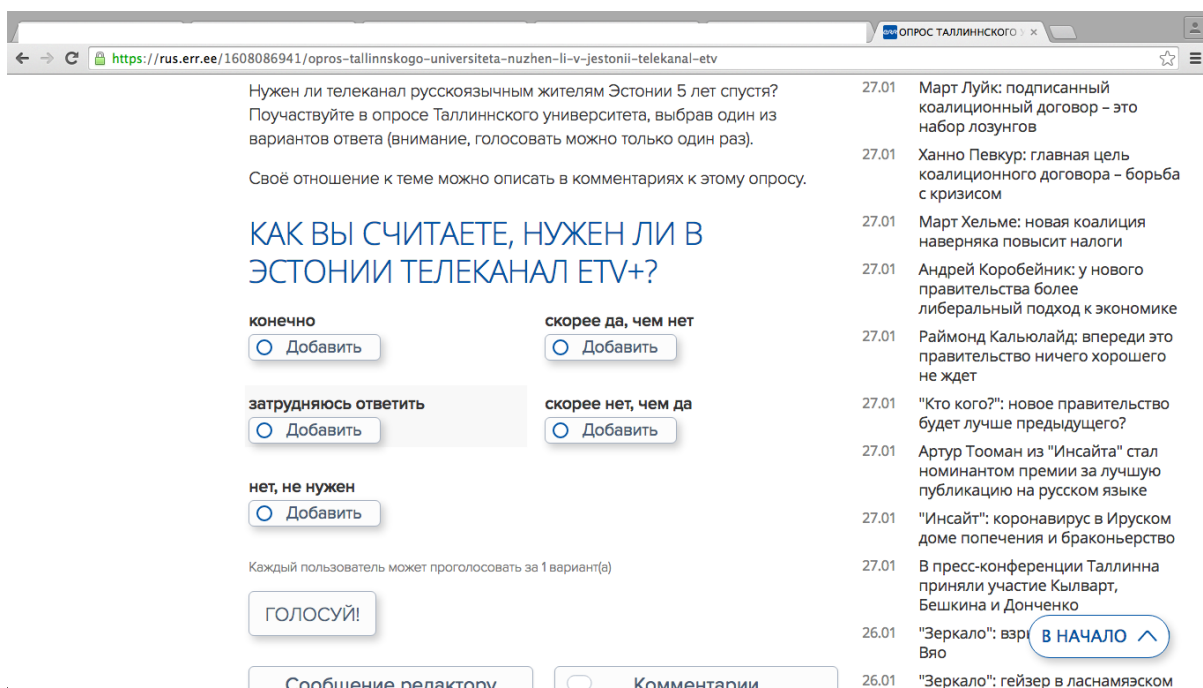

Pilt 4: Veebiküsitlus vastus esitatud küsimusele portaalides: Rus.Postimees kujundus

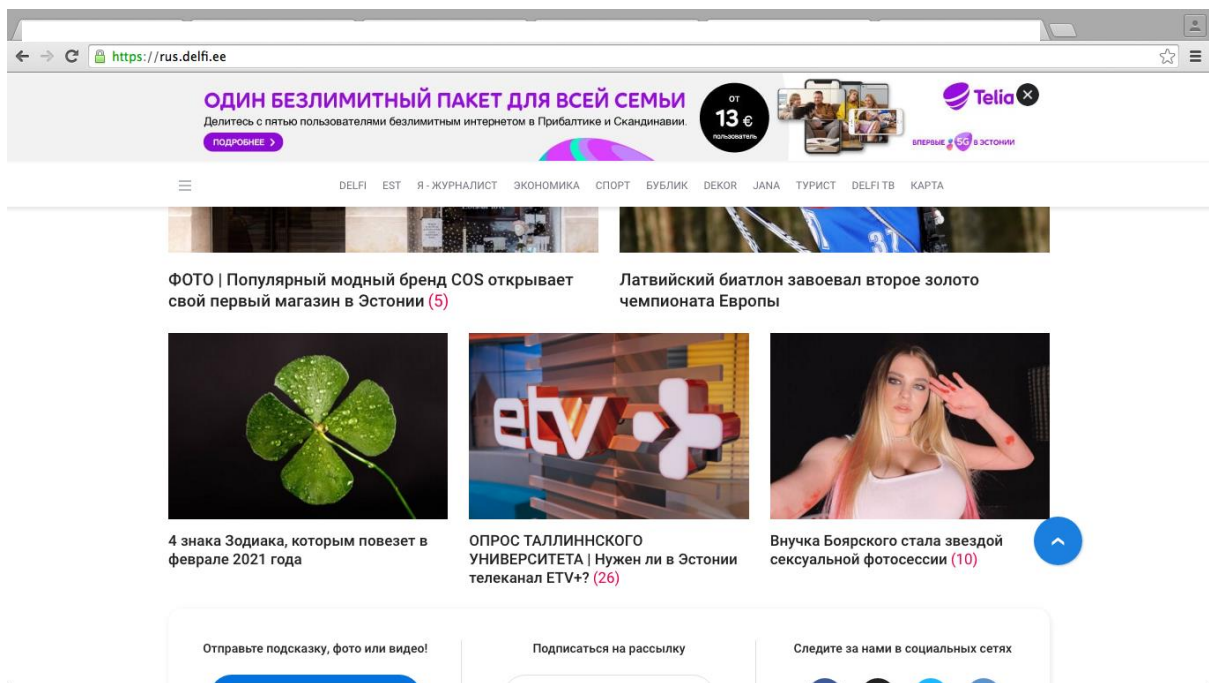
Portaalides Rus.err.ee ning Rus.delfi.ee oli küsimus paigutatud pildiga lingi alla. Lingile vajutades sattus kasutaja küsitluse lehele, kus sai tutvustavat teksti lugeda, hääletada ja kommenteerida (pildid 5-8).

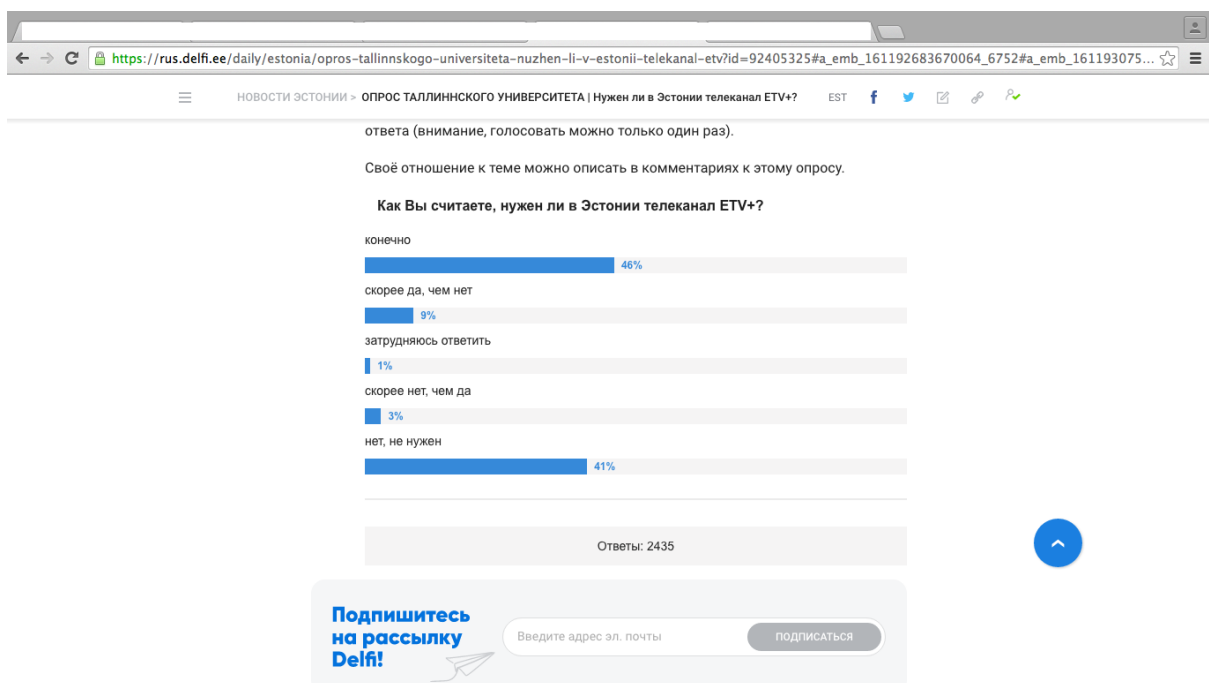
Пилт 5: Veebiküsitlus vastus esitatud küsimusele portaalides: Rus.err.ee kujundus - 1

Пилт 6: Veebiküsitlus vastus esitatud küsimusele portaalides: Rus.err.ee kujundus - 2

Pilt 7: Veebiküistlus vastus esitatud küsimusele portaalides: Rus.delfi.ee kujundus - 1

Pilt 8: Veebiküistlus vastus esitatud küsimusele portaalides: Rus.delfi.ee kujundus - 2

Sellised jagamise nüansid pole nähtavalt vastajate arvu mõjutanud.

Portaali Rus.postimees.ee tehniline lahendus võimaldas kasutajal vastata ainult üks kord. Portaali Rus.err.ee ja Rus.delfi.ee küsimuse tutvustavas tekstis oli selgelt sõnastatud palve vastata ainult üks kord.

Tulemusi analüüsin statistilise andmeanalüüsi rakendades.

ÜLDKOGUM JA VALIM

Üldkogum selle meetodi puhul on kõik portaali külastajad küsitluse läbiviimise algusest lõpuni - 29. kuni 31. jaanuar 2021. Unikaalsete külastajate arv (unikaalsed brauserid), ainult Eestist tulnud liiklus (külastajad), keskmine päevas (allikas: rating.gemius.com, ERR auditooriumi-uuringute andmed):

- Rus.err.ee - 19 828 külastajat
- Rus.postimees.ee - 49 164 külastajat
- Rus.delfi.ee - 50 829 külastajat

Portaalide lugejaskonda on keeruline piiritleda ja kirjeldada, seega esinduslikku valimit pole võimalik moodustada. Valimi kriteeriumiteks on:

- portaali külastaja
- periood 29. kuni 31. jaanuar 2021

Seega tegemist on süstemaatilise juhuvalimiga. Valim kolme päevaga kujunes välja järgmiselt:

- Rus.err.ee - 858 vastajat
- Rus.postimees.ee - 1563 vastajat
- Rus.delfi.ee - 2450 vastajat

USALDUSVÄÄRSUS

Valitud meetodi puhul võib oletada, et juhuslikkus on tagatud, kuna küsimus oli portaalides kõigile külastajatele võrdselt nähtav ja kättesaadav. Üldkogumi struktuuri kõigi osade valimis kajastamist polnud võimalik selle meetodi puhul tagada. Valimi suurus *Sample Size Calculator*'i (Creative Research Systems, 2021) järgi peaks olema järgmine:

- Rus.err.ee - 377 vastajat / uuringus 858 vastajat
- Rus.postimees.ee - 381 vastajat / uuringus 1563 vastajat
- Rus.delfi.ee - 381 vastajat / uuringus 2450 vastajat

Kuna autoril pole teada valimi struktuuri üldkogumi struktuurile vastavust, siis selle meetodi tulemusi ei saa üldkogumile üldistada.

2.2.3 ETV+-i tegijate veebiküsitlus

MEETODI VALIK JA UURIMISKÜSIMUSED

Käesolev meetod - ETV+-i tegijate veebiküsitlus - on mõeldud uurimisküsimustele vastamiseks läbi teise uurimistöö aspekti, milleks on programmi tegijate hinnangud telekanalile ETV+.

ETV+-i tegijate veebiküsitlus on mõeldud vastamiseks läbi ETV+-i tegijate perspektiivi uurimistöö põhiküsimusele:

- Millised on ETV+-i tegijate hinnangud ETV+-ile aastal 2021?

Samuti selle meetodi abil vastan spetsiifilistemale teoorial põhinevatele just telekanali juhtimisega seotud küsimustele:

- Kuidas ETV+-i tegijad hindavad enda arusaama Eesti Rahvusringhäälingu ning ETV+-i ülesannetest ühiskonnas?
- Kuidas ETV+-i tegijad hindavad enda arusaama ETV+-i arengustrateegiast, enda rollist ETV+-i arengus, ning enda konkreetsetest tööülesannetest?
- Kuidas ETV+-i tegijad hindavad kanali juhtimise kvaliteeti enne 2018 (Darja Saar) ja peale 2018 (Ekaterina Taklaja/Hannela Lippus)?

“ETV+-i tegija” on käesolevas uuringus isik, kes on seisuga detsember 2020 materiaalse hüvitise eest panustanud ETV+-i sisu loomisesse suurimal määral, ehk on olnud “põhisulooja” (LISA D). ETV+-i tegijate puhul ei ole tegemist ETV+-i töötajatega, kuna ETV+-i ametlik töötajate nimekiri ERR-i struktuuris ei vasta tegelikule ETV+-i põhisuloojate nimekirjale, mis on palju ulatuslikum.

Meetodi valik põhineb suures osas faktil, et autor ise on ETV+-i tegija ning autori võimalusel ETV+-i juhiabi Marina Zastrogina ETV+-i põhisuloojate nimekirja koostada ning kinnitada. Oluliseks aspektiks meetodi valikul oli ka autori isiklik kontakt ETV+-i tegijatega ning tänu sellele võimalik suur vastamise protsent.

Peale ETV+-i vajalikkuse ja edukuse hindamist saavad esitatud ka küsimused teiste aspektidega seoses, mis toovad välja ETV+-i tegijate hinnanguid ETV+-ile.

Meediajuhtimise omapärasustest rääkisid aastal 2005 Aris ja Bughin, et personaliosakonna roll on paljudes meediaettevõtetes keskendunud pigem administratsioonile ja ametiühingu läbirääkimistele, kui inimeste strateegilisele juhtimisele, ning et meediatööstus peab oma inimeste juhtimisprotsesse oluliselt parandama - personaliosakonna rolli tuleks suurendada administratiivsest strateegilisest inimeste arendamise rolliks.

Teiseks klassikaliseks probleemiks nimetavad nad ebaselget tulemuslikkuse hindamist: meediaettevõtted ei ole sageli väga selged iga inimese ülesannete ja vastutuse osas ning kuidas edu mõõdetakse. Puuduvad regulaarsed tagasiside ja tulemuslikkuse kriteeriumid - tulemuslikkuse põhinäitaja (inglise k - *“Key Performance Indicator”*): strateegilised, toimimise ja rahalised näitajad, mida kõik mõistavad ja jagavad.

Aris ja Bughin väidavad, et meedias töötavad inimesed jagunevad peamiselt kahte rühma:

- loojad (inglise k - *“creators”*)
- transformeerijad (inglise k - *“transformers”*)

„Loojad” peavad 1) genereerima või avastama uut sisu või esitajaid ning hindama nende tõenäosust edukaks 2) arendama annet või kontseptsiooni püsivaks eduks - langetama suuri otsuseid. Loojaid motiveerib tugevalt nende töö sisemine väärtus - immateriaalsed stiimulid. Peamised tegurid: vabadus, eelarve autonoomia, ettevõtte kaubamärk.

„Transformeerijad” muudavad loojate loodud sisu valiku tuluks: funktsionaalsed osakonnad (sisu edastamine, turundus), tugiteenused (personalitöö, rahandus, suhtekorraldus, juriidilised osakonnad), „käsitöoinimesed” (lavakujundajad, stilistid, kaameraoperaatorid). Paljusid meedias toimivaid transformeerijaid motiveerivad põnevad tooted ja loominguline keskkond. Transformeerijad vajavad viimase hetke muudatustega toimetulekuks suurt paindlikkust ja ebaselguse talumist. Vaatamata sellele keskkonnale nõuavad transformeerijad endiselt rangeid ja professionaalselt juhitud protsesse.

Käesoleva meetodi abil uuringu käigus Aris ja Bughin „loojate” ja „transformeerijate” teooria põhjal esitatakse kõigile ETV+-i põhisisuloojatele (nii „loojatele”, kui „transformeerijatele”) sisuloomise väärtusi puudutavaid küsimusi, et hinnata meediaorganisatsiooni üldist tugevust ja väärtustest arusaama nii „loojate” kui „transformeerijate” seas. Veebiküsitlust kasutades küsitleti kõiki 58 põhisisuloojat (LISA D), mida oleks võimatu saavutada näiteks intervjuude tegemisega.

Küng (2007) väidab, et vastavalt uuringutele, tekib loovus organisatsioonilises keskkonnas töökeskkonna suhteliselt proosailistest aspektidest ja just selles valdkonnas võib meedia ettevõtte igapäevane juhtimine mõjutada loovuse taset ja seega ka tulemuslikkust. Kriitiline küsimus on sisemine motivatsioon. Kõrge loovuse tase nõuab kõrget sisemist motivatsiooni. Sisemine motivatsioon on tuntud ka kui “voog” (inglise k - “*flow*”) ja seda saab kõige paremini kirjeldada soovist midagi iseenda heaks teha, sest ülesanne on pigem meeldiv ja tasuv, kui et see pakub vahendit välise eesmärgi saavutamiseks. Sellistes tingimustes võtame suurema tõenäosusega riske, uurime uusi lahendusi ning mängime ideede ja materjalidega. Sisemine motivatsioon selgitab, miks vaatamata pettumusele juhtimises ja suhteliselt madalatele palkadele töötab meediatööstuses (ja loomekunstis) nii palju andekaid ja kõrgelt haritud inimesi.

Ta nimetab töökeskkonna viis aspekti, mis mõjutavad oluliselt motivatsiooni taset:

- julgustamine
- autonoomia eesmärkide lahendamise protsesside osas
- piisavad ressursid (liiga palju ka ei tohi olla - see piirab kaalutletud loomingulisi võimalusi)
- selgelt määratletud ja teostatavad projekti üldised eesmärgid
- perspektiivne meeskond, mis esindab mitmekesisust

Deslandes (2016) väidab, et eestvedamise (inglise k - “*leadership*”) uuringud on meedia juhtimise uuringutes väga vähe tähelepanu saanud. Põhjus on seotud meediatööstuse iseloomuliku võimustruktuuri eripäradega, mis annavad üksikutele töötajatele (eriti ajakirjanikele) suure autonoomia. See erineb tööstusharudest nagu tootmine või ehitus, kus hierarhia on selgelt ja tugevalt ülevalt alla. Võime otsuseid langetada ja otsustajaid mõjutada on meediaettevõtetes keeruline Deslandese järgi.

Ta kirjeldab, et eestvedaja keskendub kollektiivsete ülesannete täitmisele ning peastrateegina ja keskkonna ametliku tõlgina peab liider tajuma muutusi, mõistma nende olulisust ja seejärel otsustama, kuidas organisatsioon peaks kohanema. Sellest järeldub, et kõik juhid ei ole eestvedajad. Eestvedajatel on arenenud juhtimisvõime ja nad oskavad erinevate panuste ristvoolude ja nendega seotud konfliktide käsitlemisel oskuslikult hakkama saada. Nad on olulised organisatsioonide suutlikkusele keskkonnamuutusi ettenägemisel ning töötajate moraali ja motivatsiooni tagamiseks muutuste perioodidel.

Ülaltoodud teoreetilise raamistiku põhjal uuritavad tegijate hinnangud on:

- ETV+-i vajalikkus
- ETV+-i edukus
- ressursside olemasolu tööülesannete täitmiseks
- tagasiside kvaliteet oma tööle
- motivatsioon ETV+-i jaoks parimat tööd teha
- ETV+-i sisekommunikatsioon
- ETV+ tööandjana
- ETV+-i isiklik vajalikkus

Kuna positivistlik uurija taotleb objektiivsust ning peab olema andmetest ning mõõtmisvahenditest lahutatud (Õunapuu, 2014), meetodi valikul on arvestatud ka uurija isiklike suhteid ETV+-i tegijatega. Isiklikku mõju uuringu tulemusele vältimiseks ning suure valimi tõttu oli lähenemisviisiks valitud veebiküsitlus 15 suletud küsimusega, 5-palli sõnalise palliskaalaga. Valik on ennast õigustanud tänu lühikesele täitmise ajale - 3 minutit, ning seetõttu suurele vastamise protsendile - 93%.

Kokkuvõttes valitud meetodi abil:

- Oli võimalik uurimisküsimustele vastamiseks jõuda ETV+-i tegijateni tänu autori isiklike kontaktide kasutamisele
- Said küsitletud nii “loojad” kui “transformeerijad” täiuslikuma organisatsioonist ülevaate saamiseks
- Vältisin isiklikku mõju uuringu tulemustele
- Kasutasin suure valimi puhul kvantitatiivset uurimisviisi uurimisküsimustele vastamiseks
- ETV+-i tegijad said esimest korda uuritud
- Uurisin peaaegu täielikult alampopulatsiooni ja saavutasin kõikset valimit

ANDMETE KOGUMINE JA ANALÜÜS

Veebiküsitlus (Google küsimustik vene keeles) oli saadetud igale välja valitud ETV+-i tegijale personaalselt, läbi Facebook'i messenger'i või e-posti. Veebiküsitluses on 15 suletud valikvastusega küsimust, igaüks 5 vastusevariandi või 5-palli sõnalise palliskaalaga (LISA E).

Et muuta vastamist pisut avatumaks oli lisatud vaba kommentaari küsimus, mida polnud siiski eriti kasutatud.

Läbiviimise algus: 11.01.21

Lõpp: 28.01.21

Ankeedi tutvustavas tekstis oli selgelt sõnastatud palve vastata ainult üks kord.

Tulemusi analüüsin statistilist andmeanalüüsi rakendades.

ÜLDKOGUM JA VALIM

Üldkogumiks ehk populatsiooniks selle meetodi puhul võib nimetada absoluutselt kõiki, kes ETV+-i sisuloomisega seotud on. Kuna ETV+ on ERR-i struktuuris, kus on telekanalitel ühine tootmine, puutuvad ETV+-ga kokku igapäevaselt näiteks ERR-i operaatorid, tehnikud, helirežissöörid, monteerijad - inimesed, kelle arvu ning panust pole võimalik kindlaks määrata. Vahest näiteks edastab ETV+ ETV jaoks ja ETV tegijate poolt loodud sisu venekeelse kommentaariga. Aktuaalse kaamera tehniline tootmine on ühine. Tellitud tootmise puhul (inglise k - "*out-sourcing*") mõni projektipõhine tiim loob ETV+-i jaoks sisu ainult ühe korra - nende inimeste arvu ning panust pole ka võimalik selle uuringu raames kindlaks määrata.

Õunapuu (2014) järgi populatsiooniks võib olla ka mingi väiksem kogum nähtusi või objekte populatsioonis endas. Sel juhul räägime alampopulatsioonist.

Käesolevas uuringus on alampopulatsioon uuringusse konkreetsete kriteeriumite järgi valitud ETV+-i tegijad üldpopulatsioonist, ehk kõikide inimeste seast, kes on teadlikult või mitte teadlikult ETV+-i sisuloomisega seotud olnud.

Nimelt välja valitud olid inimesed, kes on seisuga detsember 2020 materiaalse hüvitise eest panustanud ETV+-i sisu loomisesse suurimal määral, ehk on olnud põhisisuloojad (LISA D):

- Venekeelse Aktuaalse kaamera toimetuse (ERR) - 17 inimest (*allikas: ERR intranet*)
- ETV+-i töötajad (ERR) - 15 inimest (*välja arvatud peatoimetaja, allikas: ERR intranet*)
- ERR-i töötajad, kes ei ole ETV+-i struktuuris, aga on ETV+-i sisu loomisega teistest rohkem seotud - 11 inimest (*autori poolt kokku pandud ning ETV+-i juhiabi poolt kinnitatud*)
- ETV+-i lepingulised (projektipõhised) töötajad - 15 inimest (*välja arvatud autor, autori poolt kokku pandud ning ETV+ juhiabi poolt kinnitatud*)

Teadmata suurusega üldkogumist moodustatud alampopulatsiooni suurus on 58 inimest. Kuna alampopulatsiooni objektide hulk ei olnud liiga suur, ei olnud vajadust valimit moodustada, ehk tegemist on kõikse valimiga. Kõiksest valimist kõneldakse siis, kui uuritakse ja mõõdetakse populatsiooni kõiki objekte. Kõikne valim langeb kokku populatsiooniga või erineb sellest väga vähe (Õunapuu, 2014). Valimi suurus on 54 vastajat. 2 välja valitud tegijat loobusid vastamisest ideoloogilistel põhjustel (küsimused ei olnud nende arvates sobilikud), 1 välja valitud tegija väitis, et ei leia vastamiseks aega, 1 tegija ei vastanud isiklikule pöördumisele.

USALDUSVÄÄRSUS

Kõigi alampopulatsiooni objektide uurimine oli füüsiliselt võimalik ning kõikse valimi struktuur erineb alampopulatsiooni struktuurist väga vähe. Kuna vastamise protsent oli 93% alampopulatsioonist, tegemist on representatiivse kõikse valimiga, ehk uuringu tulemused on usaldusväärsed.

2.3 KVALITATIIVNE UURING

Õunapuu (2014: 58, 62, 63) seletab, et:

Kvalitatiivse uurimistöö püüid tegelikkust mõista eeldab uuritava nähtuse olemuseni jõudmist, nähtuse varjatud aspektide avastamist, nähtavaks tegemist, avalikkuse ette toomist, mis sisuliselt tähendab latentse ehk varjatud tegelikkuse ilmutamist nähtavale kujule. (...) Kvalitatiivne orientatsioon toetub interpretivismi seisukohale – hankimaks teaduslikke teadmisi sotsiaalse tegelikkuse kohta, tuleb uurida subjektiivseid tähendusi, mida inimesed oma tegevustele ja kogemustele omistavad. (...) Kvalitatiivse uurimistöö üldine funktsioon – ilmutada tegelikkuse varjatud tahke ja anda neile tähendus.

Antud kombineeritud meetodil uurimistöös uurimisküsimustele vastamiseks on kasutatud lisaks kolmele kvantitatiivsele uurimisviisile ka üht kvalitatiivset uurimisviisi.

2.3.1 Intervjuud poliitikutega

MEETODI VALIK JA UURIMISKÜSIMUSED

Käesolev meetod on mõeldud uurimisküsimustele vastamiseks läbi kolmanda uurimistöö aspekti, milleks on peamiste poliitiliste erakondade esindajate hinnangud telekanalile ETV+.

Intervjuud poliitikutega on mõeldud vastamiseks uurimistöö põhiküsimusele:

- Millised on peamiste poliitiliste erakondade esindajate hinnangud ETV+-ile aastal 2021?

Samuti selle meetodi abil vastan spetsiifilistemadele teoorial põhinevatele just meedia poliitikaga seotud küsimusele:

- Millised on peamiste poliitiliste erakondade esindajate hinnangud riigipoolsele ETV+-i rahastamisele aastal 2021?

Valitud kvalitatiivse uurimisviisiga lisaks kvantitatiivsetele uurimisviisidele soovin:

- täiendavalt koguda andmeid, et kinnitada kvantitatiivsete uurimistööde tulemusi

- kvalitatiivset uurimistööd täiendavalt rakendada, kuna kvantitatiivsed üksi on piiratud

Intervjuu on vestluse vorm andmete kogumiseks, mis võimaldab uurida tundlikke ja delikaatseid teemasid, mis ei ole kättesaadavad ei vaatluse ega küsimustikega (Õunapuu, 2014).

Käesoleva meetodi eesmärk on luua ülevaadet sellest, kuidas praegused poliitikud ETV+i tegevust näevad ja hindavad, kas peavad kanali vajalikuks, ning millisena näevad kanali tulevikku seisuga jaanuar 2021.

Teoreetilise raamistiku põhjal ettevalmistatud küsimuste (LISA F) abil uuritavad hinnangud on:

- Kõige olulisemad ETV+-i loomist mõjutanud küsimused
- 2014 ETV+-i puudutavate otsuste hindamine
- 2014 ETV+-i eesmärgid
- ETV+-i eesmärkide täitmine
- Erakonna arvamus ETV+-ist
- ETV+-i edukuse hindamine
- ETV+-i vajalikkuse hindamine/tulevik

Ning lisaks loomulikult vestluse käigus mainitud hinnangud.

Kokkuvõttes valitud meetodi abil:

- Uurisin tundlikke ja delikaatseid teemasid, mis ei ole kättesaadavad ei vaatluse ega küsimustikega
- Selgitasin sotsiaalset tegelikkust kõrge ja sobiva profiili tegevpoliitikute individuaalsete tõlgenduste kaudu
- Sai kasutatud autori panust. Autor (antud juhul interpretivistlik uurija ning ühtlasi ETV+-i tegija) on andmete integreeritud osa, ilma autori aktiivse osaluseta andmeid ei eksisteeri

ANDMETE KOGUMINE

Kui kvantitatiivses uurimistöös on valimi koostamise peamisi küsimusi see, kui palju liikmeid populatsioonist valimisse eraldada, siis kvalitatiivses uurimistöös on põhiküsimus see, milliseid objekte valida. Kvalitatiivsetes uurimistöödes võib nähtusi valimisse kaasata eesmärgipäraselt - see tähendab seda, et objektid valitakse üldkogumist valimisse mingi sisulise kriteeriumi alusel (Õunapuu, 2014: 150).

Meedia poliitika hõlmab Rahvusringhäälingu rolli ja eesmärkide määratlemist ning piisava rahastamise tagamist selle ülesannete täitmiseks. Eestis on meedia poliitika kujundajaks Riigikogu. 14. Riigikogu pidas avaistungi 4. aprillil 2019. Valimistulemuste kohaselt saavutas 101-liikmelises parlamendis suurima esindatuse Reformierakond, kes sai 34 mandaati ja keda toetas 28,9% valijatest. Keskerakonnal on praeguses Riigikogus 26 (23,1%), Eesti Konservatiivne Rahvaerakonnal 19 (17,8%), Isamaal 12 (11,4%) ja sotsiaaldemokraatidel 10 (9,8%) mandaati (Riigikogu, 2020).

Riigikogu komisjon, mis põhiliselt tegeleb meedia poliitikaga on kultuurikomisjon: Riigikogu alaline komisjon, mis tegeleb haridust, teadust, noorsootööd, keelt, meediat, muinsuskaitset, sporti, loovisikuid, etendusasutusi, muuseume ja raamatukogusid käsitleva seadusloomega. Selleks valmistab ta ette seaduste ja otsuste arutelusid Riigikogus. Komisjon kontrollib oma töövaldkonnas ka valitsuse tegevust. Seisuga veebruar 2021 on Riigikogu kultuurikomisjonis 10 liiget, neist 1 on komisjoni esimees ning 1 on komisjoni aseesimees (Riigikogu, 2020).

Eesti Rahvusringhäälingu kõrgeim juhtimisorgan on Eesti Rahvusringhäälingu nõukogu. Riigikogu kultuurikomisjoni ettepanekul nimetab Riigikogu ühe esindaja igast Riigikogu fraktsioonist Riigikogu volituste lõppemiseni. Seisuga veebruar 2021 on Eesti Rahvusringhäälingu nõukogus 9 liiget, neist 1 on nõukogu esimees (ERR, 2020).

Käesoleva uuringu valimisse olid kaasatud järgmised poliitikud (1 kriteerium või mõlemad):

- Praegused Riigikogu liikmed, mis kuuluvad (ja/või juhivad) Riigikogu kultuurikomisjoni
- Praegused Riigikogu liikmed, kes on ERR-i nõukogus

Nähtuste eesmärgipäraseks valimisse kaasamiseks valimi koostamisel püüan jõuda maksimaalse variatiivsuseni (juhtumid erinevad üksteisest märkimisväärselt). Valin ka juhtumit, mis on poliitiliselt aktuaalne (Õunapuu, 2014: 152). Et valimi variatiivsust saavutada, olid lisatud järgmised kriteeriumid:

- Kõikide 14. Riigikogu erakondade esindajad
- Kõige suurema toetusega erakonna, mis ei ole 14. Riigikogus, esindaja (Kantar Emor, 2021 - jaanuar)

Üksikisikuid kaasatakse valimisse uurimistöodes, kus selgitatakse välja inimeste arvamusi, hoiakuid ja kogemusi seoses mingi nähtusega (Õunapuu, 2014).

Nimetatud kriteeriumide järgi olid valimisse kaasatud 6 inimest:

- Aadu Must, Riigikogu kultuurikomisjoni esimees (Keskerakond)
- Jaak Valge, Riigikogu kultuurikomisjoni aseesimees (EKRE)
- Viktoria Ladõnskaja-Kubits, Riigikogu kultuurikomisjoni liige, Eesti Rahvusringhäälingu nõukogu liige (Isamaa)
- Heidy Purga, Riigikogu kultuurikomisjoni liige (Reformierakond)
- Jevgeni Ossinovski, Riigikogu liige, Eesti Rahvusringhäälingu nõukogu liige (SDE)
- Kristina Kallas, Erakond Eesti 200, juhatuse esimees (Toetus Kantar Emori järgi seisuga jaanuar 2021 - 17%)

Andmeid koguti semistruktureeritud intervjuu abil avatud küsimustega. Kohati oli kasutatud sõnalist viieballiskaalat, või selgemat “positiivse-negatiivse” suhtumise vestluse käigus defineerimist, käesoleva uurimistöö kvantitatiivsete uuringute tulemustega paremaks võrdlemiseks.

Läbiviimise algus: 21.01.2021

Läbiviimise lõpp: 17.02.2021

Esimene pöördumine saadeti poliitikute e-postile 21.01.2021. Sellele järgnes pikk ja keerukas “kättesaamise” protsess, mille käigus kogesin tõsiseid uuritavate kättesaadavuse raskusi välja valitud poliitikute kõrge profiili tõttu.

Enamus intervjuudest viisin läbi Skype'i vahendusel, videopildiga, kestvusega 17 kuni 45 minutit. Viktoria Ladõnskaja-Kubits soovis küsimustele ning täiendavatele küsimustele vastata kirjalikult.

Kõik suulised intervjuud on lindistatud. Intervjuude lindistamine võimaldab hiljem osalejate ütlusi põhjalikult analüüsida ning võrrelda neid teiste antud intervjuudega. Osalejate sõnade lindistamine tagab andmete terviklikkuse. Seejärel on kõik intervjuud transkribeeritud - see on salvestatud vestluse kirjalik aruanne, tänu millele intervjuu on paremini analüüsitav (The SAGE Encyclopedia of Qualitative Research Methods, 2008). Stenogramm (LISA G) on keskmise vastavusega - on kajastatud tekstiosa, kuid mitte mitteverbaalne käitumine, originaalteksti lauseehitust on „silutud“ (Flick, 2009).

3. PRAKTIINE ANALÜÜS

Intervjuud poliitikutega

Kvalitatiivses uurimistöös keskendutakse mõistete, ideede, teemade ja kategooriate otsimise induktiivsele protsessile, mis aitavad uurijal andmeid korrastada ja tõlgendada (The SAGE Encyclopedia of Qualitative Research Methods, 2008).

Kõigepealt tegelesin intervjuude stenogrammide andmete redutseerimisega. Redutseerimine on suure hulga kvalitatiivsete andmete grupeerimine (Õunapuu, 2014: 83). Grupeerisin tekstiosad semantiliste sarnasuste alusel ja tähistasin sobivate kategooriatega. Täielik kategoriseerimine pole võimalik – mingi osa tekstist jääb kategoriseerimata ja analüüsimata (ibid).

Kategooriaid lõin kahe peamise strateegia abil (The SAGE Encyclopedia of Qualitative Research Methods, 2008):

- Olemasoleva kirjanduse põhjal uurija poolt kehtestatud
- In vivo on teemad, mis on saadud otse andmetest, näiteks intervjueritavate kasutatud terminid

Redutseerimiseks ning kategooriate loomiseks olen jaganud vestluste tekste teemadeks, vastuseid redutseerisin keskendudes märksõnadele ja lausetele, mis kõige paremini arutatavale küsimusele vastasid. Teemasid olen jaganud kahte rühma - kirjanduse põhjal ettevalmistatud küsimused ning teemad, mis tekkisid loomulikult arutelu käigus *-in vivo*. *In vivo* teemad omakorda jagasin teemadeks, mis olid poliitikute poolt mainitud vestluse käigus, ning enda mainitud teemadeks. Iga intervjuu puhul selle alusel koostasın teemade loetelu vastuste märksõnade ning lausetega (LISA G1).

Seejärel teemade loetelude alusel koostasın ühist teemade loetelu (LISA G2). *In vivo* teemade järjestus on tehtud mainimise sageduse järgi.

Ühise teemade loetelu alusel koondasın vastuseid sisaldavaid märksõnu ja lauseid teemade kaupa tabelitesse (LISA G3), mille põhjal esitan tulemusi.

4. TULEMUSED JA DISKUSSIOON

Käesoleva kombineeritud meetodil uurimistöö tulemusi esitan “täiendatavuse” põhimõtte alusel. “Täiendatavus tähendab, et ühel meetodil saadud tulemusi täiustatakse, laiendatakse ja selgitatakse teisel meetodil saadud tulemustega, et jõuda nähtuse põhjalikuma mõistmiseni” (Õunapuu, 2014: 70).

Kvantitatiivsete uurimistööde tulemusi esitan graafikute ja diagrammidena. Kvalitatiivse uurimistöö tulemused esitatan sõnade ja detailsete kirjeldustena uuritavast nähtusest, mis sisaldavad “sotsiaalsete suhete detaile, konteksti, liikumapanevaid jõude ja inimeste tundmusi” (ibid: 61).

Täiendatavuse põhimõtel tulemuste esitamise käigus teen järeldusi.

Järeldused on otsustused, mille aluseks on relevantse kirjanduse ideestiku ja andmeanalüüsi tulemuste integratsioon. Tõlgendamine on alati teataval määral subjektiivne ja loominguline: eri uurijad võivad sarnaseid tulemusi tõlgendada erineval moel. Tõlgendamist mõjutavad uurija haridustee, kogemused ning avatus intuitsioonile (ibid: 207).

Alustades ajaloost ja rääkides uuritud ETV+-i tekkimise põhjustest, tehtud intervjuude põhjal võib öelda, et kõige tähtsamad märksõnad selles kontekstis on “julgeolek” ja “ühine informatsioon”, mis vastab ka teoorias mainitud ajaloolistele faktidele ning näitab ka praeguste poliitikute informeeritust. 2014. aastal tehtud ETV+-i puudutavaid otsuseid hinnati aastal 2021 ka ühemeelselt “väga mõistlikutena”.

See fakt, et vaatamata ETV+-i endiselt võrdlemisi väikesele vaatamisaja osakaalule, poliitikutel on üksmeelselt hinnatud ETV+-i edukust viiepalliskaalal hindegas 4, minu meelest näitab seda, et poliitikutel on enamasti teadlikud ETV+-iga seotud rajasõltuvast protsessist (ehk hilise avamise veast) ning mainitud innovatsiooni difusiooni eripäradest (Heidy Purga): “Ta oma koha leidnud ja see protsess tegelikult käib ju siia maani edasi”; (Aadu Must): “Ma näen edasist saatust järjepidevuses”. Need arvamused on kooskõlas Šeini (2021) poolt välja toodud strateegiaga ETV+-i loomisel, mis on minu meelest positiivne fakt (Paavo Nõgene):

Vabariigi valitsusele tehtavas ettepanekus rõhutatakse ja toonitatakse väga selgelt, et kõik need otsused, mida soovitatakse teha, on pikaajalised otsused. Need ei saa olla

kahe-kolme aastased otsused, need ei tohi olla propagandistlikud otsused, kõikide nende tegevuste eesmärk peab olema teha neid 10-15 aasta perspektiivis.

Siinkohal ma nõustuks Šeiniga (2021), et ETV+-i sissetöötamise aeg alles kestab. Teiseks - ma julgen väita, et käesoleva uurimistöö intervjuude tulemused positiivselt revideerivad ETV+-le antavat hinnangut, mida Šein (2021) peab oluliseks; Jaak Valge:

Kui numbrid niimoodi näitavad ja metoodika muutunud ei ole, siis isegi on need asjad muljetavaldavad. (...) Impressiivne.

2014. aastal püstitatud eesmärkide aruteludes oli jällegi peamine märksõna “ühine inforuum”, Aadu Musta poolt oli mainitud ka konkreetne meedia mudel:

21. sajandi üheks meedia mudeliks on mitte ainult suured kanalid, vaid väikesed kanalid (...), mis tuleb inimestele lähedale.

Sellega seoses ning eesmärkide täitmise kontekstis (mida poliitikud hindasid üldiselt hästi) peab mainima, et nagu oli varem välja toodud, Šein (2021) väidab, et ETV+ on ennast just väikese kanalina aastaks 2021 tõestanud. Selle peale aga ütles Jevgeni Ossinovski, et:

Kui see on “väike kanal”, mida vaatab paar tuhat inimest, (...) siis see kulu muidugi ei ole õigustatud. (...) Kui me teenindame mingit väikest nišši, siis pole seda vaja teha. (...) Võib-olla see nõuab mingit täiendavat raha ja nii edasi, aga tegelikult ei ole ka mingit plaani näinud selles osas.

ETV+-i arenguruum, vaatamata üldiselt positiivsetele hinnangutele kanali edukuse ning vajalikkuse osas poliitikute poolt, oli vestluste käigus ikkagi enim mainitud teema. Minu arvates see toob esile käesoleva uurimistöö probleemi olulisust, ning Jevgeni Ossinovski on probleemi olemust minu meelest väga hästi sõnastanud:

Venekeelne avalik meedia peab koguaeg olema arengus, et kuskile jõuda. See on see lugu.

Võimalikest arengusuundadest mainiti kõigi poliitikute poolt enim Rus.err portaali ning Raadio 4-ga koostööd, ning ERR-i venekeelse suuna arendamist tervikuna (Jevgeni Ossinovski):

Mul oleks lootust, et tegelikult ERR-i (...) “suur juhtkond” võtaks (...) mitte isegi kanali, vaid suuna arendamist koos venekeelse uudisteportaali ja raadioga, (...) terviklikumalt,

ja tekitaks ambitsioonikama plaani arenguks, milleks oleks võimalik ka täiendavalt raha saada. (...) Ambitsioon siiski peaks olema: Eesti venekeelsele elanikkonnale uudis- ja ühiskonna teemade kajastaja number üks.

Jaak Valge oma kommentaarides mainis ERR-i turundusosakonna ebaefektiivsust ETV+-i saavutuste ühiskonnale teadvustamisel:

Ma imestan natuke selle üle, et ETV+ ei ole tootnud palju pressiteateid ega tekste selle kohta, ühiskonnale ei ole teadvustanud, et need asjad on tugevasti muutunud.

Ta pakkus:

Keegi peaks meile väikese ettekande tegema ETV+-ist, siis me saaksime oma seisukoha võtta.

Riigikogu Kultuurikomisjoni aseesimehe ja EKRE liikme teadmatus ETV+-i saavutustest oli intervjuu oluline leid (Jaak Valge):

Kui te ütlete, et teil on selline edulugu, siis jätkake samas vaimus, ja vaatame mis edasi saab.

Selle põhjal võib järeldada, et ETV+-i viimaste saavutuste ühiskonnale teadvustamine on kanali arengule kriitilise tähtsusega, kuna mõjutab olulisel viisil hinnanguid ETV+-le ning meediapoliitika kujundamist.

Üldine poliitikute poolne keskne ootus oli minu meelest Viktoria Ladõnskaja-Kubitsi sõnastatud:

Peaks pingutama saavutama veelgi suuremat vaatajanumbrit ja kulutama protsentuaalselt vähem raha eesmärgi saavutamiseks.

Sellest, kuidas riik saaks sellele kaasa aidata (peale Ossinovski poolt pakutud rahastamist) on rääkinud Kristina Kallas:

Mida rohkem Eesti riiklik ja kohalik omavalitsus suunab oma infoedastust, oma toodangut ETV+-i kanalile, seda parem.

See väide toob arutelu tagasi innovatsiooni difusiooni teooria juurde, milles protsessi keskne mõiste on “arvamusliidrid” (Atkin et al., 2015). Selle põhjal minu hinnangul on ETV+-i arengu

jaoks nii vene- kui eestikeelse kogukondade arvamusiidrite toetus, mis väljendub ka oma toodangu suunamises, kriitilise tähtsusega, ning on siia maani olnud üks segav faktor.

Teine enim mainitud teema poliitikute poolt oli ETV+ ja koroonakriis. Poliitikute hinnangul kriis tõestas kanali vajalikkust (Aadu Must):

Minu isiklik arusaam on see, et ETV+ muutus vajalikumaks, kõvasti vajalikumaks ja olulisemaks just tervise kriisi ajal. (...) Kõik ei tulnud nii kiiresti ja plahvatuslikult, kui prognoositi. Teiselt poolt, mis oli mulle sümpaatne – mõni asi, mida me ei osanud prognoosida, kas või kriisiolukorrad, (...) mulle tundub, et päris hästi on läinud.

Koroonakriis tõi esile avaliku meedia rolli faktide analüüsimisel ja sisu filtreerimisel võrgustikuühiskonna informatsiooni ülekülluses, mis on digiajastul muutunud meediapoliitika keskseks küsimuseks (Jõesaar, 2019). Viktoria Ladõnskaja-Kubits:

Eelmise aasta tervishoiu kriis näitas ilmekalt, et kanal on osutunud just selleks allikaks, mida usaldati ja kust võeti uudiseid. Siit tuli ka kõrge reiting.

Sellised kommentaarid näitavad, et ETV+ oma tegevusega aitab ERR-il täita oma kohustusi ühiskonnas Ringhäälingu seaduse järgi.

Miks neid kohustusi ei saa täita ainult portaali Rus.err ja Raadio 4-ga seletasid tehtud intervjuudes mitmed poliitikud, sealhulgas Kristina Kallas:

ETV+-i (...) saated ikkagi (...) lähevad palju rohkem, emotsionaalsemalt, nii öelda, inimestele kohale, kui artikli lugemine või raadiosaate kuulamine. (...) Sellel on mingi tunnetuslik ja emotsionaalne väärtus. Sellel on isegi identiteediloome väärtus, ja seda saad sa edasi anda ainult televisioonis. Sa ei saa seda edasi anda raadios või portaalis. Ma arvan, et see on oluline.

Räägiti ka ETV+-i tegijatest, üldiselt positiivses võtmes (Kristina Kallas):

Üks korralik töö on tehtud. (...) Tehakse ikkagi kvaliteetseid asju. (...) Eriti Darja tegelikult. Meeskonna kokkupanemine algusest peale on olnud ju tegelikult suur töö ja sellega on hästi hakkama saadud. (...) Seal on head ajakirjanikud, head saatejuhid, head saated.

Heidy Purga:

Ma tunnustan väga nende toimetajate pingutust ja püüdlust igapäevaselt seda kõike ellu viia selles olukorras. Ma arvan, et nad on täitsa kenasti hakkama saanud.

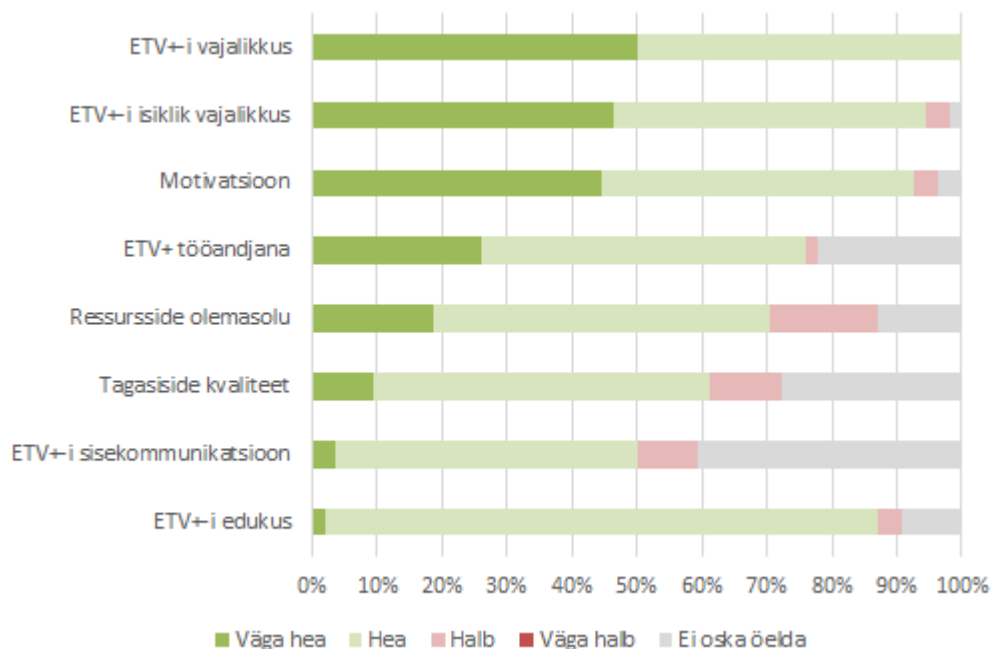
Jevgeni Ossinovski hinnang oli aga murelikum:

Suurem hirm, ma arvan, on see, et ta võib hakata ühel hetkel hääbuma, kui tal areng seisma jääb. Inimesed lähevad töölt ära ja... siis lähevad ka vaatajad ära, ja nii edasi. (...) Ühel hetkel, kui sisemiselt hakkab asi hääbuma, siis inimesed, kes teevad südamega head tööd... ega kui keegi sind ei vaata, see väga palju motivatsiooni ei lisa. Ma ei ütle, et täna see niimoodi on, aga kui see juhtumisi peaks niimoodi olema...

Siinkohal ma tuleks tagasi strateegilise juhtimise teooria juurde, mis rõhutab organisatsioonisiseste tegurite rolli jätkusuutliku konkurentsivõimelisuse allikana (Küng, 2007). Just selle mõju alahindamise ohtudest minu meelest rääkis Jevgeni Ossinovski. Nende aspektide uurimine oli selle töö üks eesmärk.

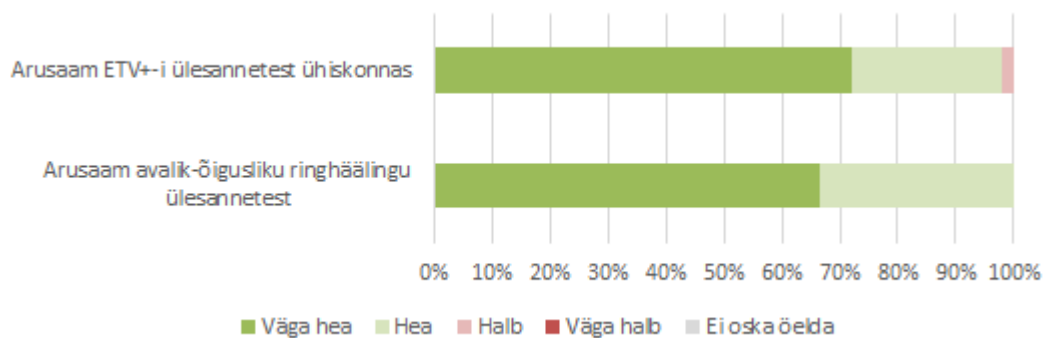
Vastates uurimistöö ning Jevgeni küsimusele ETV+-ile tegijate hinnangutest, käesoleva uuringu tulemuste põhjal võib väita, et seis ei ole veel nii dramaatiline, nagu Jevgeni kirjeldas, samas minu hinnangul on olemas mõned ohumärgid, millega tuleks lähiajal tegeleda.

Üldjoontes uuritud hinnangud tegijate poolt nagu kanali vajalikkus, kanali isiklik vajalikkus, ETV+ tööandjana, töötajate motivatsioon ETV+-i jaoks parimat tööd teha, ning ETV+-i edukus on positiivsed. Murekohtadeks ma nimetaks ressursside olemasolu, tagasiside kvaliteeti, ning ETV+-i sisekommunikatsiooni. Mingil määral on need probleemid Aris ja Bughini (2005) järgi iseloomulikud meediaorganisatsiooni jaoks, samas autorid ise ja teised autorid nimetavad neid jätkusuutlikkuse ning konkurentsivõimelisuse põhiteguriteks (Küng, 2007; Deuze, 2016) (graafik 11).

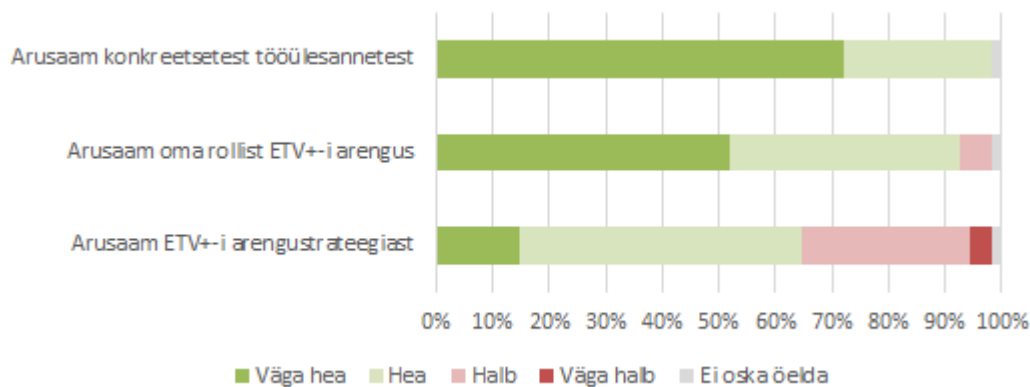
Graafik 11: ETV+-i tegijate veebiküsitluse tulemused (1)

Uuringu tulemuste põhjal võib väita, et ETV+-i tegijatest nii “loojad” kui “transformeerijad” (Aris ja Bughin, 2005) saavad aru Eesti Rahvusringhäälingu ning ETV+-i ülesannetest ühiskonnast, mis on oluline Lowe & Martin’i (2013) ja Deuze (2016) järgi (graafik 12).

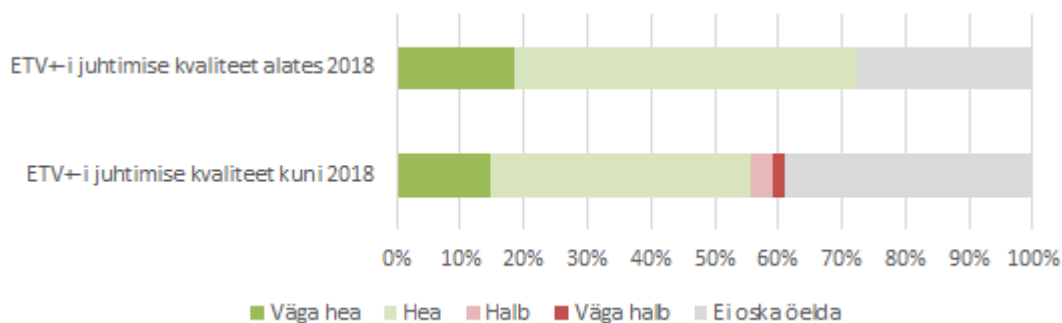
Graafik 12: ETV+-i tegijate veebiküsitluse tulemused (2)

Rääkides uuritud ETV+-i tegijate arusaamast konkreetsetest tööülesannetest, oma rollist ETV+-i arengus ning arusaamast ETV+-i arengustrateegiast, mida on jätkusuutlikkuse ning tulemuslikkuse kriteeriumitena välja toonud Aris ja Bughin (2005), Küng (2007) ja Deuze (2016), nimetaks ma siin kõige nõrgemaks kohaks arusaama ETV+-i arengustrateegiast (graafik 13).

Graafik 13: ETV+-i tegijate veebiküsitluse tulemused (3)

Ülalmainitud autorite ning Deslandese (2016) poolt oluliseks peetud juhtimise kvaliteedi osas võib ETV+-i kontekstis öelda, et tegijad on “pigem rahul”, kuigi väga ühel meelel ega väga vaimustunud selles osas pole (graafik 14).

Graafik 14: ETV+-i tegijate veebiküsitluse tulemused (4)

Kokkuvõtteks uurija ning ETV+-i tegijana ma nõustun Deuzega (2016), et meediast küllastunud maailmaturu nõudmiste rahuldamiseks tänapäeval tuleb pöörata rohkem tähelepanu ettevõtte juhtimisele ja ka individuaalse karjääri juhtimisele. Seda siis ETV+-i puhul läbi sujuva osakondade sisekommunikatsiooni, mis võimaldaks õigeaegselt tuvastada ka käesolevas uuringus tuvastatud organisatsioonisisestest ressursside olemasolu ning tagasiside probleeme, ning aitaks läbi osakondade kommunikeerida ka kanali arengustrateegiat, mis meediajuhtimise teooriate järgi peaks aitama tulemuslikkuse ning jätkusuutlikkusega pikemas perspektiivis.

Tuleks arvestada sellega, et käesoleva uuringu fookus oli nii “loojate” kui “transformeerijate” (Aris ja Bughin, 2005) küsitlemisel, kes moodustasid suurema valimi, ning ka autori isikliku

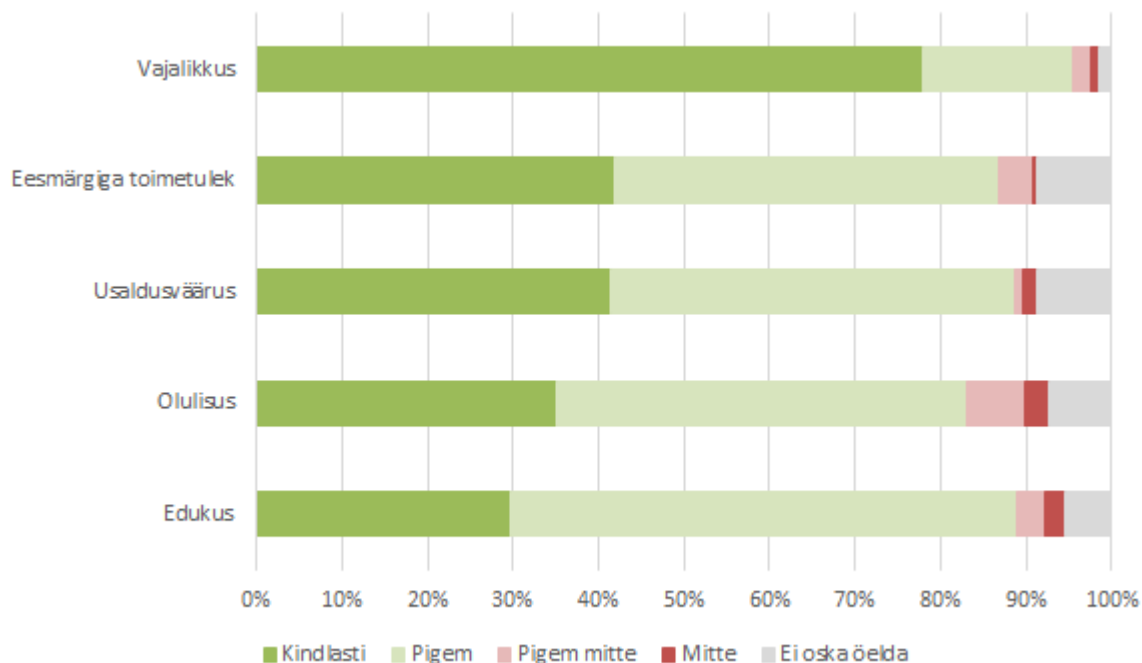
mõju vältimisel ETV+-i nagu organisatsiooni uurimisel - nendel põhjustel, ka arvestades uurimistöö üldist mahtu ja ajalist piirangut, oli valitud kvantitatiivne uurimismeetod ning uuring ei võimaldanud avastada teisi, mitte uurija poolt valitud hinnanguid. Ma leian, et lähitulevikus peaks ETV+-i organisatsioonina uurima ka kvalitatiivset meetodit kasutades, keskendudes ainult “loojatel” ning eelkõige ETV+-i arengustrateegial. Sellise uuringu tulemused võiksid suuremal määral aidata ETV+-i juhtimist ning seega kanali arengut. Käesolev uuring ning ETV+-i tegijate nimekirja moodustamise loogika võiksid olla kvalitatiivse uuringu üheks aluseks ja lähtepunktiks.

Rääkides venekeelse auditooriumi hinnangutest ETV+-ile, tulemuste põhjal ma tooks välja silmanähtavat erinevust hinnagutes nende vahel, kes on ETV+-i või ERR-i enda jaoks juba infoallikana kindlalt valinud, ja nende vahel, kes seda võib-olla teinud pole.

Ma näen siinkohal seost Seppeli (2020) väitega, et:

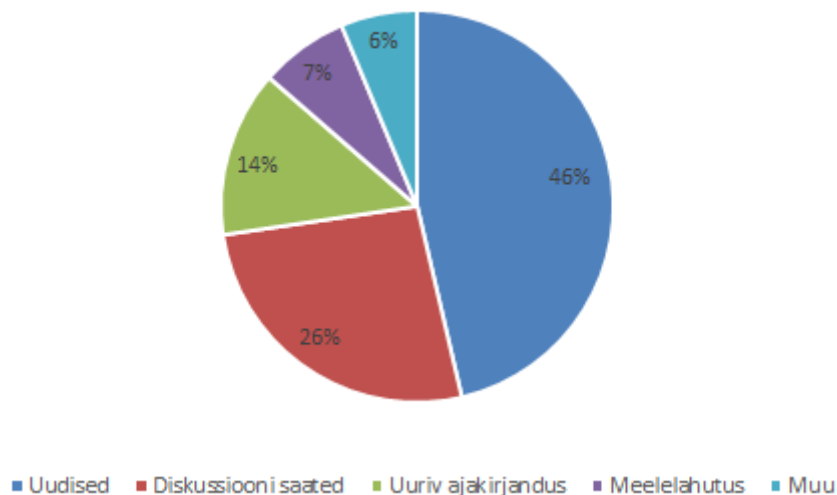
Võib välja tuua seose kuuluvustundega Eestisse, mida oli mõõdetud integratsiooni monitooringus riigiidentiteedi indeksi kaudu, kuivõrd tugevat kuuluvust tuntakse Eestiga, kus on selge, et mida kõrgem on indeksi tulemus, seda olulisemaks peetakse ka eestikeelseid, kohalikke venekeelseid ja ERR-i kanaleid.

Nii BBC ETV+-i auditooriumi uuring (2017), Integratsiooni monitooring (2017), Jõesaare uuringud (2017-2021), ERR-i poolt tellitud uuring “Auditooriumi hinnangud telekanalile ETV+” (2020), ja ka käesolev ETV+-i Facebook’i lugejate veebiküsitlus ja veebiküsitlus portaalis Rus.err.ee näitavad, et ETV+-i vaataja (või tarbija) hinnangud ETV+-i tegevusele on üldiselt väga positiivsed. Nad peavad ETV+-i väga vajalikuks, pigem edukaks, ning teised olulised näitajad - nagu usaldusväärsus, olulisus jt on positiivsed (graafik 15).

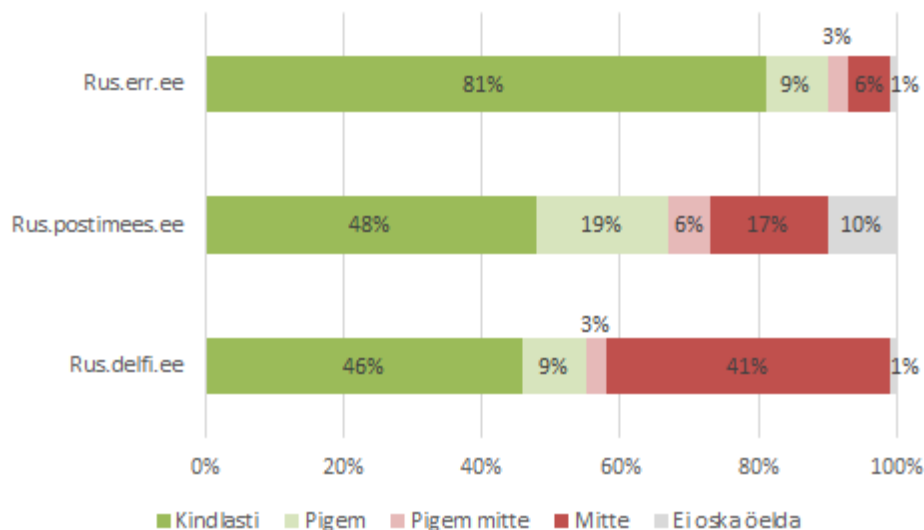
Graafik 15: ETV+-i Facebook'i lugejate veebiküsitluse tulemused (1)

Väärtustatud sisu vastab ka Rahvusringhäälingu eesmärkidele EBU järgi: “väljund on mõeldud kogu vaatajaskonna teavitamiseks, harimiseks ja meelelahutuseks” (graafik 16).

Graafik 16: ETV+-i Facebook'i lugejate veebiküsitluse tulemused (2)

Seda ei saa aga väita nende puhul, kes pole ETV+-i infoallikana enda jaoks kindlalt valinud. Käesolev uuring portaalides Rus.Postimees ja Rus.Delfi näitas, et kanali vajalikkuse osas vastajad ei olnud nii positiivselt ühel meelel, kui Rus.err külastajad uuringu perioodil (graafik 17).

Graafik 17: Veebiküsitlus vastus esitatud küsimusele portaalides - tulemused

Kuigi portaalide veebiküsitluse tulemused ei ole usaldusväärsed, ehk üldkogumile üldistatavad, ma rõhutaks vastajate arvu:

- Rus.err.ee - 858 vastajat
- Rus.postimees.ee - 1563 vastajat
- Rus.delfi.ee - 2450 vastajat

Ma arvan, et tulevikus ETV+-i kohta arvamusi tuleks eelkõige uurida just sihtrühmas, mis ETV+-i sisu ei tarbi, et kujuneks välja täpsem arusaam venekeelsete inimeste ootustest kohaliku venekeelse televisiooni osas ning selleni jõudmise probleemidest.

Siin on ilmselgelt lõimumine üks oluline tegur, nagu ka tehtud intervjuud on näidanud (Heidy Purga):

Ma leian, et mida rohkem on see ühiskonna grupp integreeritud ühiskonda, seda lihtsamini ta võib-olla leiab ka tee selle meediakanali juurde. (...) Integratsioon on ikkagi leidnud oma viisi, omal kombel toimimist. Muidugi tuleb toetada seda mingisuguste mehhanismidega nii öelda, ETV+ on ka ju üks nendest tugevatest mehhanismidest, aga ta ei saa üksi eksisteerida, ilma selleta... kui inimesed ei tunne, et nad on osa sellest ühiskonnast.

Siinkohal ja ka portaalides veebiküsitlusega seoses ma tuleks tagasi Vihalemma (2020) kirjeldatud Eesti venekeelse elanikkonna lõimumise mustrite juurde:

- Mitmekesiselt lõimunud kosmopoliitide rühm - 19%, tarbivad eri riikide meediat ja erinevaid allikaid
- Institutsionaalselt lõimunud kodanike rühm - 35%, tarbivad kohalikku ja rahvusvahelist venekeelset meediat
- Kogukondlikult lõimunud diasporaarühm - 26%, tarbivad peamiselt Venemaa meediat, vähem kohalikku venekeelset meediat
- Institutsionaalselt vähelõimunud rühm - 21%, tarbivad pigem ühismeediat, ka Venemaa meediat

Ning Šeini (2021) poolt sellega seoses esitatud aruteluteema juurde: “Millist vaadatavust võiks pidada heaks või halvaks ning reaalses oludes üldse saavutatavaks ja optimaalseks.” Minu järeldus selles kontekstis on see, et lõimumise mustritest ning hargmaisusest (Vihalemm, 2020) tingitud venekeelsete meediatarbimist tuleks kindlasti arvesse võtta ETV+-i tegevuse hindamisel.

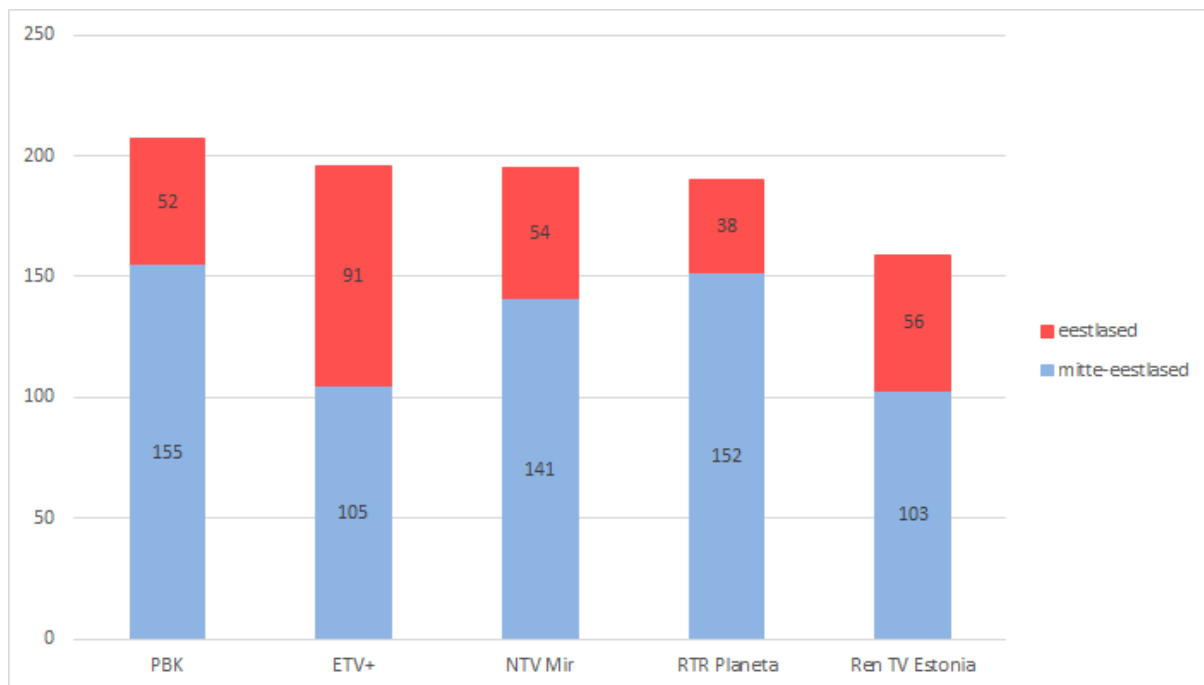
Üldiselt tehtud intervjuude põhjal võib väita, et ETV+-i rolli Eesti ühiskonna lõimumises tunnistatakse (Jevgeni Ossinovski):

Minu meelest see kanal täidab täpselt seda rolli – inimestele ära seletada eesti ühiskonna sellised... “tuumprotsessid”, seisukohad, teatud modaalsused, mis tekivad mingistes kriitilistes küsimustes, ja seda tehakse inimestele nende emakeeles. See ongi tegelikult sotsiaalpoliitilise integratsiooni üks olulisemaid kanaleid.

Heidy Purga:

Olukord kindlasti oli palju nukram, kui ta praegu integratsiooni ja lõimumise mõttes on, eksole, ja segregatsiooni mõttes.

Analüüsides venekeelsete kanalite jälgitavust aastal 2020 võiks selles kontekstis vaielda, et suur osa ETV+-i vaatajaid on eestikeelsed inimesed, kes ei ole ETV+-i põhisihtrühm (graafik 10).

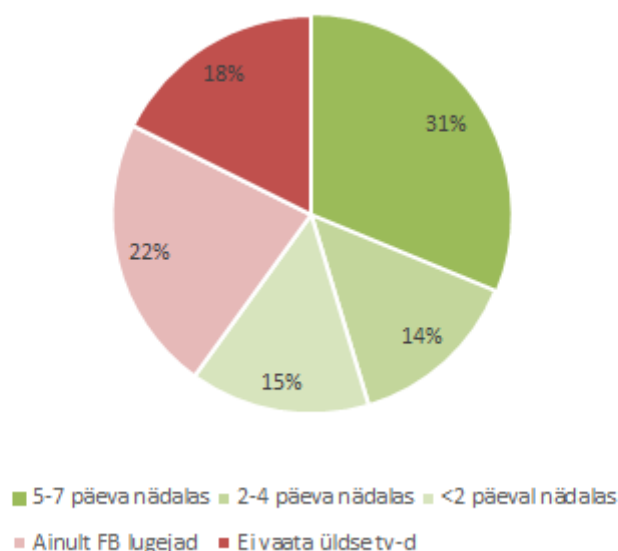
Graafik 10: Venekeelsete kanalite jälgitavus aastal 2020 (vähemalt 15 min nädalas, tuhandetes). Allikas: Kantar Emor

Heidy Purga aga tõi välja:

Tegelikult väga palju eestlasi vaatavad ju ETV+-i – vanem generatsioon, kellel on see keel selge. Selline kahtepidi liiklus, ma arvan, on väga positiivne, et eestlased on ka selle leidnud.

Käesolevas uurimistöös olen uurinud ETV+-i ka digiajastu kontekstis, mida ka tuleks kindlasti arvesse võtta ETV+-i tegevuse hindamisel. Ühelt poolt põhjusel, et digiaja teleküllus on killustanud ka vene vaatajaskonda (Šein, 2021), mis mõjutab vaatamist negatiivselt. Teiselt poolt on olemas digiajastu nähtused, mis aitavad telekanali mõju levitamisele kaasa, aga mida aastal 2021 Eestis telekanali tegevuse analüüsimisel veel eriti ei arvestata, näiteks ETV+-i kontekstis tegevus Facebook’is ja Internetis vaatamine. Kuigi need on tänapäeval väga olulised paljude autorite arvates (Kosterich, 2016; Vihalemm et al., 2017; Rohn ja Nylund, 2018; Kelly, 2019).

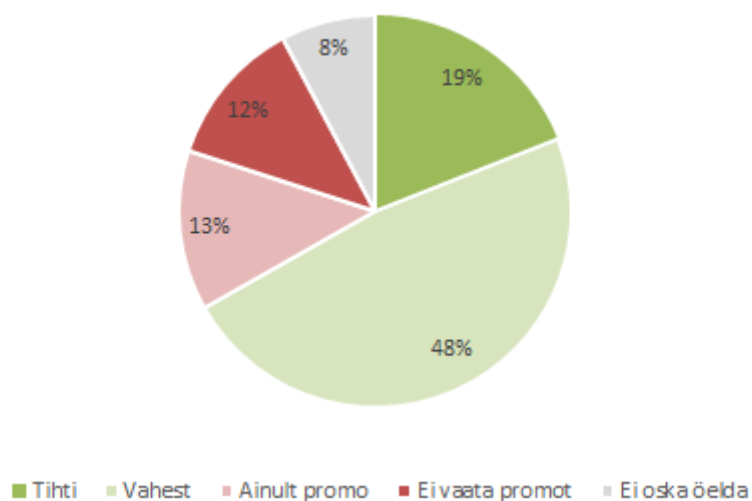
Selle uurimistöö oluline leid selles kontekstis on see, et mitte kõik ETV+-i Facebook’i lugejad (seisuga 24. jaanuar 2021 - 72 416 inimest) vaatavad ETV+-i televiisorist (graafik 18).

Graafik 18: ETV+-i Facebook'i lugejate veebiküsitluse tulemused (3)

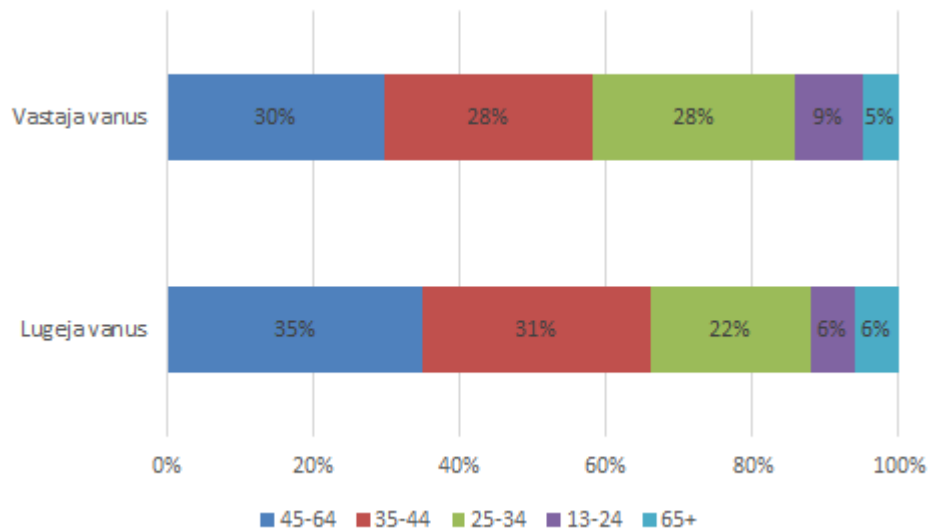
Neist, kes ETV+-i televiisorist ei vaata, rohkem kui pooled on ainult ETV+-i Facebook'i lugejad, ning ülejäänud ei vaata televiisorit üldse. See näitab, et ETV+-il on olemas mõju ühiskonnas, mida Kantar Emori telemöödikuuring ei arvesta.

Uurisin ka seda, kui efektiivne on ETV+-i saadete reklaam Facebook'is, ehk kas inimesed vaatavad saateid televiisorist või Internetist peale saadete reklaami Facebook'is. Tulemused (graafik 19) on näidanud, et saadete promomine töötab. See tulemus on kooskõlas Rohn ja Nylund'i väitega (2018), et saadete reklaam sotsiaalmeedias mõjutab vaadatavust ning toetab ETV+-i Facebook'i strateegiat.

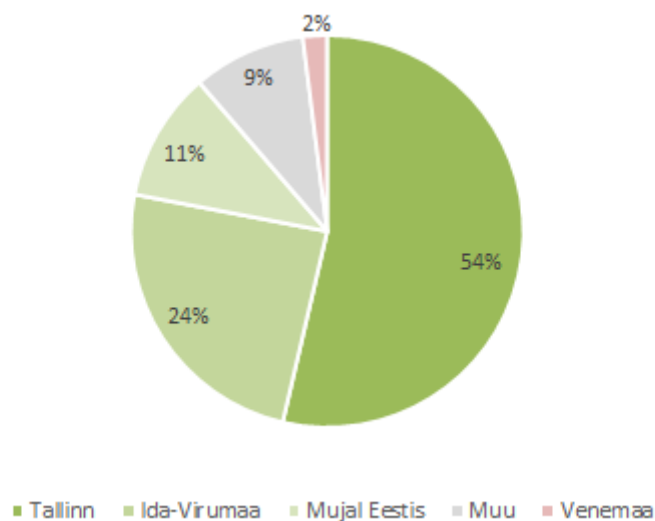
Graafik 19: ETV+-i Facebook'i lugejate veebiküsitluse tulemused (4)

Kuigi ETV+-i Facebook'i veebiküsitluse tulemused ei ole usaldusväärsed, ehk üldkogumile üldistatavad, kaks vastaja taustainfo selgitavat parameetrit on näidanud, et vastaja (205 inimest) ning lugeja (uuringu ajal 72 416 inimest) vanuselised läbilõiked on sarnased (graafik 20).

Graafik 20: ETV+-i Facebook'i lugejate veebiküsitluse tulemused (5) + ETV+-i Facebook'i lugejate vanusegrupid seisuga veebruar 2021. Allikas: Facebook'i statistika

Vastaja elukoht (graafik 21) näitab, et vastajate puhul tegemist on ikkagi põhiliselt ETV+-i põhiauditooriumiga, ehk kohalike venekeelsete inimestega.

Graafik 21: ETV+-i Facebook'i lugejate veebiküsitluse tulemused (6)

Pean oluliseks ka rõhutada, et ETV+-i keskmine unikaalsete kasutajate arv keskkonnas etvpluss.ee aasta jooksul (ERR auditooriumi-uuringute andmetel) oli:

- aastal 2019 (veebuarist alates) - 4579 inimest nädalas
- aastal 2020 - 6413 inimest nädalas

Ma leian, et nagu ka Facebook'i näitajad, see on oluline täiendus Kantar Emor'i statistikale ning peaks kanali mõju analüüsimisel olema välja toodud ja arvestatud.

Minu vestlused poliitikutega digiajastu mõjust ETV+-i tegevusele näitasid, et poliitikud ei ole teadlikud ka nendest ETV+-i saavutustest (Heidy Purga minu poolt tulnud infost ETV+-i Facebook'i lugejaskonnast): “Pole üldse vähe ju! (...) Seda nad on väga osavalt teinud!”; (Aadu Must): “See on kindlasti oluline. 70 tuhat on minu arvates pigem hea näitaja”. Poliitikud nõustusid sellega, et vaataja suhe televisiooniga on muutumises ning on oluline sellele reageerida (Jevgeni Ossinovski):

Ilmselt televisiooni tarbimine iseenesest ongi suures muutumises. Järjest rohkem jõuavad inimesed teleni teiste kanalite kaudu (...). Kahtlemata selles osas on ETV+ ristmeedia võimalustele tähelepanu teadlikult pööranud, see on ka tulemust andnud, selles ei ole kahtlust.

Laiemalt just telekanali digiajastul avamisest ning ETV+-i tulevikust selles valguses käesoleva uurimistöö aruteludes on kõlanud järgmised põhjendused ja arvamused (Jevgeni Ossinovski):

Kuna sihtrühmana põhiliselt nähti ju neid inimesi, kelle eesti keele oskus on ebapiisav selleks, et jälgida eestikeelset meediat (...), demograafiliste gruppide lõikes ilmselt domineerivad seal pigem vanemaealised, ja nende puhul televisioon on valdav kanal. (...) Kuna Kreml teeb ajupesu kriitilistes geopoliitilistes küsimustes, teeb seda telekas, siis talle tuleb vastu hakata ka telekas.

Kristina Kallas:

Meil on kindlasti veel päris suur hulk neid televisiooni tarbijaid, kes vaatavad telekakastist. (...) Kes ei oska enam telekapuldi käima panna – nemad saavad siis Internetist teenust kätte. (...) Ma arvan, et ETV+-i tulevik on ka ikkagi Interneti kolimine ja Internetis edastamine – kõik need saated ja uudised, Facebook, sotsiaalmeedia platvormide pealt enda vaatajaskonna kasvatamine. (...) 25-aastased

saavad mingi hetk 30 ja hakkavad televiisorist uudiseid vaatama. Ma arvan, et see on generatsiooni küsimus.

Digiajastu kontekstis “generatsiooni küsimust” on toonud välja ka Aadu Must:

Me oleme tähele pannud, et ei ole niimoodi, et üks põlvkond oma eelistustega läheb hällist hauani, vaid inimene jõuab teatud vanusesse, ja tal tekivadki sellele vanuserühmale omased harjumused ja eelistused. (...) Tõsi, nähtavasti midagi muud peab otsima, sest mingil ajal saavad praegused Youtube'i fännid 60+.

Intervjuudest lähtuvalt tuleb tõdeda, et küsimusi televisioonist digiajastul on siiski rohkem, kui vastuseid. Minu järeldus intervjuude põhjal on see, et meediapoliitika kujundajad ei tea täpselt, mida digitulevik toob, ning otsustavad lähtuvalt jooksvatest näitajatest ning ühiskonna vajadustest.

Selles valguses ka ETV+-i rahastamist aastal 2021 peavad poliitikud üldiselt adekvaatseks, mõned isegi väheseks (Heidy Purga):

Seda ei ole palju. Seda on väga vähe! (...) Ma julgen väita, et see eelarve võiks isegi suurem olla.

Kristina Kallas:

See kulu ei ole nii suur, olgem ausad. (...) Sõltub, millega me seda võrdleme - aga ei, see ei ole üldse suur summa selleks, et seda omada.

Aadu Must aga mainis, et:

Siin ei ole võimalik lugeda seda raha ülipüüdlikult ja teha majandusanalüüsi – kui kallilt ma midagi kätte sain. Eesmärk on ikkagi ühiskonna harmoniseerimine. Selle eest tuleb ka raha maksta, et me üksteisest paremini aru saaks.

Üks huvitav intervjuude leid ETV+-i kontekstis oli termin “sümboolne väärtus”, mis tuli Kristina Kallase poolt:

ETV+-il on ikkagi mingi sümboolne väärtus. (...) Ma arvan, et tänu ETV+-le on mingis vaataajaskonnas ikkagi Eesti poliitikud ka näo saanud. (...) See tunne, et sinu jaoks on mingi kanal tehtud (...), ma arvan, et sellel on ka mingi väärtus olemas, sellel tundel.

(...) Kui sa lähed Lähti, sa saad aru, et seal ei ole seda, see riik ei ole tegelikult venekeelse kogukonna jaoks mitte midagi teinud. (...) Mitte et see telekanal minu elus, heaolus reaalselt objektiivselt midagi muudaks, ei muuda tõenäoliselt. Aga ta teeb selle tunde. Ma arvan, et see tunne on oluline.

Olen sama termini kohta küsinud ka teiste poliitikute arvamusi, see väide leidis omal moel ka teiste seas toetust (Heidy Purga):

Isegi kui nad ei vaata, selline teadvustamine, olemasolu tunnistamine, ja selle tähtsus sidumises – inimene tunneb, et ta on tähtis selle riigi jaoks, tema peale on mõeldud, ja see on juba suur võit.

Jevgeni Ossinovski:

Kui Vene riik tõstetab Euroopa nõukogus küsimusi sellest, et me diskrimineerime venelasi siin,... et see on kindlasti üks argument, mida tuua. Eesti riik rahastab tegelikult venekeelset Ringhäälingut. Kindlasti tal on oma sümboolne väärtus, jah.

Võttes kokku intervjuude tulemusi toon välja kõige olulisemad leiud. Tulemuste põhjal võib väita, et poliitikud on enamasti teadlikud ETV+-ga seotud rajasõltuvast protsessist (ehk hilise avamise veast) ning innovatsiooni difusiooni omapäradest (ehk aja faktorist innovatsiooni omaksvõtul). Poliitikud on üksmeelselt hinnanud ETV+-i edukust viiepalliskaalal hindegas 4, vajalikkust ning eesmärkide saavutamist hinnati ka heaks. ETV+-i arenguruum, vaatamata üldiselt positiivsetele hinnangutele poliitikute poolt, oli vestluste käigus ikkagi enim mainitud teema. Teine enim mainitud teema poliitikute poolt oli ETV+ ja koroonakriis. Poliitikute hinnangul kriis tõestas kanali vajalikkust. Võimalikest arengusuundadest mainiti kõigi poliitikute poolt enim Rus.err portaali ning Raadio 4-ga koostööd, ning ERR-i venekeelse suuna arendamist tervikuna. Uuring on näidanud, et ERR-i turundusosakond on ebaefektiivne ETV+-i saavutuste (kaasa arvatud veebikeskonnas saavutuste) ühiskonnale teadvustamisel. ETV+-i arengu jaoks nii vene- kui eestikeelse kogukondade aramusliidrite toetus, mis väljendub ka oma toodangu suunamises, on innovatsiooni difusiooni teooria järgi kriitilise tähtsusega, ning siamaani olnud üks segav faktor. ETV+-i rahastamist aastal 2021 peavad poliitikud üldiselt adekvaatseks, mõned isegi väheseks. Üks huvitav intervjuude leid ETV+-i kontekstis oli termin “sümboolne väärtus”.

Kokkuvõtteks minu ettepanekud käesoleva uurimistöö tulemuste põhjal:

- 1) ETV+-ile antavat hinnangut tuleb jälgitavuse, veebikeskkonnas mõju ning kanali rolli lõimumises arvestades aastal 2021 positiivselt revideerida, ning sellele tuginedes jätkuvalt tagada ETV+-ile edasiseks arenguks vajalikud ressursid.
- 2) ERR-i turundusosakond peab aktiivsemalt ETV+-i saavutusi (kaasa arvatud veebikeskkonnas saavutusi) ühiskonnale teadvustama (näiteks erakondadele ettekandeid tegema), kuna see on kanali arengule kriitilise tähtsusega ning olulisel viisil mõjutab ETV+-i tegevuse hindamist ja meediapoliitika kujundamist.
- 3) ERR-i juhatus peab olema ambitsioonikam avaliku venekeelse meedia suuna arendamisel ning välja töötama ühist arenguplaani, mille (Jevgeni Ossinovski sõnastatud) eesmärk oleks "Eesti venekeelsele elanikkonnale uudis- ja ühiskonna teemade kajastaja number üks". Arenguplaani jaoks on Ossinovski sõnul võimalik täiendavat rahastust saada.
- 4) ETV+-i saavutuste ning mõju hindamisel tuleb tänapäeval ilmtingimata arvestada järgmiste asjaoludega:
 - a) venekeelse elanikkonna lõimumise mustrid, hargmaisuus ning sellest tingitud meediatarbimine
 - b) digiajastust tingitud venekeelse elanikkonna killustatus
 - c) ETV+-i tegevus Facebook'is
 - d) etvpluss.ee veebist vaatamine
- 5) ETV+-i Facebook'i auditooriumi tuleb põhjalikumalt uurida, et mõõta täpsemalt ETV+-i mõju ühiskonnas.
- 6) ETV+-i auditooriumi uuringute osas tuleb eelkõige uurida neid, kes ETV+-i ei vaata ega tarbi ETV+-i Facebook'i sisu, et saada aimu arengu- ning turundamise võimalustest.
- 7) Riigi ja omavalitsuste esindajad peaksid tagama ETV+-ile arvamusiidritena toetust nii eesti- kui venekeelsete seas, ning toetama ETV+-i arengut läbi oma toodangu suunamist - sellel on kanali arengu jaoks ning ka lõimumise jaoks kriitiline tähtsus ja on siiani olnud segav faktor.
- 8) Tuleb jätkuvalt kinni pidada algselt vastu võetud ETV+-i arengustrateegiast, mis näeb ette pikkajalist järjepidevat tegevust (10-15 aastat).
- 9) Organisatsioonina peab ETV+ jätkusuutlikkuse ning tulemuslikkuse nimel pöörama rohkem tähelepanu ettevõtte juhtimisele ja ka individuaalse karjääri juhtimisele, seda eelkõige läbi sujuva osakondade sisekommunikatsiooni. Tuleb lähiajal lahendada

ressursside olemasolu ning tagasiside probleeme, ning kommunikeerida läbi osakondade kanali arengustrateegiat.

- 10) Lähitulevikus tuleb uurida ETV+-i põhitoimetusemeeskonna hinnanguid ETV+-ile ning ETV+-i arengustrateegiat kvalitatiivselt, et teaduslikult toetada kanali tõhusamat juhtimist ja arengut.

KOKKUVÕTE

Käesoleva uurimistöö fookuses ning uurimisküsimusteks olid venekeelse auditooriumi, programmi tegijate, ja peamiste poliitiliste erakondade esindajate hinnangud telekanalile ETV+ aastal 2021. Probleemiks olid erinevate osapoolte poolt ETV+-ile antavad vastuolulised hinnangud ning taolise kompleksse meediauuringu puudumine tänapäeval selle Eesti ühiskonnale tähtsuse valguses.

Uuringu teoreetiliseks raamistikuks olid ETV+-i tekkimise ajalooline taust ja problemaatika läbi rajasõltuvuse ning innovatsiooni difusiooni teooriate, mõõdetud vaadatavus, jälgitavus; ETV+-i tegijate nagu tähtsa osapoole kirjeldus ETV+-i uurimisel läbi strateegilise juhtimise teooria. Samuti võtsin kokku erinevatele allikatele tuginedes ning seaduse põhjal Rahvusringhäälingu kohustused ühiskonnas ning kvaliteedi kriteeriumid. Kirjeldasin digiajastu mõju laiemalt televisioonile, Rahvusringhäälingule ja selle rollile ühiskonnas, ning sellega seoses ETV+-i tegevust sotsiaalmeedias ning vaadatavust Internetis. Pöörasin tähelepanu Eesti venekeelsete inimeste meediatarbimisele lõimumise mustrite, hargmaisuse, ning digiajastuga seoses. Lõin ülevaadet siiani tehtud ETV+-i uuringutest.

Meetodiks oli valitud kombineeritud meetod, sealhulgas kolm kvantitatiivset (venekeelse auditooriumi ning ETV+-i tegijate hinnangute väljaselgitamiseks) ja üks kvalitatiivne uurimismeetod (poliitikute hinnangute väljaselgitamiseks). Igale meetodile oli antud põhjalik kirjeldus, mis sisaldas meetodi valikut, uurimisküsimusi, valimi moodustamise printsiipe, läbiviimise, ja intervjuude puhul ka andmeanalüüsi detaile, ning usaldusväarsuse hindamist. Meetodite valikul oli arvestatud uurimistöö eesmärke, kättesaadavust, valimite suurusi, ajalist piirangut, ning ka autori kui ETV+-i tegija isiklikku mõju. Kirjeldused võimaldavad uuringuid korrata.

Kombineeritud meetodil saadud tulemusi ja järeldusi esitasin täiendatavuse põhimõtte alusel. Olen valitud meetodiga tööeesmärgi saavutanud, ehk saadud hinnangud võimaldavad anda ETV+-i tegevusele senisest oluliselt adekvaatsema hinnangu. Minu üldine põhisoovituseks käesoleva uuringu tulemuste põhjal on, et ETV+-ile antavat hinnangut tuleb jälgitavuse, veebikeskkonnas mõju ning kanali rolli lõimumises arvestades aastal 2021 positiivselt revideerida, ning sellele tuginedes jätkuvalt tagada ETV+-ile edasiseks arenguks vajalikud ressursid.

ALLIKAD

Aris, A., Bughin, J. (2005). *Managing Media Companies: Harnessing Creative Value*. Wiley; 1st edition.

Balode, A. (2016). ETV+: Crossmedia or what? The birth of a new TV channel in Estonia. Bakalaureusetöö. Tallinna Ülikool.

Bardoel, J. L., D'Haenens, Peeters, A. (2005). Defining distinctiveness. In search of public broadcasting performance and quality criteria. *Cultural Dilemmas in Public Service Broadcasting*, 57-79. Nordicom.

BBC. (2017). Research Report: Audience engagement research for ETV+ Estonia.

Cestino, J. & Matthews, R. (2016). A perspective on path dependence processes: the role of knowledge integration in business model persistence dynamics in the provincial press in England, *Journal of Media Business Studies*, 13:1, 22-44.

Chadwick, P. (2013). Prologue. *The Value of Public Service Media*. Lowe, G. F. & Martin, F. (eds.). Nordicom.

Creative Research Systems. (2021). *Sample Size Calculator*.

<https://www.surveysystem.com/sscalc.htm>

David J. Atkin, Daniel S. Hunt & Carolyn A. Lin. (2015). Diffusion Theory in the New Media Environment: Toward an Integrated Technology Adoption Model, *Mass Communication and Society*, 18:5, 623-650.

Deslandes, G. (2016). Leadership in Media Organisations: Past Trends and Challenges Ahead. *Managing Media Firms and Industries*, 311-327.

Deuze, M. (2016). Managing Media Workers. *Managing Media Firms and Industries. What's So Special About Media Management? Media Business and Innovation*. 329-341. Lowe, G.F., Brown, C. (eds.). Springer International Publishing Switzerland.

Deutsche Welle. (2015, 28. september). *Estonia launches own Russian-language TV channel*.
<https://www.dw.com/en/estonia-launches-own-russian-language-tv-channel/a-18747088>

Eesti Statistika. (2021). *Rahvastik soo, rahvuse ja maakonna järgi I, 1. jaanuar. Haldusjaotus seisuga 01.01.2018*. https://andmed.stat.ee/et/stat/rahvastik_rahvastikunaitajad-ja-koosseis_rahvaarv-ja-rahvastiku-koosseis/RV0222U ; *Rahvastik rahvuse, emakeele, kodakondsuse, soo, vanuserühma ja elukoha järgi, 31. detsember 2011*
https://andmed.stat.ee/et/stat/rahvaloendus_rel2011_rahvastiku-demograafilised-ja-etno-kultuurilised-naitajad_rahvus-emakeel-ja-keelteoskus-murded/RL0442

Eesti Ühiskonna Integratsiooni Monitooring. (2017).

ERR. (2019-2021). *Auditooriumi-uuringute andmed*.
https://intra.err.ee/vaadatavus_iframe.php

ERR. (2020, 11. november). *Eesti Rahvusringhäälingu nõukogu*.
<https://info.err.ee/981730/eesti-rahvusringhaalingu-noukogu>

ERR. (2021, 12. aprill). *Eesti Rahvusringhäälingu arengukavad*.
<https://info.err.ee/1060584/eesti-rahvusringhaalingu-arengukavad>

ERR. (2021, 15. jaanuar). *Eesti Rahvusringhäälingu eelarved ja aruanded*.
<https://info.err.ee/1060462/eesti-rahvusringhaalingu-eelarved-ja-aruanded>

ERR-i poolt tellitud uuring. (2020). *Televaatajate hinnangud kanalile ETV+*.

European Broadcasting Union. (2021). *What is public service media?*
<https://www.ebu.ch/about/public-service-media>

Flick, U. (2009). *An Introduction to qualitative research*. SAGE.

Gemius Audience. (2021). *Domains*. <http://rating.gemius.com/ee/tree/72>

Goggin, G. (2017). Diffusion Theories: Media as Innovation. *The International Encyclopedia of Media Effects*. Published 2017 by John Wiley & Sons, Inc.

Jakubovitš, A. (2019). Venekeelsete televaatajate jutusaadete “Loojangusse Dozortsevigaga” ja “Õhtune Urgant” tajus. Magistritöö. Tallinna Ülikool.

Jõesaar, A. & Kõuts-Klemm, R. (2019). Is the Role of Public Service Media in Estonia Changing? *Baltic Screen Media Review*, 7 (1), 96–116.

Jõesaar, A. (2017). Day after: The impact of the launch of the Russian-language television channel ETV+ on Estonian Public Broadcasting’s viewing trends. *Communications. Media. Design*, Volume 2, No2, 2017, 39-49.

Jõesaar, A. (2017). The Winding Road on the Media Landscape: The Establishment of Estonian (Television) Broadcasting between 1992 and 2016. *VIEW Journal of European Television History and Culture*, 6(11), 113–123.

Jõesaar, A. (2019). Estonian and Russian speaking audience sections’ opinion on media credibility and on the value of public service broadcasting in 2010-2019. *Reimagining the Digital Future in Tampere, Finland and online wherever you are! IAMCR 2020. 17. July 20 September 2020. The International Association for Media and Communication Research*.

Jõesaar, A., Rožukalne, A., Jastramskis, D. (2021). Trust in public service media in the Baltic States (ilmumas).

Kantar Emor. (2010-2021). Teleauditooriumi uuringud.

https://intra.err.ee/vaadatavus_iframe.php

Kantar Emor. (2021). Erakondade toetusreitingud. <https://www.kantaremor.ee/erakondade-toetusreitingud/>

Kelly, JP. (2019). Television by the numbers: The challenges of audience measurement in the age of Big Data. *Convergence: The International Journal of Research into New Media Technologies* 2019, Vol. 25(1) 113–132.

Kosterich, A. (2016). Reconfiguring the “Hits”: The New Portrait of Television Program Success in an Era of Big Data. *International Journal on Media Management*, 18:1, 43-58.

Küng, L. (2007). Does Media Management Matter? Establishing the Scope, Rationale, and Future Research Agenda for the Discipline. *Journal of Media Business Studies*, 4 (1): 21-39.

Lowe, G. F. & Martin, F. (2013). *The Value of Public Service Media*. Nordicom.

Maijanen, P. (2020). Approaches from strategic management: resource-based view, knowledge-based view, and dynamic capability view. *Management and Economics of Communication*. Berlin, Boston: De Gruyter Mouton.

Makarova, M., Värä, J. (2020). *Russian-language COVID-19 crisis communication: lessons learned and new challenges*. *Rahvusvaheline lõimumiskonverents Kommunikatsioon mitmekesises ühiskonnas: üksteise mõistmine vaatamata erinevustele*. [PowerPoint slaidid]. integrationconference.ee/arhiiv. https://integrationconference.ee/wp-content/uploads/2020/11/LC_slaidid_Riigikantselei-1.pdf

Memokraat. (2015, 11. juuni). *Televisioonide Kuvandiraamistik 2.0*. <https://memokraat.ee/2015/06/televisioonide-kuvandiraamistik-2-0-voimalused-uuks-legitimatsiooniks/>

Murschetz, P.C. & Schlütz, D (2018). Big Data and Television Broadcasting. A critical reflection on Big Data's surge to become a new techno-economic paradigm and its impacts on the concept of the “addressable audience”. *Fonseca, Journal of Communication*, n. 17, 2018, pp. 23-38.

Nissen, C. S. (2006). *Public service media in the information society*. Council of Europe.

Nissen, C. S. (2013). What's So Special About Public Service Media Management? *The International Journal on Media Management*, 15(2): 69-75.

Parshukov, V. (2017). Media, Memory, and Minority: The Russian Language TV Channel ETV+ and its Role in the Long-Lasting “War of Memories” in Estonia. Magistritöö. Tartu Ülikool.

Riigi Teataja. (2021). *Eesti Rahvusringhäälingu seadus*.
<https://www.riigiteataja.ee/akt/12786086>

Riigikogu. (2020, 24. jaanuar). *Kultuurikomisjon*.
<https://www.riigikogu.ee/riigikogu/komisjonid/kultuurikomisjon/>

Riigikogu. (2020, 28. september). *XIV Riigikogu*.
<https://www.riigikogu.ee/riigikogu/koosseis/>

Rogers, E. (2003). *Diffusion of Innovations*. Free Press; 5th edition.

Rohn, U. (2018). Media management research in the twenty-first century. *Handbook of media management and economics*, 2nd edition

Rohn, U., Nylund, M. (2018). The sharing economy: How sharing activities influence value creation in the TV audience market. *International Journal of Digital Television*, 9 (2), 147–165.

Saar Poll. (2014). *Current events and different sources of information*. Tallinn.
http://oef.org.ee/fileadmin/user_upload/Current_events_and_different_sources_of_information_ED_1_.pdf

Seppel, K. (2020, 12. november). *How Many Media Spaces Are We Living in? Changes in the Media Use and Information Fields of Estonian Residents Based on 20 Years of Data from Integration Monitoring*. *Rahvusvaheline lõimumiskonverents Kommunikatsioon mitmekesises ühiskonnas: üksteise mõistmine vaatamata erinevustele*. [Video]. YouTube.
https://www.youtube.com/watch?v=ck_uUVQaJ6w

Šein, H. (2018). *Televisioon - muutuv aeg, muutuvad kultuurimured - kas ka ettevõtja jaoks?* Avatud akadeemia 2018. <https://www.tallinn.ee/est/Uudis-Televisioon-muutuv-aeg,-muutuvad-kultuurimured-kas-ka-ettevotja-jaoks-2>

Šein, H. (2021). *Digiajastu teleraamat. Digiajastu televisioon Eestis 2000-2020* (ilmumas). Tallinn.

The New Economy. (2015, 26. jaanuar). *Television enters the digital age*. <https://www.theneweconomy.com/business/television-enters-the-digital-age>

The SAGE Encyclopedia of Qualitative Research Methods. (2008). Ed. Given, L. SAGE.

Uibo, E. (2016). Venekeelse telekanali ETV+ kuvand eestikeelses ajakirjanduses. Magistritöö. Tallinna Ülikool.

UNESCO. *Public Service Broadcasting*. <http://www.unesco.org/new/en/communication-and-information/media-development/public-service-broadcasting/>

Vaserik, K. (2016). Vene keelt emakeelena kõnelevate noorte arvamus kanalist ETV+. Bakalaureusetöö. Tartu Ülikool.

Vihalemm, P., Lauristin, M., Kalmus, V., Vihalemm, T. (2017). *Eesti ühiskond kiirenevas ajas. Uuringu „Mina. Maailm. Meedia“ 2002–2014 tulemused*. Tartu Ülikooli Kirjastus.

Vihalemm, T. (2020, 12. november). *Kas välismaa meedia jälgimine takistab kohalikku lõimumist? Rahvusvaheline lõimumiskonverents Kommunikatsioon mitmekesises ühiskonnas: üksteise mõistmine vaatamata erinevustele*. [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=cbNTEjA8ox8>

von Pape, T. (2009). Media Adoption and Diffusion. In Tilo Hartmann (Hrsg.), *Media Choice. A Theoretical and Empirical Overview* (274-282). New York: Routledge.

Õunapuu, L. (2014). *Kvalitatiivne ja kvantitatiivne uurimisviis sotsiaalteadustes*. Tartu Ülikool.

LISAD

A. ETV+-i Facebook'i lugejate veebiküsitlus - eestikeelne tekst

TALLINNA ÜLIKOOL

ETV+ Facebook'i lugejate uuring

Tallinna Ülikooli lühiküsitlus (10 küsimust). Täitmine võtab 2 minutit aega.

*Kohustuslik

Uuring viiakse läbi Balti Filmi- ja Meediakooli (BFM) magistritöö raames. Osalemine on vabatahtlik ja anonüümne. Saadud andmete põhjal analüüsitakse Facebook'i rolli ETV+ telekanali kommunikatsioonis ja ETV+-i rolli ühiskonnas.

Palun täitke vormi ainult üks kord ja ainult siis, kui olete ETV+-i Facebook'i lugeja.

1. Kas Te vaatate ETV+-i (televiisorist)?*

- vaatan 5-7 päeva nädalas
- vaatan 2-4 päeva nädalas
- vaatan vähem kui kahel päeval nädalas
- ei vaata, piisab ETV+-i Facebook'i vaatamisest
- ma ei vaata üldse televiisorit

2. Kas vaatate tänu Facebook'i promole ETV+ saateid (televiisorist või Internetist)?*

- jah, vaatan ETV+-i saateid tänu promole Facebooki's sageli
- mõnikord vaatan ETV+-i saateid tänu promole Facebooki's
- ei oska öelda
- vaatan ainult ETV+-i saadete promosid Facebooki's, sellest piisab
- ma ei vaata ETV+-i saadete promosid Facebooki's, mul on teised huvid

3. Mis on teie jaoks kõige väärtuslikum ETV+ sisu (televisioon ja/või ETV+-i Facebook)?*

- uudised
- diskussioonisaated
- uuriv ajakirjandus

- meelelahutus
- muu

4. Kas usaldate ETV+-i?*

- loomulikult
- pigem usaldan
- ei oska öelda
- pigem ei usalda
- ei, ma ei usalda

5. Kas Teie arvates ETV+ tuleb toime oma rolliga ühiskonnas (anda objektiivset ja tasakaalustatud päevakajalist infot ja analüüsi Eestis toimuva kohta, tagada erinevatele arvamustele ja seisukohtadele diskussiooniplatvorm, pakkuda kvaliteetset valikut maailma uudistest, spordisündmustest ning filmi-ja meelelahutusprogrammist)?*

- kindlasti tuleb toime
- pigem tuleb toime
- ei oska öelda
- pigem ei tule toime
- kindlasti ei tule toime

6. Kui oluline on Teie jaoks ETV+ kui infoallikas (televisioon ja/või ETV+-i Facebook)?*

- väga oluline
- pigem oluline
- ei oska öelda
- pigem mitte oluline
- pole üldse oluline

7. Mis Te arvate, kas ETV+-i on Eestis vaja?*

- kindlasti vaja
- pigem vaja
- ei oska öelda
- pigem pole vaja
- ei ole vaja

8. Hinnake ETV+-i edukust.*

- väga edukas
- pigem edukas
- pigem ebaõnnestunud
- ebaõnnestunud
- ei oska öelda

9. Kui vana Te olete?*

- 13 - 24
- 25 - 34
- 35 - 44
- 45 - 64
- 65+

10. Kus Te elate?*

- Ida-Virumaa
- Tallinn
- muu piirkond Eestis
- Venemaa
- muu

Suur tänu!

B. Veebiküsitlus: vastus esitatud küsimusele portaalides - küsimuse eestikeelne tekst

Kuidas Te arvate, kas Eestis on vaja ETV+ telekanalit?

- kindlasti
- pigem vaja
- ei oska öelda
- pigem pole vaja
- ei ole vaja

D. ETV+-i tegijad seisuga detsember 2020

Vene AK toimetused (17 inimest) - allikas ERR intranet - 15 vastust

1. Alice Rahuoja venekeelse AK juhataja
2. Natalia Demidova toimetaja
3. Taissia Dmitrieva toimetaja
4. Aleksei Fjodorov korrespondent
5. *Aleksandr Krasnoumov korrespondent-operaator - ei vastanud*
6. Dmitri Kulikov toimetaja
7. Uljana Kuzmina toimetaja-saatejuht
8. Julia Leva toimetaja-saatejuht
9. Leonid Ljutskevitsš toimetaja
10. Nikolai Loštšin toimetaja
11. Alexandra Männart toimetaja
12. *Ildar Nisametdinov toimetaja - ei vastanud*
13. Ksenia Repson-Deforge päevatoimetaja
14. Sergei Stepanov fotograaf-operaator-toimetaja
15. Konstantin Sviridovski toimetaja
16. Margarita Tanajeva toimetaja
17. Jevgenia Volohhonskaja-Saumann toimetaja

ETV+-i ERR-i töötajad (välja arvatud peatoimetaja - 15 inimest) - allikas ERR intranet - 14 vastust

1. Aleksandr Hobotov toimetaja

2. Diana Kharlamova toimetaja-reporter
3. Mihhail Malkin toimetaja
4. Ivan Martynov režissööri assistent
5. Margarita Mironova sotsiaalmeediaspetsialist
6. Dmitri Pastuhhov vastutav toimetaja-saatejuht
7. Ivan Pavljutškov režissöör - režissööri assistent
8. Vladislava Snurnikova sotsiaalmeediatoimetaja
9. Julia Sokol vastutav toimetaja
10. Jelena Solomina saatejuht
11. Anastasiya Tido toimetaja
12. Julia Tisler toimetaja
13. Artur Tooman toimetaja-saatejuht
14. Marina Zastrogina juhiabi
15. *Evgeny Zavadskiy toimetaja-reporter - ei vastanud*

ERRi töötajad, kes ei ole ETV+ struktuuris, aga on ETV+-i sisu loomisega teistest rohkem seotud (11 inimest) - autori poolt kokku pandud ning ETV+ juhiabi poolt kinnitatud - 10 vastust

1. Jüri Nikolajev toimetaja
2. Aleksandr Semjonov toimetaja
3. Jevgeni Supin hankeprogrammi ostja
4. Daniil Ivaštšenko brändijuht (ETV+, Raadio 4 ja rus.err.ee)
5. *Lilija Kostjukevits venekeelse saatekava ja veebilehe toimetaja - ei vastanud*
6. Olga Kāo tegevprodutsent-režissöör

7. Dmitri Hljupin režissöör - režissööri assistent

8. Ilja Shmidt promorežissöör

9. Petr Sushkov helirežissöör

10. Gergey Luketsa videotöötleja

11. Mihhail Komaško toimetaja

ETV+ lepingulised töötajad (välja arvatud autor - 15 inimest) - autori poolt kokku pandud ning
ETV+ juhiabi poolt kinnitatud - 15 vastust

1. Andrei Titov toimetaja-saatejuht

2. Julia Kalenda toimetaja-saatejuht

3. Artur Tjulenev toimetaja-saatejuht

4. Vitali Vesterinen saatejuht

5. Anna Sapronenko-Mölder saatejuht

6. Natalja Karasjova reporter

7. Marat Aljautdinov toimetaja

8. Nadja Giritch toimetaja

9. Kalle Käesel toimetaja-režissöör

10. Pjotr Trudolubovs režissöör-operaator

12. Iurii Zhiltsov režissöör-operaator

13. Polina Linovitskaja režissöör-operaator

14. Nikolai Lomaško režissöör-operaator

15. Olga Hartšuk produtsent

E. ETV+-i tegijate veebiküsitlus - eestikeelne tekst

TALLINNA ÜLIKOOL

ETV+ sisuloojate uuring

Tallinna Ülikooli lühiküsitlus (15 küsimust). Täitmine võtab 3 minutit aega.

*Kohustuslik

Uuring viiakse läbi Balti Filmi- ja Meediakooli (BFM) magistritöö raames. Osalemine on vabatahtlik ja anonüümne. Saadud andmeid kasutatakse ETV+-i kui meediaorganisatsiooni ja tööandja analüüsimiseks. Palun täitke vormi ainult üks kord. Töös esitame nimekirja töötajatest, kes on küsimustele vastanud, kuid ilma vastustega sidumist, et tagada vastuste anonüümsust ja maksimaalset ausust.

1. Kuidas hindate oma arusaamist avalik-õigusliku ringhäälingu ülesannetest?*

- mõistan detailides
- oman üldist arusaama
- oman vähest arusaama
- ei mõista üldse
- ei oska öelda

2. Kuidas hindate oma arusaamist ETV+-i ülesannetest ühiskonnas?*

- mõistan detailides
- oman üldist arusaama
- oman vähest arusaama
- ei mõista üldse
- ei oska öelda

3. Kuidas hindate oma arusaama ETV+ telekanali arengustrateegiast?*

- mõistan detailides
- oman üldist arusaama
- oman vähest arusaama
- ei mõista üldse

- ei oska öelda

4. Kuidas hindate oma arusaama oma rollist ETV+ telekanali arengus?*

- mõistan detailides
- oman üldist arusaama
- oman vähest arusaama
- ei mõista üldse
- ei oska öelda

5. Hinnake oma konkreetsetest tööülesannetest arusaamist.*

- väga hea
- hea
- ei oska öelda
- halb
- väga halb

6. Hinnake ressursside olemasolu oma tööülesannete täitmiseks.*

- väga hea
- hea
- ei oska öelda
- halb
- väga halb

7. Hinnake oma tööle tagasiside kvaliteeti. *

- väga hea
- hea
- ei oska öelda
- halb
- väga halb

8. Hinnake oma motivatsiooni teha ETV+-i jaoks parima kvaliteediga töö.*

- väga motiveeritud
- motiveeritud

- vähe motiveeritud
- ei ole motiveeritud
- ei oska öelda

9. Hinnake ETV+ telekanali sisekommunikatsiooni.*

- väga hea
- hea
- ei oska öelda
- halb
- väga halb

10. Hinnake ETV+ telekanali juhtimise kvaliteeti aastani 2018 (peatoimetaja Daria Saar).*

- väga hea
- hea
- ei oska öelda
- halb
- väga halb

11. Hinnake peale 2018. aastat ETV+-i juhtimise kvaliteeti (peatoimetaja Ekaterina Taklaja/Hannela Lippus).*

- väga hea
- hea
- ei oska öelda
- halb
- väga halb

12. Hinnake ETV+-i kui tööandjat.*

- väga hea
- hea
- ei oska öelda
- halb
- väga halb

13. Kas Teil on vaja ETV+-i isiklikult, Eesti elanikuna?*

- väga vaja
- pigem vaja
- pigem pole vaja
- ei ole vaja
- ei oska öelda

14. Kas Teie arvates Eesti elanikel on vaja telekanalit ETV+?*

- väga vaja
- pigem vaja
- pigem pole vaja
- ei ole vaja
- ei oska öelda

15. Hinnake ETV+-i edukust.*

- väga edukas
- pigem edukas
- pigem ebaõnnestunud
- ebaõnnestunud
- ei oska öelda

Jätke kommentaar, kui soovite midagi lisada.

Suur tänu!

F. Intervjuud poliitikutega - ettevalmistatud küsimused

- Mis olid toonastel aegadel (2014) kõige olulisemad ETV+-i loomist mõjutanud küsimused?
- Kui vaatate nüüd ajas tagasi aastasse 2014, kuidas Te täna hindate toonaseid ETV+-i puudutavaid otsuseid? Kas olete nende otsuste tulemustega rahul?
- Milliseid eesmärke ETV+-i loomisel silmas peeti? Kas need eesmärgid on Teie meelest täidetud?
- Kuidas hindate ETV+-i edukust (teie isiklik arvamus)?
- Kas saate jagada ... erakonna arvamust ETV+-i kohta?
- Millisena näete ETV+-i edasist saatust (teie isiklik arvamus)?
- Kas saate väljendada ... erakonna arvamust ETV+-i tuleviku kohta?

G. Intervjuud poliitikutega - stenogrammid

- **Kristina Kallas, Erakond Eesti 200, juhatuse esimees (Toetus Kantar Emori järgi seisuga jaanuar 2021 - 17%)**

25.01.2020 16:45

- Kuidas te hindate 2014 (enne kanali avamist) tehtud ETV+-i puudutavaid otsuseid? Kuidas nad praegu tunduvad, kas olid mõistlikud?

Tunduvad küll mõistlikud. ETV+-i kanali pidamine ei ole läinud suure hooga ülesse, et “hurraa” ja meeletu massiga on tulnud kohe taha. Aga näiteks koroon kriisi ajal ta ju kindlasti õigustas ennast väga selgelt, sest inimesed läksid sealt infot otsima ja meil on Eestis ikkagi väga suur hulk elanikkonda selles vanusegrupis, kes oma põhi informatsiooni täna saab ikka veel televiisorist. Selle tõttu ei tasu allahinnata selle rolli. Mina arvan, et see oli kindlasti õige otsus. Võib-olla on seal raha liiga vähe, aga raha on alati vähe Eestis. Võib ju viriseda selle üle, et võiks raha rohkem olla, et seda asja uhkemalt ja vingemalt teha, aga üldiselt ma arvan, et see oli igati õige otsus.

- Arvestades digikultuuri ja digiajastu nüanssi, kas telekanali avamine aastal 2015 tundub ikka mõistlik?

Ikka tundub mõistlik. Meil on väga suur hulk inimesi, kes jätkuvalt saavad oma põhi uudiseid ikkagi televiisori kaudu. Kuna seda voogedastust saab täna teha mitmest kanalist korraga – toodad televisiooni jaoks, aga edastad ka Internetis nendele, kes televisiooniga ei ole enam harjunud, nagu näiteks mina, kes ei oska enam telekapuldi käima panna – nemad saavad siis Internetist teenust kätte. Ma ei tea, ma ei ole tehnikaekspert. Kas Internetis tootmine oleks olnud odavam? Võib-olla oleks olnud odavam. Aga meil on kindlasti veel päris suur hulk neid televisiooni tarbijaid, kes vaatavad telekaskastist.

- Kuidas te hindate ETV+-i edukust?

Kas sul on mingi skaala olemas? Mis skaalal ma pean hinnet panema, viiepallisüsteemis, või kümnepallisüsteemis?

- Ei ole. Mul on kolm aspekti töös (vaatajad, tegijad ja seadusandjad) ning see küsimus kõlab kõigile täpselt ühtemoodi – kuidas te seda ise hindate, milline on teie subjektiivne hinnang.

Viiepalliskaalal ma arvan, et 4. Ma käin seal televisioonis päris palju, kuna mind kutsutakse poliitikuna, olen ma seal päris tihti erinevates saadetes. Ma ise muidugi ei vaata seda telekanalit, nii nagu ma ei vaata ühtegi telekanalit. Ma ei saa öelda, et üks on parem, kui teine. Ütleme nii, et mingeid kiiduavaldusi ja aplausi ma ei tee, see oleks muidugi võinud olla hoogsam, aga ma ei viriseks ka. Ütleme nii, et üks korralik töö on tehtud.

- Ja kelle poolt on see korralik töö tehtud?

Ikkagi selle meeskonna poolt - juhi, või nende kahe juhi poolt, kes seda programmi juhivad, produtsendid, kes sisu kokku panevad. Tehakse ikkagi kvaliteetseid asju. Põhimeeskond, kes iganes selle meeskonna eest vastutab – Darja Saar enne ja ... (Ekaterina Taklaja/Hannela Lippus – autor), jah, eriti Darja tegelikult. Meeskonna kokkupanemine algusest peale on olnud ju tegelikult suur töö ja sellega on hästi hakkama saadud. Seal on head ajakirjanikud, head saatejuhid, head saated.

- Millisena näete ETV+-i edasist saatust?

Ma väga tahaks tegelikult, et Tallinna linn, näiteks, suunaks kogu oma infoedastuse, mida ta täna teeb, või on teinud, kas siis oma enda telekanalis, või PBK-s, suunaks ikkagi läbi avalik-õiguslikku televisiooni, suunaks läbi ERR-i, sealhulgas ka ETV+-i. Tehku siis Vikerraadios Tallinna tundi ja televisioonis täpselt samamoodi mingit Tallinna tundi ja ETV+-is neid Eesti uudiseid, mida Tallinn muidu siamaani on kinni maksnud. Samomoodi oma kõiki neid saateid, mida Tallinn tahab teha, tehku seda ETV+-is. Ma väga loodan, et sinna suunda see tegelikult läheb. Mida rohkem Eesti riiklik ja kohalik omavalitsus suunab oma infoedastust, oma toodangut ETV+-i kanalile, seda parem. Ühesõnaga, ma näen seda positiivselt ja optimistlikult.

- Ma nüüd selle küsimusega seoses tulen korra tagasi esimese küsimuse juurde. Te mainisite, et meil on Eestis endiselt inimesi, kes vaatavad televiisorit. Kui me mõtleme sellele tulevikuga seoses – põhi ETV+-i vaataja on praegu 60+, kuidas see fakt tulevikuga koos töötab?

Kas põhivaataja on 60+?

- Jah.

Ma ei tea ju. Ok. Nead vaatavad televisiooni. Aga kas ETV+ ei tee Internetis ikkagi saate edastust? Ma ise olen mingeid saateid järgi vaadanud ETV kanalilt Internetis, need ju tegelikult ei lähe arvesse?

- Ei lähe, jah. Meil on Kantar Emori andmed, mis on telemõõdiku süsteemiga. Selle süsteemi järgi 60+ on põhivaataja, noorem vanusegrupp on 45+, aga ta on juba väiksem. Nooremad inimesed, ütleme nooremad kui 35, peaaegu ei vaata televisiooni.

Nooremad kui 35 ei vaata ühtegi telekanalit.

- ETV-d vaadatakse rohkem. ETV-ga on natuke teine lugu, kuna eestikeelset televisiooni tehakse ainult Eestis. Ja kogukonna küsimus on eestlaste seas natuke teistmoodi ikkagi.

Ma ei tea kuidas ETV saateid vaadatakse, ei oska öelda. Aga üldiselt teleka vaatamine on sellises vanusegrupis, kes on alla 30, ikkagi praktiliselt olemata. Ma arvan, et ETV+-i tulevik on ka ikkagi Interneti kolimine ja Internetis edastamine – kõik need saated ja uudised, Facebook, sotsiaalse media platvormide pealt enda vaatajaskonna kasvatamine.

- Facebook näiteks tänapäeval on juba vanemate inimeste sotsiaalse võrgustik. Nooremad kui 25 Facebooki eriti kasutada ei taha, neil on TikTok ja võib-olla rohkem Instagram. Praegu on ETV+-il aktiivne ainult Facebook. Nead tegutsevad seal konkreetselt, on olemas osakond, kus on kolm inimest, kes tegelevadki ainult ETV+-i Facebookiga. See on korralik leht, kus on 70 tuhat lugejat. Kuid neil ei ole tööeesmärkki töötada inimestega, kes on nooremad, kui 25. Ehk siis oma praeguse Interneti strateegiaga ETV+ väga nooremaid inimesi ei haara. Kuidas sellega siis oleks?

Aga need 25-aastased saavad mingi hetk 30 ja hakkavad televiisorist uudiseid vaatama. Ma arvan, et see on generatsiooni küsimus. Mina 25-selt uudiseid ei vaadanud absoluutselt, nad üldse ei huvitanud mind. See tuleb mingis vanuses. Mingi hetk 25-sed jõuavad sinna 30-sse eluaastatesse, ja hakkavad siis uudiseid vaatama, see on paratamatu. 25-aastastele televisioonil ilmselt midagi pakkuda ei ole.

- Soovite enda poolt midagi lisada, küsida?

Ma ei ole ekspert, ma ei oska selles kaasa rääkida, ainult tavainimesena, kes kõrvalt vaatab. Ma ei arva, et kui ETV+-i ei oleks, et siis oleks midagi kohutavalt halvasti Eestis, ütleme nii. Ma tegelikult seda ei arva, ka sellepärast, et oma olulise info Eesti elu kohta saavad need inimesed ka mujalt – portaalidest, raadiost, kohalikest lehtedest, mida nad ka loevad. Ütleme nii, et infopuuduses otseselt küsimus ei ole. Aga ETV+-il on ikkagi mingi sümboolne väärtus. Ta loob ikkagi teleajakirjandust ja kas või natukene teledebatte, ja võib-olla harjumust inimestel hakata mingeid saateid vaatama. Näiteks, mulle väga meeldib see loogika, mis nad tegid - “Osobõj vzglyad” saatele taha panid nad Hercule Poirot sarja, mis tähendab seda, et inimesed lülitasid teleka juba pool tundi enne sisse, ja vaatasid ühtlasi ka seda saadet, ükskõik kes see poliitik siis oli. Ma arvan, et tänu ETV+-le on mingis vaatajaskonnas ikkagi Eesti poliitikud ka näo saanud, ja Eesti kultuuritegelased oma nöö saanud – kes nad on ja mida nad asjast arvavad. Ütleme nii, et kui ta päeva pealt kinni panna, siis otseselt mitte midagi katastroofilist ei juhtu, aga võib-olla mingi “personal touch” jääb puudu inimestel Eestiga.

- Mõtlete venekeelseid praegu?

Jah.

- Sümboolse väärtuse aspekt on väga huvitav. Ma enda töös ka uurin seda. Tundub, et on inimesi, kes ETV+-i eriti ei vaata, aga kelle jaoks kanali olemasolu on ikkagi oluline.

Just. Mõnikord ikkagi millelegi klikkavad ja midagi vaatavad. Kui sa istud kodus ja vaatad vene televisiooni, aga samal ajal tead, et sul on võimalik keerata ka ETV+-i peale, ja nii öelda huvi pärast vaadata “oh, mis siit tuleb”, võib-olla mingi film või vaatan korra seda saadet. Ta ei istu võib-olla ETV+-i küljes koguaeg, tal on mingid muud harjumused, aga ma usun, et inimeste hulk, kes on seda kanalit klõpsinud on ikkagi päris suur. See tunne, et sinu jaoks on mingi kanal tehtud, sa saad seda suvalisel hetkel, kui sa tahad – ma arvan, et sellel on ka mingi väärtus olemas, sellel tundel.

- “Sellel tundel”, mhm.

Jah, sellel tundel. Kui sa lähed Lätti, sa saad aru, et seal ei ole seda, see riik ei ole tegelikult venekeelse kogukonna jaoks mitte midagi teinud. Seal on ainult erasektoris olev portaal Delfi, ja on erasektori telekanalid, mis on hästi meelelahutuslikud. Ok, neil on nüüd Läti riiklik ringhäälingu venekeelne portaal, aga see on viimaste aastate areng. Seega Läti venelase tunne – ega maksumaksja raha eest riik ei toimi, et sinul siin hea oleks. Puhtalt tunne, mitte et see

telekanal minu elus, heolus reaalselt objektiivselt midagi muudaks, ei muuda tõenäoliselt. Aga ta teeb selle tunde. Ma arvan, et see tunne on oluline.

- Meil on muidugi olemas ka Raadio 4 ja ringhäälingu venekeelne portaal, kas nemad sellist tunnet siis ei anna piisavalt?

Ei anna, sellepärast et ETV+-i kanalil on saated ikkagi Eesti inimestest, Eesti kultuurist - nad lähevad palju rohkem, emotsionaalsemalt, nii öelda, inimestele kohale, kui artikli lugemine või raadiosaate kuulamine. Näiteks Aljona Suržikova teeb minuga praegu ka seda “Edulugu” sarja. Sellel on mingi tunnetuslik ja emotsionaalne väärtus. Sellel on isegi identiteediloo väärtus, ja seda saad sa edasi anda ainult televisioonis. Sa ei saa seda edasi anda raadios või portaalis. Ma arvan, et see on oluline. Ja lõpuks see kulu ei ole nii suur, olgem ausad.

- 2.5 miljonit aastas.

Väga vähe. Reformierakond saab 2 miljonit aastas riigieelarvest. Selles mõttes sorry, aga 2.5 miljonit ei ole - sõltub, millega me seda võrdleme - aga ei, see ei ole üldse suur summa selleks, et seda omada.

- **Heidy Purga, Riigikogu kultuurikomisjoni liige (Reformierakond)**

04.02.2020 11:00

- Kas soovite enne midagi küsida, täpsustada, või liigume kohe küsimuste juurde?

Me võime minna kohe küsimuste juurde, kui küsimuste ajal tekib täpsustus, siis ma pöördun teie poole nende täpsustustega. Ega ma ei ole Ringhäälingu teemadega mõnda aega tegelenud. Ma loodan, et mu info on adekvaatne ja objektiivne.

- Kõigepealt minevik. Mis olid toonastel aegadel (2014) kõige olulisemad ETV+-i loomist mõjutanud küsimused? Võib-olla saaksite kas või märksõnu välja tuua?

Kindlasti ühiskonna integratsioon, informatsiooni läbi erinevate ühiskonna gruppide liitmine. Oli ju teada, et erinevat keelt kõnelevad Eestimaal elavad inimesed viibivad erinevates info ruumides. Kindlasti sisejulgeoleku nüanss, et seda elanikkonda liita, või sellele grupile pakkuda läbi avalik-õiguslikku Ringhäälingu võimalust osa saada adekvaatsest ja objektiivsest informatsioonist nende keeles.

- Kui vaatate nüüd ajas tagasi aastasse 2014, kuidas Te täna hindate toonaseid ETV+-i puudutavaid otsuseid? Kas olete nende otsuste tulemustega praegu rahul?

Nii palju kui minu mälu tagasi võtab, üks põhilisi küsimusi sellel ajal, kui ma olin ka ise Ringhäälingu nõukogu liige, mis tõstatis ETV+i kohta, oma sisult ikka üks ja sama – kas see otsus on olnud põhjendatud? Miks on ikkagi nii vähe vaatajaid? Kellele seda vaja on? Milline see programm sisuliselt peab olema? Milliseid huvisid see peaks teenima? Programmiline käekiri ja iseloom – kas ta peaks olema rohkem informatiivne, või rohkem meelelahutuslik? Need olid sellised põhilised küsimused. Ma mäletan ka seda, et erinevate ekspertide hinnangul (kes rahustasid nii Ringhäälingunõukogu, kui ka tegelikult ERRi juhtkonda ja ka ennast) sellise uue programmi loomine sellises olukorras, nagu see siis oli, tekitada mingisugune uus avalik-õiguslik programm, millel ei ole olnud mitte mingisugust ajalugu, aga ERRil iseenesest on olnud ju igasuguste programmide lõikes ju väga pikk ajalugu – see oligi väga ambitsioonikas ülesanne. Kuidas tuua need inimesed.. kuidas nad leiaksid ülesse selle kanali? Oli ka palju tehnilisi küsimusi tegelikult. Kus see kanal asub operaatorite platvormidel? Tiitrite küsimused. Neid probleeme lahendati jooksvalt, sest sellist teadmist ja kogemust, sellise väljakutse lahendamisel, ei olnud kellelgi nii õelda tagataskust võtta. See oli.. ma ei ütleks, et närviline,

aga kohati kriitiline. Erinevad arvamusiidrid ikka panid selle küsimuse kahtluse alla, just selle ETV+-i vajalikkuse, aga erinevad eksperdid jällegi kinnitasid, et ei ole tarvis tormata, selleks läheb aega, ühiskondlikud protsessid kujunevadki omasoodu, ja selleks on vaja lihtsalt aega ja harjumust. Ma arvan, et tänaseks ta, mingis mõttes, isegi võib öelda loomulikul kombel, on paika loksunud. Alguses selle kanali loomise tuhin ja pinged sellega seoses võib-olla püstitasid ka selliseid ootusi.. ehk, mida võib-olla oligi keeruline sõnastada, ega seda mudelit ei eksisteerinud. Mulle tundub, et ta on praegu oma koha leidnud ja see protsess tegelikult käib ju siia maani edasi. See ei ole ainult ühe kanali või ühe programmi küsimus avalik-õigusliku Ringhäälingu meediaruumis, pluss siis ühiskond teiselt poolt vastu, kes seda tarbib, vaid need nähtused käivad käsi käes. Jõuga ei saa seda protsessi sundida, vaid ma leian, et mida rohkem on see ühiskonna grupp integreeritud ühiskonda, seda lihtsamini ta võib-olla leiab ka tee selle meediakanali juurde. Mulle tundub, et see on täna, aastal 2021, selles segregatsiooni vaimus, mis on täna, et see on oluliselt pehmem ja võib-olla dünaamilisem, ja paremini õnnestunud, kui see oli aastaid tagasi. Ma mõtlen just, et kuidas need ühiskonnagrupid tunnevad, et nad on osa Eesti ühiskonnast?

- Sellest räägivad ka uuringud, et Eesti venekeelsed elanikud jagunevad lõimumises nelja rühma, et nii öelda hästi lõimunud inimesed tarbivad ka eestikeelset meediat, aga on olemas ka inimesi, kes eelistavad Venemaa meediat.

Just, täpselt. Minu taju meediahuvilisena ei tugine siinkohal ainult uuringutele, ja uuringutest tulenevatele faktidele, aga lihtsalt informatsioonile, mis on Riigikogu igapäevastes toimetustes, või infos, mis on igapäevaselt erinevate valdkondade eksperdid erinevates küsimustes edastanud on. Integratsioon on ikkagi leidnud oma viisi, omal kombel toimimist. Muidugi tuleb toetada seda mingisuguste mehhanismidega nii öelda, ETV+ on ka ju üks nendest tugevatest mehhanismidest, aga ta ei saa üksi eksisteerida, ilma selleta.. kui inimesed ei tunne, et nad on osa sellest ühiskonnast.

- Aga see kana ja muna küsimus nii öelda, kus on lõimumine ja Ringhäälingu venekeelne telekanal – kumb siis on enne?

See on väga keeruline küsimus. Ma ei ole sotsiaalteadlane, ega ühiskonna uuringute ekspert. Ma ei oska sellele tegelikult vastata. Kui ma vaatame lihtsalt kuivi fakte – Eesti ühiskond sellel ajahetkel, kui ETV+-i loomise idee tekkis, mis olukord oli siis? Olukord kindlasti oli palju

nukram, kui ta praegu integratsiooni ja lõimumise mõttes on, eksole, ja segregatsiooni mõttes. Mis sa siis teed? Millised võimalused sul näiteks riigina, või linnana, või avalik-õigusliku Ringhäälingu esindajana on? ...Kumb on olulisem? Ma arvan, et kui seda ei oleks tehtud, seda kanalit, siis oleks kindlasti need inimesed jäänud või kinnistunud nende oma olemasolevate valikute juurde, nad oleksid jäänud teisse informuumi. See ületulek, või üleminek, või harjumine teistsugusega... Ma arvan, et olukord oleks täna palju halvem, kui täna seda alustada kõike, see oleks olnud keerulisem. Me oleme ikkagi võitnud väga palju sellest, et ETV+ on ja on toimetanud siiaani.

- Eesmärkidest rääkides - milliseid eesmärke ETV+-i loomisel silmas peeti? Kas need eesmärgid on Teie meelest täidetud? Ma saan aru, et lõimumise mõttes on siis täidetud?

Jah, ma arvan küll. Ega need numbrid hakkasid ikkagi, kui uuringuid silmas pidada, tõusma. Alguses võib-olla ei käivitunud nii kiiresti, aga tõusujoon oli täiesti selgelt olemas. Üks eesmärk oli ühiskonda liita, siis olid vaatajanumbrid. Ma arvan, et üldiselt vist on küll täidetud. Ma ei oska öelda mitme palli skaalal... Ma ei ole ammu ETV+-i vaataja ka ise olnud, ja tegelikult nõuaks see natuke suhtlust mõne inimesega, kes on näiteks ETV+-i igapäevaselt vaataja. Aga mulle tundub, kas või hyperlinkide kohapealt, kui lingitakse ETV+-i programmi kuskile sotsiaalmeediasse, milliseid viiteid tuuakse välja – see näitab, et see on saanud ikkagi inimeste suuremaks osaks igapäevaelust, kui ta oli alustamise ajal. Tõesti oligi võõras, ja tekitas pingeid, tekitas palju küsimusi. Ma arvan, et suures osas on leidnud oma auditooriumi ja segmendi, keda see kõnetab, aga tal on väga palju arenguruumi. Siis on see küsimus avalik-õiguslikule Ringhäälingule endale - mis eesmärgid selle ETV+-ga siis on, kas tahetakse kasvatada seda auditooriumi? Kelleni tahetakse jõuda? Kas kõikide Eesti venelaste, või vene keelt kõnelevate inimesteni? Tegelikult väga palju eestlasi vaatavad ju ETV+-i – vanem generatsioon, kellel on see keel selge. Selline kahtepidi liiklus, ma arvan, on väga positiivne, et eestlased on ka selle leidnud.

- Rääkides auditooriumist - kas teie arvates numbrid, mis on praegu olemas, ja see kulu, kas need on tasakaalus?

Seda ma ei oska kommenteerida nii täpselt, mul puuduvad andmed – näiteks mitu eurot läheb iga Eesti inimese taskust, võrreldes näiteks ETV-ga?

- Seda ma võin teile öelda. Riigieelarvest ETV+-i kulude summasid on mulle ERRi raamatupidaja kinnitanud, see on keskmiselt 2.6 miljonit aastas.

Kas ETV+-i eelarve on kasvutrendis, või ta on sama koha peal olnud?

- Eelarve siin, nagu ERRi raamatupidaja mulle ütles, ei ole kõige tähtsam number. On olemas kulude eelarve, on olemas kulude tegelik, ning sh “oma tulude arvel” summad, mis on projektide rahad. Meie vaatasime pigem seda, mis on “kokku kulud riigieelarvest”. 2015 oli poolik aasta – 1.1 miljonit, 2016 – 2.7 miljonit, 2017 – 2.7 miljonit, 2018 – 2.6 miljonit, 2.6 miljonit on ka 2019, ja 2.7 miljonit aastal 2020. Ta on suhteliselt stabiilne.

Alguses ju olid ka turunduskulud eelarve juures. Alguses läks väga palju teavitamiskampaania peale. Ma ei tea kui suur osa. Kogu ERRi vaadates, seda mahtu, mis läheb programmide tootmise peale, siis.. seda ei ole palju. Seda on väga vähe!

- Elaniku kohta aastal 2019 ETV maksis 4.45 eurot aastas, ja ETV+ 1.75 eurot aastas. Kas teie arvates see on väike summa?

Kui vaadata ERRi kasvõi raadioprogrammide eelarvet, siis ETV+ ei ole väga palju neist rikkam, nii öelda, oma programmi tootmiseks. Sellepärast ma julgen väita, et see eelarve võiks isegi suurem olla.

- Ma sooviks täpsustada, enne järgmist küsimust - kas teie arvates isiklikku ja erakonna arvamust kanali edukuse ja tuleviku kohta on hea üldse eraldada?

Need on eraldi kvalitatiivsed hinnangud kindlasti. Meie fraktsioonis, mis peaks olema liberaalne, on ka konservatiivseid vaateid, mis on arusaadav. Ma võin väita siin, et meie hulgas leidub inimesi, poliitikuid, kes on Riigikogus tööl, kellel on olnud kokkupuude julgeoleku alaste küsimuste ja aspektidega, kes tunnevad ennast seal professionaalidena – nemad jälgivad ETV+-i kindlasti teise vaatenurga alt võib-olla, kui keskmine vaataja, võib-olla isegi mina. Nad on edastanud kriitilisi noote teinekord mingites sisu küsimustes. Nad on väga spetsiifilised ja lähevad väga detailidesse, mis puudutab informatsiooni tõlgendamist, selle objektiivset edastamist ja vahe tegemist – mis on fake news, kuidas seda interpreteeritakse. Ma olen aru saanud, et on esinenud selliseid väikeseid mitmetimõistetavusi, ma väljendan siin kohe leebelt praegu. Sellega ma põhjendasin lihtsalt enda väidet, et erakonna lähenemist kui sellist versus

indiviidide lähenemist ei saa panna ühte kokku. Indiviididel on väga konkreetsed, vastavalt enda spetsiifikale, arvamused, mis on välja kujunenud mingisuguse asjaolude tõttu. Erakonnana kkagi ETV+-i olemasolu, olulisust ja vajalikkust tunnistatakse. Keegi ei arva, et see on mõttetu raha raiskamine, või seda ei peaks tegema, seda hoiakut ei ole.

- Kuidas te hindate ETV+-i edukust? Skaalal -2 - +2?

Ma paneks +1. Erakonna oma ma ei oska öelda, ma ei saa sõna võtta siin. Ma peaks küsima seda, nii oleks aus, aga ma ei saa küsida, seega ma ei saa vastata erakonna eest.

- Kuidas te näete ETV+-i edasist saatust? Teie isiklikult ja Reformierakond.

Reformierakonna nimel ma ei oska siin sõna võtta, selleks ma peaksin küsima inimeste ühist arvamust, et seda teile edastada. Kuna te teete nii tähtsat tööd, ma ei saa teiste eest rääkida. Aga ma võin selle järgi küsida, kui tarvis on. Isiklikus aspektis.. ma arvan, et ETV+-il on esimene etapp, või esimesed sammud, vaatamata kasvuraskustele siiski kenasti sooritatud. Tal on tugevat sisulist potentsiaali edasiarenemiseks. Algas on tehtud, ja ma tunnustan väga nende toimetajate pingutust ja püüdlust igapäevaselt seda kõike ellu viia selles olukorras. Ma arvan, et nad on täitsa kenasti hakkama saanud. Mulle praegu tundub, kui ma mõtlen ETV+-i peale, et ta on muutunud kuidagi nii loomulikuks osaks ühiskonnas, kuigi - nende jaoks, kes selle olemasolu, nii öelda, teavad. Ma ei tea kui suureks ta kvantitatiivselt peaks arenema, selle kohta ma ei oska hinnangut anda. See peab olema ERRi enda visioonis ja arengukavades kirjas, mis nad enda eesmärgiks võtavad. Vähemalt meedia inimesena täna tundub, et... natukene rohkem tsiteeritavust, võib-olla, kui mingite konkreetsete sisu asjade juurde jõuda. Ta on mingi platvormi kätte saanud, kõnetanud teatud hulka inimesi, muutunud osaks nende igapäevasest meediatarbimise harjumusest ja traditsioonist. Et seda tsiteeritavust, ja siis... erinevate meedia platvormide vahel – ristmeediat aktiivsemalt toimetada. Ilmselt seda, võib-olla on tehtud, aga kultuuriruumid asuvad üksteisest erinevates mullides, nii öelda. Kohati mulle jääb see silma, läbi mingisuguste inimeste, näiteks nagu Viktoria Ladõnskaja-Kubits, kes on nii öelda “sillad” nende mullide vahel. Tekkivad viited, kui keegi käib seal, annab intervjuusid, teeb sisu kokkuvõtteid.. Kui ristmeedia käsitlust saaks rohkem.. Võib-olla juurdepääs, ligipääs, et ülesleidmine oleks intensiivsem, tugevam.

- ETV+-i Facebook'is on 70 tuhat lugejat.

Pole üldse vähe ju!

- Neil on selleks eraldi osakond loodud, kus on kolm inimest, kes töötavad selle nimel.

Seda nad on väga osavalt teinud. Ma ei oska öelda kuidas ETV+-i uudised eesti meediasse jõuavad – ERRi uudistesse, era portaalidesse – Delfi, Postimees, või mujale. Vahest midagi on ETV+-ga seoses ka. Ma arvan, et tal on potentsiaali, eriti kui Raadio 4 programmiga natuke siduda, tal on potentsiaali võib-olla veel tugevamaks kasvada Raadio 4-ga koostöös – just uudiste edastamise ja tsiteeritavuse kohapealt.

- Kantar Emori järgi on ETV+-i põhivaataja 60+, mida te tulevikuga seoses selle kohta ütleksite? Kuidas see tulevikuga koos töötab, kui televisiooni nagu meediumi tähtsus on vaikselt vähenemas, nagu viimasel lõimumiskonverentsil teadlased rääkisid?

Tegelikult ei ole see ainult ETV+-i probleem.

- Jah, see on üldine.

Kuidas mittelineaarselt levitada on väga suur küsimus kõikidele kanalitele, ETV-le endale ka. Kuidas tekitada seda platvormi, sidusust, ja ühtekuuluvust erinevate gruppide vahel? Ma ei pea vaatama, aga ma tunnen, et ma olen osa sellest meediaruumist. See on kindlasti üks väljakutse. Mida väiksem auditoorium sul on, ja kui ta on vanuserühma poole kalduv ka, seda suurem see väljakutse on. Ma arvan, et siin tuleb lihtsalt erinevaid tehnoloogiaid arvesse võtta. Tegelikult seda sama digikultuuri, millest nii palju viimasel ajal räägitakse. Me oleme harjunud mõtestama seda või suhestuma digikultuurisse kudagi väga üheülbaliselt või ühtemoodi, aga see ei tähenda ainult digitaliseerimist, see tähendab seda, et meil on erinevad seadmed, mille kaudu peab ennast kättesaadavaks tegema, ja niimoodi jõuda ja erinevate sihtgruppideni - see võiks olla neile uus väljakutse.

- Kõige noorem vanusegrupp, nooremad, kui 25 – televiisorit nad eriti ei vaata, ning Facebook'i eriti ei loe. Neil on teistsugused huvid – TikTok näiteks ja muud kanalid, millega ETV+ ei tegele. ETV+-il on ainult korralik Facebook, viimasel ajal hakkasid Instagramiga tegelema. Mida te selle kohta ütleksite?

Väga keeruline kommenteerida, sest et kui me võtame ERRi erinevaid programme – mõtlen raadiot ja televisiooni üheskoos, selle probleem on viimasel ajal minu meelest silmaga nähtavalt järgmine: erinevad programmid toodavad ühele ja samale sihtgrupile. Sellist

“overlapping-ut” on nii palju tekkinud, et.. äkki peaks sellele kuidagi rohkem fookust panema. Kus kohas need noored siis on? Noored on ainult ETV lasteekraani ja multifilmide juures, ja veebileheküljel ka, mida nad päris kenasti teevad. Võib-olla võiks lastele luua mingisugune uus harjumus, traditsioon, või sisuline koht, kus sisuliselt aega veeta, koondada kokku platvorm, mis lingiks ETV+-i juurde. See ei pea ETV+-i programmis tekkima, võib olla täiesti programmi kõrvaline tegevus.

- Uuringud näitavad, et venekeelsed noored inimesed järjest rohkem tarbivad eestikeelset meediat. See on ka üks probleem, mis oli välja toodud ETV+-i loomisega seoses. Kui meil kasvab põlvkond, kes valdab keelt päris hästi, miks on seda venekeelset kanalit vaja?

Miks näiteks ei ole - ma praegu valju häälega mõtlen, dialoogi pidades – miks ETV+-il ei ole võimalust keeleõppe integratsiooniks, läbi mänguliste ja loovate tegevuste? Kus saaksid osaleda lapsed ja ka vanemad inimesed? See on võimaluse platvorm, mida saaks selleks kasutada. See ei ole lihtsalt televiisori vaatamine, või sarja järelvaatamine, või ainult uudiste lugemine, aga mingi infotainmenti tüüpi meelelahutusvorm, mis hoiab sind, pikemas perspektiivis ühiskonna peale mõeldes, hoiab sind mitte-segregeerituna. Ükskõik kuidas sa seda keelt valdad. Aga praegu meil on ikkagi üleminekuperiood. Kui puhtalt statistikat võtta, noored pered tahavad oma lapsi eestikeelsesse lasteaeda panna, sest nad saavad aru, et kui nad seda ei tee, siis nende lastel on oluliselt vähem võimalusi ühiskondlikus elus siin Eestis, võrdsemateks võimalusteks nendega, kes oskavad eesti keelt. Me ei tea kui pikalt see aeg kestab. Üleminekut eestikeelsele õppele on keeruline teha, aga me peame kuskilt alustama. ETV+-il on siin võimalused pakkuda mingisugust täiesti uut sisu enda programmi kõrvale. Tema ülesanne ei ole ju ainult näidata nostalgia filme, tema ülesanne on ühiskonda liita.

- Kas olete mõelnud selle peale, et ETV+-il võiks olla mingisugune “sümboolne väärtus” venekeelsete inimeste jaoks, kes võib-olla seda ise ei vaata, aga arvavad, et kanali olemasolu on tähtis?

Ma usun küll, et see on nii. Ma ei oska sellele mingisugust konkreetset hinnangut anda, mul puudub informatsioon, on taju ainult. Kindlasti, see on nii. Ma arvan, et see on väga hea, et see nii on. Isegi kui nad ei vaata, selline teadvustamine, olemasolu tunnistamine, ja selle tähtsus sidumises – inimene tunneb, et ta on tähtis selle riigi jaoks, tema peale on mõeldud, ja see on juba suur võit.

- **Jevgeni Ossinovski, Riigikogu liige, Eesti Rahvusringhäälingu nõukogu liige (SDE)**

04.02.2020 14:30

- Kõigepealt ajalugu. Mis olid toonastel aegadel kõige olulisemad ETV+-i loomist mõjutanud küsimused? 2014 aastal. Kas või märksõnadega.

Pikemat aega olid arutelud selle üle kestnud, et oleks tegelikult kvaliteetset venekeelset kanalit Eesti Rahvusringhäälingul vaja. Esimene väike katse ju toimus pärast Pronksiööd, see ebaõnnestus. Pikemat aega oli juttu sellest, et selline asi võiks tulla. Küllap Ukraina sündmused olid selleks ajendiks miks just sellel aastal ta esile kerkis väga konkreetse plaanina, vajadusel informeerida venekeelset elanikkonda nendest teemadest, kus Eesti ja naaberriigid nägemused sellest mis toimub võivad olla erinevad.

- Ehk siis see põhiülesanne oli info edastamine, või olid ka muud ülesanded selle juures?

Eks erinevatel inimestel olid erinevad arusaamad, aga selge on see, et põhiline küsimus või teema oli tekkitada venekeelsele elanikkonnale objektiivse meediasisuga kanal, mida on võimalik kriitilistel hetkedel ka kasutada puht ühesuunalise kommunikatsiooni vahendina, aga et ta laiemalt looks sellist venekeelset arutelu kultuuri ja tasakaalustatud vestlust.

- Digikultuuri kontekstis, aastal 2015, kas televisioon nagu meedium oli kõige sobilikum selleks? Kuidas te seda hindate?

Kuna sihtrühmana põhiliselt nähti ju neid inimesi, kelle eesti keele oskus on ebapiisav selleks, et jälgida eestikeelset meediat – siin võib vaielda selle üle, kas see on adekvaatne kirjeldus või mitte, aga selline kirjeldus oli – demograafiliste gruppide lõikes ilmselgelt domineerivad seal pigem vanemaealised, ja nende puhul televisioon on valdav kanal. Kui ERR valitsusele ettekannet tegi sellest, millisel viisil nad seda käivitada plaanivad, siis oli seal muidugi juba kogu see.. “rist” ja “digi”, ja kõik need meedia tähtsad targad sõnad pandud ritta. Strateegiline ülesanne oli tegelikult pakkuda PBK-le alternatiivi,.. PBK ja ülejäänud riiklikud Vene kanalid.

- Sihtrühm siis oligi põhimõtteliselt need inimesed, kes televisiooni endiselt sellisel kujul tarbivad – neile siis põhiliselt ETV+-i loodi, ma saan aru?

Jah. Kuna Kreml teeb ajupesu kriitilistes geopoliitilistes küsimustes, teeb seda telekas, siis talle tuleb vastu hakata ka telekas.

- Kui vaatate nüüd ajas tagasi aastasse 2014, kuidas Te täna hindate toonaseid ETV+-i puudutavaid otsuseid? Kas olete nende otsuste tulemustega rahul?

Telekanali käivitamine,.. sellest oli kohe juttu, et ei ole lihtne Eesti mastaapides kiiresti saavutada seda tulemust. Selles mõttes ootused ma arvan on olnud realistlikud üldiselt. Ma võtaks seda niimoodi kokku, et.. minu meelest, arvestades seda, kui head sisu seal tehakse, on kahju, et on nii vähe vaatajaid. Pigem minu küsimus on olnud aastate jooksul tegelikult – kas ei peaks püüdma siiski seda kanalit tugevamalt turundada? Kahju on kontendist mida tehakse suure vaevaga ja tegelikult ka suure rahaga, ja minu meelest väga hea kvaliteediga, aga mida vaatab mõni tuhat inimest – see on.. raisatud ressurss.

- Kui ma seda nüüd kokku võtan – teie arvates vaatajanumbrid on väikesed ja kulu on nende kohta liiga suur?

Ei, kindlasti ei maksa sellest järeldada nii öelda kriitilisust selles osas, et maksab liiga palju. Hea tele maksabki palju. Kui tahta teha head telet, siis peab palju maksma. Kui teha keskpäras "Alo-TV-d", siis seda keegi ei vaata. Aga kui juba on tehtud head telet, siis võiks tegelikult teha selle ekstra-pingutuse ja mõelda millisel viisil tegelikult vaatajaid juurde tuua, et miks neid ebapiisavalt on.

- Kuidas teie näete seda võimaliku turundust, mismoodi seda võiks turundada?

Ma ei tea. Ma ei ole selles valdkonnas spetsialist. Seal on erinevaid teemasid olnud, et on võimalik puht kampaania mõttes teha, on võimalik ka kokku leppida teiste meediakanalitega, et ristviitamist sisule teha, ja nii edasi. Professionaalidel on oma vaidlus selles osas, aga ilmselgelt tänasega ei tohiks rahulduda, nende vaatajanumbritega ei tohiks rahulduda.

- Lugupeetud Hagi Šein oma uues televisiooni raamatus väidab, et ETV+ on ennast tõestanud nagu väike kanal, teie siis ei nõustu sellega?

Mis on "väike kanal"? ETV2?

- Et meil on Eestis "suured kanalid" nagu ETV, Kanal2 ja TV3, ja ülejäänud on "väikesed kanalid", kus ongi vaadatavus väiksem.

Siis vajab see kontseptuaalset ümbermõtlemit. Kui see on “väike kanal”, mida vaatab paar tuhat inimest, nii nagu ETV2-st vaadatakse kultuurisaadet, siis see kulu muidugi ei ole õigustatud. Siis tuleb kindlasti ambitsiooni saatevõrgus kokku tõmmata. Sinna pannakse palju ressursse selleks, et pakkuda analüütilist päevakajalist sisu. Kui me teenindame mingit väikest nišši, siis pole seda vaja teha. Ma arvan, et ambitsioon siiski peaks olema: Eesti venekeelsele elanikkonnale uudis- ja ühiskonna teemade kajastaja number üks. Selline peaks olema tegelikult ambitsioon, olla ka Vene kanalitest tähtsam. Tegelikult on küll kuhu minna.

- Kas te ei näe siin vastuolu – kui me räägime vanusegruppidest, televisioon nagu meedium digikultuuris aastal 2021, televisiooni mõju on väidetavalt kahanemas - kas siin ei ole vastuolu? Ja üldiselt ETV+ on ainuke telekanal, mis on suutnud oma auditooriumi kasvatada sellistes tingimustes, kui vaadata numbreid näiteks alates 2010 kuni 2020 – ETV+-i auditoorium on ainuke auditoorium, mis on kasvanud stabiilselt viie aasta jooksul.

Nii. Väga hea. Aga vähe.

- On vähe ikkagi, jah? Mhm. Aga näiteks see, et ETV+-il on Facebook'is 70 tuhat lugejat, ja neist osa ilmselt ei vaatagi ETV+-i televiisorist, nad tarbivad ainult ETV+-i Facebook'i sisu. Kas see loeb üldse? Kas sellel on ka mingi väärtus ühiskonnas?

Kindlasti on. Ilmselt televisiooni tarbimine iseenesest ongi suures muutumises. Järjest rohkem jõuavad inimesed teleni teiste kanalite kaudu, ja mitte ainult tundide kaupa vahetides, vaid saate tükke kuskilt mujalt leides, ja nii edasi.. Kahtlemata selles osas on ETV+ ristmeedia võimalustele tähelepanu teadlikult pööranud, see on ka tulemust andnud, selles ei ole kahtlust. Aga kui mõelda tagasi sellele, mis oli eesmärk – eesmärk oli kõnetada eestikeelsest inforuumist väljaspool olevat seltskonda, seal tulemused võiksid olla paremad. Ma ei mõtle seda, et oleks võinud seda kaks aastat tagasi paremini teha,.. oleme seal, kus me oleme,.. aga ei tohiks sellega rahulduda. Ootaks tegelikult suuremat ambitsiooni ETV+-i või ERR-i poolt tervikuna selles kontekstis.

- Kas need eesmärgid, mida ETV+-i loomisel silmas peeti, ei ole teie meelest täidetud?

Ega ma ei mäleta kõiki neid eesmäärke, mida nii öelda formaalselt otsustati. See eesmärk, mis oli kõige tähtsam,.. ollakse teel, ütleme, aga ma tunnen, et võiks “pedaali vajutada”, rohkem pingutada. Võib-olla see nõuab mingit täiendavat raha ja nii edasi, aga tegelikult ei ole ka

mingit plaani näinud selles osas. On teatud mingisugune rahunemine toimunud, kõikide osapoolte poolt: “noh, enam-vähem töötab, asjad liiguvad, sellel hooajal toome ühe saate sinna, siis natuke muudame toda..”. Tekibki selline tunne, et justkui kõik eesmärgid ongi saavutatud, ja rahulikult töötame rutiinselt edasi. Minu meelest see kanal ei tohiks sellisesse nii öelda “rahulikku” seisundisse veel jõuda.

- Et siis ETV+-i töötajatel ei tohiks “mugav” olla?

Ei, ma ei tea.. Töötajatel võiks ikka mugav olla, aga juhid võiksid olla ambitsioonikamad.

- Kuidas te siis hindate ETV+-i edukust, teie isiklikult? Skaalal -2 - +2?

Ma ei tea.. +1. Näiteks.

- Kas oskate öelda ka midagi Sotsiaaldemokraatliku erakonna arvamusest selles osas?

Ma ei tea. Ma arvan, et ühelgi erakonnal ei ole “arvamust” ETV+-i suhtes. 90% erakonna liikmetest ei ole seda kunagi näinud, seda kanalit..

- Huvitav. Millisena näete ETV+-i edasist saatust?

Mul oleks lootust, et tegelikult ERRi juhtkond, ma ei mõtle ainult ETV+-i, vaid ka “suur juhtkond” võtaks seda.. mitte isegi kanali, vaid suuna arendamist koos venekeelse uudisteportaali ja raadioga, võtaks seda.. vaataks seda terviklikumalt, ja tekitaks ambitsioonikama plaani arenguks, milleks oleks võimalik ka täiendavalt raha saada. Võib-olla mitte kohe, võib-olla mingi aja pärast.. Aga praegu on selline hetk, et isegi kui keegi tuleks ja ütleks: “Kuulge, me anname ETV+-le raha, teeks midagi”, siis keegi ei oska öelda mida veel teha võiks. “Noh, ostame hankeprogrammi, ühe filmi juurde”, või midagi.. aga see ei ole tegelikult arenguplaan. Võiks ambitsiooni juurde tulla.

- Kas te näete ETV+-i tulemuslikkust ka lõimumise osas?

Jah, muidugi. See ongi minu meelest kõige olulisem kanal, või kõige olulisem eesmärk. Kui rahvuslikult meelestatud inimesed arvavad, et lõimumine on see, kui kõik venelased õpivad ära eesti keele.. Minu meelest see kanal täidab täpselt seda rolli – inimestele ära seletada eesti ühiskonna sellised.. “tuumaprotsessid”, seisukohad, teatud modaalsused, mis tekivad mingistes kriitilistes küsimustes, ja seda tehakse inimestele nende emakeeles. See ongi tegelikult sotsiaal poliitilise integratsiooni üks olulisemaid kanaleid – see võikski olla selle eesmärk ju.

- Ehk siis sulgemist te ei näe lähitulevikus?

See oleks kindlasti halb, kui niimoodi me peaksime otsustama. Aga vast ei otsusta. Suurem hirm, ma arvan, on see, et ta võib hakata ühel hetkel hääbuma, kui tal areng seisma jääb. Inimesed lähevad töölt ära ja.. siis lähevad ka vaatajad ära, ja nii edasi.

- Miks te arvate, et töötajad võiksid loobuda?

Ühel hetkel, kui sisemiselt hakkab asi hääbuma, siis inimesed, kes teevad südamega head tööd.. Ega kui keegi sind ei vaata, see väga palju motivatsiooni ei lisa. Ma ei ütle, et täna see niimoodi on, aga kui see juhtumisi peaks niimoodi olema..

- Üks minu uurimistöö osa ongi tegijate küsitlus. 93% tegijatest on vastanud, ning tuli välja, et enamus arvab, et kanal on “pigem edukas”.

Täna nii on, jah. See on hea, aga see ei pruugi niimoodi jääda. Kui olid Ukraina sündmused, Raadio 4 kuulajaskond vähenes paari kuuga kolmandiku võrra. Seda tuleb silmas pidada. Venekeelne avalik meedia peab koguaeg olema arengus, et kuskile jõuda. See on see lugu.

- Kas teie arvates kanalil võiks olla ka mingi “sümboolne väärtus”? Kui inimene ise kanalit ei vaata, aga ta teab, et see on olemas, ja riik on seda loonud tema jaoks. Ta arvab, et see on tähtis, aga ta ise ei vaata televiisorit üldse.

Ma arvan, et on ikka, jah. On ikka. Ma arvan, et see on ka asi, mida Eesti riik saab.. kui Vene riik tõstetab Euroopa nõukogus küsimusi sellest, et me diskrimineerime venelasi siin,.. et see on kindlasti üks argument, mida tuua. Eesti riik rahastab tegelikult venekeelset Ringhäälingut. Kindlasti tal on oma sümboolne väärtus, jah.

- **Aadu Must, Riigikogu kultuurikomisjoni esimees (Keskerakond)**

08.02.2020 17:10

- Mis olid toonastel aegadel (2014) kõige olulisemad ETV+-i loomist mõjutanud küsimused?

Kõige olulisem oleks see, et meil oleks Eestis ühtne kultuuriruum ja ühtne informatsioon. Tegelikult tuli välja, et erinevad inimesed vaatavad erinevaid telekanaleid. Seda ohtu ei olnud, et keegi väga vaataks Rootsi kanaleid või Soome, kuigi seda vaadati varem ju.. Oluline oli see, et eestikeelsed inimesed, venekeelsed inimesed oleks ühes informatsioonis ja üks asi veel – hästi oluline oli see, et ka Eestis elavad venekeelsed inimesed tunneksid, et neil on ka midagi ühist. See ruum, kus nad saavad neid huvitavaid probleeme arutada – see oli oluline. Kui kultuurikomisjon neid asju arutas, siis me olime seda meelt, et tegijad on professionaalsed ja meil olid suured positiivsed lootused.

- Ehk siis Raadio 4 ja venekeelne portaal seda ei lahendanud?

Kindlasti mitte. On erinevad põlvkonnad, ja on mõni seltskond, kes elabki Internetis, aga nad ei moodusta üheski rahvusrühmas enamust.

- Mis oli siis põhiline sihtrühm, kellele ETV+-i (vanuse poolest) loodi?

Meie ettekujutus asjast oli tol hetkel.. mõtlesime siiski, et 30+. Nooremad on just nii nagu te ütlesite – nemad leiavad juba ise kanaleid, ja nähtavasti nende jaoks on Internet hästi oluline.

- Kui vaatate nüüd ajas tagasi aastasse 2014, kuidas te täna hindate toonaseid ETV+-i puudutavaid otsuseid? Kas olete nende otsuste tulemustega rahul?

Ootused, nagu alati, on natukene suuremad, kui tegelikkus, aga.. samas on ka ohud. Mingi riskianalüüs, mis meil enne oli, et äkki läheb väga halvasti, seda ka ei juhtunud. Nii et üldiselt võib öelda, et oleme päris rahul.

- Milliseid eesmärke täpsemalt ETV+-i loomisel silmas peeti? Kas need eesmärgid on teie meelest täidetud? Kas me saaks sellest natuke detailsemalt rääkida?

Muidugi võib alati detailsemalt rääkida. Asi on selles, et 21. sajandi üheks meedia mudeliks on mitte ainult suured kanalid, vaid väikesed kanalid. Näiteks Rootsis, ma olen ka Rootsis elanud,

oli juba 30 aastat tagasi “lähiraadio”. Võib olla ühel linnaosal oma raadiokanal, oma telekanal - see on see, mis tegelikult kõrvuti elavaid inimesi ühendab. Neil on ühed ja samad eesmärgid, ühed ja samad üritused, ühed ja samad unistused, ja üks ja sama linnavalitsus, kelle peale pahandada, kui nad midagi valesti teevad. Selles mõttes esimene ja tähtis asi oli see, et oleks kanal, mis tuleb inimestele lähedale, millel on vääriline koht nende kodus, nende igapäevases elus. See on osaliselt realiseerunud.

- Osaliselt siis?

Jah, ma arvan, et osaliselt. Võib-olla see ongi hea, et osaliselt. See “osaliselt” tähendas antud juhul seda, et ei ole informatsiooni või teabe monopoli, ei ole nii, et “nüüd tegime selle kanali, nüüd kõik vaatavad ainult seda!”. Tuleb välja, et just ka teie poolt juba nimetatud Internet on olemas, on olemas venekeelne ajaleht “Postimees”, näiteks. Lõpude lõpuks on olemas ka Vene kanalid, mida venekeelsed inimesed kindlasti vaatavad, aga neil on võrdlusvõimalus, analüüsivõimalus, ja lootus on ikkagi see, et Eesti asjad tulevad läbi ETV+-i neile koju kätte.

- Kas te nõustute sellega, mida Hagi Šein väidab oma uues teleraamatus, et ETV+ on ennast tõestanud nagu väike kanal?

Pigem jah. Võib-olla ma jooksen nüüd küsimustest ette, aga tuleb välja, et mitte alati mingit tööriista endale valmistades.. me ei teagi alati kus teda võib-olla kõige rohkem vaja läheb. Minu isiklik arusaam on see, et ETV+ muutus vajalikumaks, kõvasti vajalikumaks ja olulisemaks just tervise kriisi ajal. Just kriisihetkedel on vaja, et oleks üks ühine informatsioon, et me saaks asjadest ühtemoodi aru, ja just selle kriisi ajal.. minu tuttavatest on väga paljud hakanud rohkem vaatama, just venekeelsetest inimestest, nad on leidnud, et seda on vaja. Kas meeldib, või armastan, või ei armasta – see on isegi teisejärguline. Mõnele meeldib, mõnele ei meeldi – see on täiesti teine, aga seda on vaja. See oli minu jaoks väga positiivne hinnang.

- Lõimumiskonverentsil Jevgenia Värä, te ilmselt tunnete teda,.. rääkides venekeelsest kriisikommunikatsioonist ütles, et Eesti venekeelseid meediatarbijaid iseloomustab mitmekülgne meediatarbimine, usaldusväärset meediaturu liidrit pole.

Ma olen nõus sellega. Ei ole ka sellist eestikeelset kanalit, mida kõik vaataksid, kõik oleksid ja ütleksid “see on mu lemmik kanal”. Näiteks mina ise olen suhteliselt halb televiisorivaataja. Kui mõni küsib “millist Eesti kanalit sa rohkem vaatad?”, siis vastus on – ma vaatan neid episoodiliselt, fragmentaalselt – tähendab juhuslikult. Vahel vaatan, vahel ei vaata.. Õnneks

mul on küll ka teine seisund, mulle tuleb informatsiooni kätte kogu aeg ülihulgas, nii et mul ei ole infonälga. Sellele vaatamata, vahel öötundidel ma jälgin erinevaid kanaleid – nii CNN-i, BBC-d, aga ma vaatan ka Vene telekanaleid.

- Kuidas te hindate ETV+-i edukust?

4+. See on viiepallisüsteemis, mitte kümme. Ütleme, et üsna hea.

- Kas selline asi nagu Keskerakonna arvamus ETV+-i kohta on olemas?

Ma arvan, et ei ole. Halvem on see, et ma ei ole teiste käest küsinud, et “kuidas sulle meeldib?”. Oluline on see, et ma ei ole kuulnud halba. Kui mina ütlen “4+”, see on juba väga hea, sest et ma kardan superlatiive, ülivõrdeid kunagi ei kasuta. Keegi ei kiru, see on ka juba hea tänases maailmas.

- Kas vaatajanumbrid ja kulu on teie arvates tasakaalus?

Ma olen veendunud, et siin ei ole võimalik lugeda seda raha ülipüüdlikult ja teha majandusanalüüsi – kui kallilt ma midagi kätte sain. See on väikeste riikide probleem, kus ongi niimoodi, et mõne asja eest tuleb proportsionaalselt rohkem maksta, ja mitte lugeda. Näiteks võtame kõrvale Venemaa - seal on võimalik teha üks väga hea telesaade, mida näeb ainult 50 miljonit inimest, ja kõik on rahul, ja sa jagad ära kulud nende 50 miljoni peale ja vaatad – kuramus odav tuli! Eestis ei ole võimalik teha väga head saadet nii suurele publikule. Selles mõttes rahalugemisele poliitikud ei tohiks liiga mõelda. Eesmärk on ikkagi ühiskonna harmoneerimine. Selle eest tuleb ka raha maksta, et me üksteisest paremini aru saaks.

- Millisena näete ETV+-i rolli ühiskonna harmoneerimises?

Ma olen vaadanud episoodiliselt. Olen näinud seda, et seal on tekkinud juba tegijate ring, on tekkinud tagasiside ring. Mulle tundub, et tal on just see roll – need, kes vajavad teavet Eestis toimuva kohta, need seda saavad. Mis veel olulisem – mitte ainult Eesti ja Vene suhted ja nii edasi, vaid mulle tundub, et ka venekeelne osa ühiskonnast, nad oma asju saavad.. selles osas mõtteid vahetada. Ma pean seda väga tähtsaks. Ei ole ju võimalik minna mingisse Rossiya24 ja öelda et me viime nende kaudu oma sõnumi kuhugi, kuhugi ei vii. Seal on muid sõnumeid, kui neid, mis meil on vaja. Ühiskond ei ole ainult mammut või hiigel gabariidid, vaid ta peab jõudma iga inimeseni. ETV+-il on need eeldused, et ta saab jõuda väga paljude inimesteni, kes ise on avatud, kes ise seda ühendust vajavad, kes vajavad informatsiooni endale, kuid tagasiside

kaudu on valmis ka oma teavet ja oma suhtumisi telekanalile andma. Jätkuvalt ETV+-il on head eeldused olla vajalik.

- “Head eeldused”, ju siis ta ei ole veel vajalik?

Ta on, ja eeldus tähendab ka seda, et seda võib ka maha mängida. Aga ta ei ole seda maha mänginud. Nii et tal on oma kindel koht. Mina hoian pöialt, et ta ikka edasi püsiks sellisena. Aga kasvuruumi kindlasti on.

- Seoses kasvuruumiga – kas teie arvates ETV+-i juhtimine, nii peatoimetaja ja peaproductsendi tasemel, kui ka ERRi juhatuse tasemel, on piisavalt ambitsioonikas?

Ütleksin teistmoodi. Kuna ma ei ole selle kanali põhivaataja, ja nähtavasti tuleb isegi meie fraktsioonist küsida mõne teise inimese käest, kas või minu väga hea pinginaabri Maša käest. Pigem on niimoodi, et enamus televaatajaid ei vaata niimoodi “kuidas ikka ömmeldud on, kas need otsad lähevad kõik kokku, kuidas ta tehtud on?”. Nad hakkavad mõtlema probleemide peale siis, kui nad millegagi ei ole rahul, kui midagi on halvasti. Kuni ma ei näe, et midagi on halvasti, seni ma ei lähe kiruma et “oi peatoimetaja ei tunne tööd, või productsent ei tunne tööd”. Ma olen harjunud seda vaatama nagu asja iseeneses, ja ta jätab sümpaatse mulje.

- Millisena näete ETV+-i edasist saatust?

Ma näen edasist saatust järjepidevuses. Ei tohi nii teha, et “s zavtrašnego dnja vsyo po-novomu budet”, vaid tuleb ikkagi minna.. see, mis on hea, see tuleb kaasa võtta. Proovida muidugi tuleb. Mõni asi, mis juba igavaks läheb, tuleb ära jätta. Aga kindlasti tal on juba oma vaatajaskond, kes on harjunud temaga, ja neid tuleb hoida, nendega tagasisidet hoida. Tagasiside on alati teles hästi tähtis, tegelikult. Enamus inimesi ei taha kohe hakata rääkima sellest, ja mina jooksin teilt ka tükk aega eest ära, aga ometi on inimesi, kes võtavad seda südamega ja räägivad oma arvamustest. ETV+-il need inimesed on olemas. Ma veel kord ütlen, et ma ei ole tüüpiline ETV+-i vaataja, vaid olen üks, kes seisab lähedal, vahel vaatab, ja ei ole märganud, et midagi oleks nii, et peab kohe minema suure haamriga remontima hakkama. Asi töötab – on minu hinnang. Detailidesse ma isegi ei julge väga minna, sest kui inimene vaatab seda juhuslikult - vahel vaatab, vahel ei vaata - siis ei ole mina see, kes saab panna hinnet – režissööri töö see hinne, saatejuhi töö see hinne, saate programmi kujundamine see hinne. Seda ma ei julge päris lõpuni takka mängida.

- Kuidas te suhtute sellesse, et ETV+-i põhivaataja on praegu vanuses 60+?

Nukra mõistmisega. Asi on selles, et ka mõne Eesti telekanali vaataja ei ole 15+. Päril algul teiega rääkisime, te küsisite nii hea küsimuse, kas siis Interneti portaalid ei lahenda mõnda asja. Täpselt nii ongi, igal põlvkonnal oma, ja kõige truumad televaatajad ongi 60+. Muide, see ei ole ainult meie tähelepanek. Paljudes riikides öeldakse niimoodi, et mis nipiga seda noort teleka ette tõmmata, ja siis tuleb välja, et väga spetsiifiliste programmidega. Mõnele seltskonnale anna ainult kõige moodsamat muusikat, mõnele teisele seltskonnale näita kuidas võidusõidud käivad, sport ja jalgpall, ja igale maitsele midagi. Praeguste võimaluste juures 60+ on suhteliselt.. ei kiida ja ei kiru, aga ongi normaalne.

- Kuidas see fakt tulevikuga koos töötab?

See töötab niimoodi, et.. ma arvan, et ka 10 aasta pärast on põhi vaatajaskond 60+, mitte 80+. Teiste sõnadega, me oleme tähele pannud, et ei ole niimoodi, et üks põlvkond oma eelistustega läheb hällist hauani, vaid inimene jõuab teatud vanusesse, ja tal tekkivadki sellele vanuserühmale omased harjumused ja eelistused. Tõsi, nähtavasti midagi muud peab otsima, sest mingil ajal saavad praegused Youtube'i fännid 60+, ja võib-olla neil on siiski ikkagi natukene teistsugused soovid, eelistused, ja võib-olla otsesaate tähtsus väheneb, ja voogedastus hakkab domineerima, see vist on ka paratamatu. Just eelised – olen ma 60, aga mind ikka huvitab kassikasvatuse saade, siis voogedastusega ma muu jätan vahele, teen järelvaatamist, ja vaatan just neid saateid, mis mulle meeldivad.

- Need inimesed, kes ei ole 25 praegu, kellel puudub televisiooni harjumus, kas nemad hakkavad ka üks päev televiisorit vaatama?

Nii ja naa. Tähendab, nad ei korda praegust põlvkonda, täpselt kõik niimoodi. Osa neist hakkab vaatama, õnneks see on nii prognoositav. Aga kui võimalik, nad võtavad kaasa omi harjumusi. Nagu ma enne näite tõin, see kes Youtube'ist on harjunud vaatama kuidas America või Great Britain otsib oma talente, siis nemad tahavad, et tema vaadatav kanal võimaldaks tal ka valida just selliseid programme. Teatud tarbimise harjumused kujunevad välja ja nad iga aasta ka ei muutu. Aeglaselt, natuke muutuvad, aga midagi on ka püsivat.

- Milline tähendus on sotsiaalmeedial televisiooni tarbimises? Kas teie arvates on tähtis, et ETV+-i Facebook'is on 70 tuhat lugejat? Kas see on oluline?

See on kindlasti oluline. See on üks nendest sildadest, millest me räägime, natukene ka põlvkondade sildadest.. Enne ma üritasin rääkida, et tagasiside on tähtis, see ongi tähtis. 70 tuhat on minu arvates pigem hea näitaja.

- Kas olete selle peale mõelnud, et ETV+-il võib olla ka “sümboolne väärtus”? Kui inimesed ei vaata, aga arvavad, et see on tähtis, et ta on üldse olemas Eestis.

Ma ei ole selle peale nii mõelnud. Aga mulle tundub, et tõesti nii on. Aasta pärast tema avamist ta nii tähtsaks ei peetud, kui nüüd ta on kindlasti kinnistanud oma koha vaatajaskonna jaoks. Sooviks edu, ja kindlasti jätkusuutlikkust, ja järjepidevust. Oma auditooriumit tuleb hoida ja kasvatada. Kasvatada suurendamise mõttes, mitte kasvatustöö mõttes, aga kasvatada suuremaks.

- Sellist asja nagu Keskerakonna arvamus ETV+-i tuleviku kohta vist.. ?

Ma korra juba jõudsin öelda, et ma kohe soovitaksin Maria Jufereva-Skuratovskat, temaga me vahel, harva, oleme rääkinud ka telekanalitest. Tema on nii tore inimene, tema valdab seda temaatikat.. see on talle lähemal, kui mulle.

- Soovite enda poolt midagi lisada, kommenteerida?

See ütlus käis mul enne läbi ka.. Võib-olla need, kes olid ETV+-i eestvõitlejad, esialgu lubasid veel suuremaid positiivseid muutusi ühiskonnas ja vaatajaskonnas. Kõik ei tulnud nii kiiresti ja plahvatuslikult, kui prognoositi. Teiselt poolt, mis oli mulle sümpaatne – mõni asi, mida me ei osanud prognoosida, kas või kriisiolukorrad, järsku selgus “oi, aga meil on väga vajalik asi juba olemas!”. Õpime elust enesest. Mulle tundub, et päris hästi on läinud.

- **Jaak Valge, Riigikogu kultuurikomisjoni aseesimees (EKRE)**

11.02.2021 11:00

Nagu ma teid ette hoiatasin, ma ei pruugi olla piisavalt professionaalne, kõikide teemadega ei jõua tegeleda.

- Kõigepealt mineviku perspektiiv. Ma saan aru, et teie isiklikult ei olnud ETV+-i loomise või käivitamisega seotud poliitiliselt, 2014?

Ei ole seotud.

- See on küsimus, kus te võiksite lihtsalt oma hinnangu sellele anda - kuidas te hindate 2014. aastal tehtud ETV+-i puudutavaid otsuseid praegu, kui te nüüd tagasi vaatate?

Hindan neutraalselt. 2014, ja tegelikult ka varem, ei olnud meil võib-olla kindlat teadmist kuidas venekeelne telekanal toimima hakkab. Igatahes, ühe eksperimendi tegemine.. vähemalt selles mõttes on see otsus küll asjalik. Eksperiment on tõekriteerium. Eksperimendiga saadakse teada tõde.

- Mida me siis teada saime?

Teadu saime näiteks seda, et selle vaadatavus on suhteliselt väike.

- Kas olete jälginud neid numbreid, või teie abilised-nõunikud on teid just viimastel päevadel aidanud sellega? Kuidas info teieni jõuab?

See info jõuab minuni täiesti nagu tavainimeseni. Ma mingil moel olen tegelenud.. ma ei ole ju meediainimene, absoluutselt mitte, aga küll olen tegelenud lõimumisprobleemidega ja välispäritolu rahvastikuga. Sealt olen ma saanud aru küll, et see vaadatavus ja mõju teisekeelsele elanikkonnale on väga väike ETV+-il.

- Kas te saaksite palun täpsustada mille põhjal? Kas need olid uuringud, või kogemused?

Need on uuringud – missuguseid telekanaleid vene kodukeelega inimesed vaatavad.

- Kas me räägime Kantar Emorist praegu?

Mul tõesti ei ole meeles. See teema ei ole absoluutselt minu teema..

- **Ok, Kantar Emoril on vaatajanumbrid. Teie praegu mainisite, et teie tegelesite lõimumisteedega ja sellega seoses olete aru saanud, et ETV+-i mõju lõimumisele on väike – kas ma nüüd võtsin õigesti kokku?**

Mhm.

- **Ma tahtsin täpsustada mille põhjal selline järeldus oli tehtud täpsemalt.**

Seda missugune mõju on tal lõimumisele - seda ma ei tea, aga, kuna tema vaadatavus on väga väike, siis ma julgen sellest teha järelduse, et ka mõju lõimumisele on väike. Ma olen ju oma taustalt.. ma ei ole pikaaegne poliitik. Ma olen oma taustalt tegelikult ajaloolane ja tegelen ka demograafiaga. Ma arvan, et aastal 2018 me kirjutasime ühe teadusartikli teadusajakirjale “Keel ja kirjandus”, kirjutasime seda kolmekesi – mina, Leen Rahnu ja Allan Puur. Me vaatasime teise kodukeelega rahvastikku, vaatasime keele omandamise perspektiivist. Siis me kasutasime ka neid uurimusi – kui palju mingisuguses meediaväljas on mitte-eesti kodukeelega elanikkond. Sealt on mul teravalt see meeles, et tegelikult see vaadatavus on väga väike.

- **Millega võrreldes ta väike oli?**

Võrreldes sellega, kui palju vaadatakse vene telekanaleid. Kui ma nüüd õigesti mäletan,.. ma ei värskendanud oma mälu absoluutselt, sellest on mitu aastat möödas. Kui ma nüüd õigesti mäletan, siis ka Eesti televisiooni, vähemalt toonase, selle uuringu järgi vaadati rohkem, kui ETV+-i. Ma mõtlen teist keelse elanikkonna puhul. Ma ei tea, võimalik, et need numbrid on muutunud, aga ma millegipärast arvan, et oluliselt muutunud ei ole.

- **Ega nad plahvatuslikult ei kasva, aga ta on 2015 alates on koguaeg järjepidevalt kasvanud. Meil on interneti ajastul ju üldine televaatamise langustrend. Kui vaadata graafikut, kus on mitte-eestlaste televaatamine, venekeelsed kanalid, siis kõik kanalid liiguvad allapoole ja ETV+ ülespoole.**

Ahha. Aga mitu protsenti praegu siis sisustab ETV+ teiskeelsete inimeste televisiooni ajast?

Meil on siin kaks numbrit – Reach ja Share. Reach on selline number, mis näitab, et inimesed teavad, et see kanal on olemas, nad on seda nii öelda klõpsinud ja vaadanud vähemalt 15 minutit nädalas – see number on päris hea. Ma praegu ei hakka ütlema

protsenti sihtrühmast, et ma ei valetaks.. aga ma tean, et see on päris hea number. ETV+-i peatoimetaja oma intervjuudes minu meelest sügisel rääkinud, et katvus on ETV+-il suurem, kui Vene kanalitel praegu. Osakaal on aga aeg, kui palju aega inimesed pühenduvad just ETV+-i vaatamisele oma üldisest vaatamise ajast. Jaanuaris on see olnud minu meelest 1.7%, arvestades seda, et ta on alustanud 0.5%-ga. PBK, kui ma nüüd ei eksi, on 3.5%. Ehk siis need numbrid on tegelikult võrreldavad, vahe ei ole kümnekordne, kas pole nii?

Kui te niimoodi ütlete.. See on igatahes mulle üllatus ja positiivne üllatus. Väga tore teada!

- Kui ma teaks, et meie jutt läheb sinna, ma ilmselt värksendaks ka enda mälu, sest mina olen neid kokkuvõtteid viimati teinud ilmselt sügisel. Ausalt öeldes, see vestlus praegu on minu jaoks teistega võrreldes kõige huvitavam, sest et EKRE praegu minu analüüsi järgi on ainuke erakond, või Riigikogu fraktsioon, mis on selgelt nii öelda, kui ma seda lihtsustan, kanali vastu. Ülejäänud erakonnad selgelt toetavad seda. Ausalt öeldes mina uurijana tahaks saada argumente – mille põhjal või kus kohast see arvamus tuleb. Ma tahan lihtsalt aru saada. Ma ei eita seda, ma ei tohigi seda uurijana teha, see lihtsalt huvitab mind. Ma sellepärast küsingi seda – kust need järeldused tulevad? Võib-olla mina olen mööda vaadanud ja ei näinud õigeid numbreid?

Te mõtlete, et kust järeldused tulevad EKRE-l..

- Et kanalit pole vaja. Et tal pole mõju, et vaatajanumbrid on kehvad.

Ma võin oma uurimuse täitsa välja otsida. Ega mina ei ole seda eraldi uurinud, see ei ole minu teema. Ma tõrkusin üleüldse seda intervjuud andmas, eksole.. Küsimus on ikkagi selles, et ma ei tunne seda teemat. Muidugi, kui ma oleks võtnud vähemalt pool tundi endale aega, et sellesse süveneda, siis mul oleks võib-olla palju selgem seisukoht. Üks moment, ma otsin siis selle uuringu ülesse.

- Mhm. Mina siis niikaua vaatan viimaseid Kantar Emori numbreid..

Vaadake-vaadake, mhm..

- Ega ma väga palju ei eksinud. Need on Kantar Emori telemõõdikuuringu jaanuari andmed – PBK on 3.1% Share, ETV+ on 1.6%.

Aga mis need teised on siis?..

- PBK 3.1%, Ren-TV Estonia 2.0%, RTR Planeta 4.6%, NTV Mir 3.1% - need on siis venekeelsed põhikanalid.

Aga mina vaatan 2017. aasta uuringut, see on Kantar Emor. See on see, mida meie kasutasime toona, kõige värskem. Seal oli siis.. PBK-d vaadati 13 korda rohkem, kui ETV+-i. Siin vaadati teisi ka veel.. Ren-TV-d ja NTV Mir ja RTR Planeta.. igatahes see 2018. aasta järelendus oli tegelikult õige. Mitte midagi valet ei ole. Tõesti ETV+-il vähemalt toonal ei olnud tõesti mõju.

- Ega ma ei ütle, et see on vale info. Minu küsimus on see, et kas ta ei ole natuke aegunud praegu?

Ei, ma üldse ei vaidle teiega. Ma olengi deklareerinud, et mina seda infot ei oma. See oli 2018 kui me seda artiklit kirjutasime, niimoodi välja tuli. Hilisemast ajast ma ei tea.

- Ok. Kui me nüüd vaatame koos Kantar Emori numbreid – ETV+ 1.6% ja näiteks kõige vaadatam ei ole isegi PBK, vaid on RTR Planeta praegu Vene põhikanalitest – 4.6%, kas need on võrreldavad numbrid, või ei ole, teie arvates?

Need on väga tugevasti muutunud sellest ajast. Kõigepealt ma küsiks seda, kas need uuringud on võrreldavad? Ma ise olen ka natuke ju teadusega tegelenud. Ma ütleks, et kui sedavõrd suured vahed on – 2021 ja 2017,.. ma ütleks, et siis Vene telekanalite populaarsus on murranguliselt kukkunud, ja ETV+-i populaarsus on järsult tõusnud. Minu esimene küsimus on see, et kas metoodika muutust ei ole? Kantar Emor võib teha ükskord ühe metoodikaga, ja teinekord teise metoodikaga.

- Raamatu “Eesti ühiskond muutub ajas” järgi viimati 2003 oli Kantar Emoril metoodika muutus, enne olid telepäevikud, ja 2003 alates mõõdikud. Vahepeal ei ole mitte midagi muutunud.

Te ütlete, et 2017 ja 2021 on sama metoodika?

- Jah.

Siis ma ütlen teile “palju õnne!”. Siis on midagi murranguliselt muutunud. Siis ma imestan natuke selle üle, et ETV+ ei ole tootnud palju pressiteateid ega tekste selle kohta, ühiskonnale ei ole teadvustanud, et need asjad on tugevasti muutunud.

- Võib-olla siis mina aitan natuke kaasa.

Minu puhul küll, jah. Ma võib-olla mõnele tuttavale ka ütlen, aga.. sel juhul on see meediatarbimine on ikkagi väga radikaalselt muutunud. Siis on mul väga huvitav küsimus ka – miks PBK populaarsus sedavõrd langenud on? Ma ei saa aru sellest.

- See on üldine. Meil on ju väidetavalt televisiooni tähtsus meediumina vähenemas.

Aga nad ju mõõdavad telekanaleid.. Võib-olla ETV+ näitab rohkem lokaalseid uudiseid, ja inimesed eelistavad neid sealt jälgida, ja siis suuri maailma uudiseid nad jälgivad veebist, Internetist.. Võib-olla see on üks põhjendus.

- Mina ei ole sellise nurga alt seda uurinud, ei hakka praegu spekuleerima pigem..

Ma oletan, et teie magistritöö kaitsmisel teilt küsitakse seda..

- Miks televaatamine on langustrendis? Ega see ei ole ainult PBK puhul, ETV puhul samamoodi.

Sellega ma olen nõus. Küsimus on see – et miks selles üldises langustrendis, ei lange ETV+ teistega sünkroonis? See on uurimisküsimus, eksle?

- Enda uuringute põhjal, mida ma olen läbi teinud, mul on nii vaataja- kui tegijate hinnagud juba olemas, ja seadusandja hinnangud ka – mulle tundub, et.. kuigi ma pole seda veel valmis kirjutanud, aga praegu, selle põhjal tundub, et ETV+-il on ikkagi mingisugune väärtus, väga selge väärtus ühiskonnas olemas. Olgu see sümboolne väärtus, kui inimene ise ei vaata, aga ta teab, et tema jaoks on see kanal tehtud, ja see on talle oluline, et riik on midagi tema jaoks teinud. Tal on valik olemas, kui ta istub kodus, ta on 60+ ja vaatab Vene kanaleid, ta teab, et ta võib klõpsida ETV+-i peale ja vaadata vene keeles kuidas kohalikud venekeelsed inimesed arutavad kohalikke probleeme, kui tal on vähegi huvi sellest.

Jah.

- Lõimumise osas ka.. Ikkagi venekeelsetele inimestele ETV+-is räägitakse sellest, mis Eesti ühiskonnas toimub vene keeles, nende kultuuriruumis, sellisel viisil, millest nad aru saavad, ja tunnevad ennast ühiskonna osana. Miks näiteks Raadio 4 ja venekeelne ERRi veebiportaal seda teha ei saa? Sest audiovisuaalne keel on võimsam, kui lugemine või

raadio kuulamine. See on pilt, see on heli – sa näed inimest. Paljud poliitikud, Eesti poliitikud on ETV+-is näo saanud endale venekeelsete seas. Tegelikult ma ise, kui see peaks teid huvitama, olen ETV+-i töötaja 4.5 aastat olnud. Töötajana ma seda nii palju ise ei tajunud, et tegelikult sellel kanalil on selline väärtus ühiskonnas juba olemas. Võib-olla minu uurimishuvi tuligi sellest, et ma tahtsin teada saada – kas on see ikka oluline? Tagasiside osas.. minu kolleegid, me oleme ka vahest mõelnud, et ok, numbrid plahvatuslikult ei kasva, kas on üldse seda vaja, mida me siin teeme päevast päeva suure vaevaga? Tuli välja, et ikkagi on vaja.

Palju õnne! Mul on hea meel teie üle! Tore, et oli mul ka sellest intervjuust kasu, sain informatsiooni. Õigemini, mina saingi kasu, teie pole mingit kasu saanud.

- Teie arvamus on tähtis! Ma nüüd hakkasin mõtlema.. Kantar Emori numbrid on neutraalsed, nii nagu nad on, aga minu jutt võib-olla oli natuke suunav praegu. Ma võib-olla ei tohtinud teid niimoodi mõjutada praegu, sest järgmine küsimus on - kuidas te hindate ETV+-i edukust, teie isiklik arvamus selle kohta. Ju ma siis olen seda praegu mõjutanud juba..

Küllap te olete, aga kui ma oleks intervjuuks ette valmistanud, küll ma oleks nende numbrite muutuse ise ka leidnud ülesse. Viimasel 3-4 aastal ma ilmselgelt hindan ta edukaks, ei ole midagi öelda. Kui numbrid niimoodi näitavad ja metoodika muutunud ei ole, siis isegi on need asjad muljetavaldavad. Impressiivne. Mul on raske põhjendada või otsida põhjust, aga ma ilmselgelt näen, et seal mingid huvitavad põhjused võivad olla. Nagu te enne ütlesite, telekanalite vaatamine põhimõtteliselt ju langeb, ja ETV+-i tõuseb, siis on see igatahes huvitav. Ma ei usu, et seal saaks olla suuri hoiakumuutusi vene kodukeelega inimeste hulgas. See lihtsalt nii ruttu ei juhtu, sellele läheb ikka väga palju aega. 4 aastaga seda ei saa olla. Võib-olla seal on mingisugune harjumuse kujunemine järk järgult või midagi taolist, ma ei oska öelda.

- Mainisite praegu hoiakuid, milliseid hoiakuid täpsemalt mõtlete?

Ma mõtlen identiteedi hoiakut – missuguse kultuuriruumiga ennast samastatakse. Rahvastikuteadlastega koostöötanuna ma oskan hinnata tegelikult rahvusest veel olulisemaks näitajat, mille nimi on “põlisus” - kui kaua on keegi kusagil elanud. Tavaliselt meie sotsiaalteadlased ja sotsioloogid eristavad eesti rahvastikku niimoodi, et eesti emakeelega, ja siis vene emakeelega. Tegelikult täpsem eristus peaks olema selline, et põlisrahvastik ja välispäritolu rahvastik. 60 kuni 80 tuhat vene kodukeelega elanikku Eestis kuuluvad

põlisrahvastiku hulka. Nende lõimumisnäitajad ja identiteedi näitajad on teistsugused, kui välispäritolu rahvastikul. Ma oletan, et venekeelse põlisrahvastiku hulgas – kõige vanemast ajast on meil Peipsi venelased, ja vanausulised – nende identiteedi tunnetus on üsna teistsugune, kui välispäritolu rahvastikul. Nendel, kes ise, või kelle vanemad, või vanavanemad on sündinud väljaspool Eestit. Põlistamine on toimunud järk järgult ja väga-väga aeglaselt. Ma arvan, et meie lõimumisstrateegid on natuke teinud selle vea, et nad on lootnud väga kiireid tulemusi. Kiired tulemused lihtsalt ei tule. Eriti nendes tingimustes, kui on endise või ajaloolise kodumaa mõju, või meedia mõju, kultuuri mõju on sedavõrd tugev, kui ta Eestis on. See ei puutu nüüd sellesse, ma lihtsalt seletan oma tausta.

- Väga huvitav.

Tegelikult Eestis peaks põlistamine, minu arvates ja paljude demograafide arvates – ta peaks kuidagi käima selle kaudu, et vene kodukeelega põliselanikud Eestis – kuidagi nende vahendusel toimuks lõimumine nendel hilisematel tulijatel. Nead on siin juba pikemat aega elanud, nad teavad kuidas asjad käivad. Kui eestlane hakkab venekeelsele elanikkonnale õpetama kuidas te peate käituma – see ei pruugi nii hästi mõjuda, kui siin juba mitmeid põlvkondi elanud venelane ise õpetab. Mis õpetab.. näitab oma eeskujuga. Need on identiteedi hoiakute küsimused.

- Kas see on praegu kuidagi ETV+-i loomisega seotud või ei ole, ma üritan aru saada..

Põhimõtteliselt ei ole. Ma arvan, et ETV+-i loomisel neid kriteeriume lihtsalt ei arvestatud. Ma oletan. Aga, ma arvan, kui ETV+ kasutaks oma saadetes jõulisemalt Eestis põlistunud venelaste lugusid, sellel võiks olla hea mõju. Selline seaduspärasus on näiteks, et välispäritolu rahvastik on avantüristlikum oma loomuselt. See ei puutu üldse rahvuslusse. Eestis olev välispäritolu rahvastik,.. näiteks kriminogeensuse näitajad, või narkootikumide tarvitamise näitajad – nad on kõrgemad, kui põlisrahvastikul. See ei puutu rahvusesse. Eestlastel, kes elavad Soomes, on need samad näitajad kõrgemad, kui soomlastel. See tuleneb sellest, et välispäritolu rahvastiku sotsiaalsed kontaktid ja võrgustik on nõrgem. Kui ma lähen Ameerikasse, ma võin olla seal avantüristlikum, kuna mul ei ole vaja kellegi eest seal häbeneda. Kui ma olen igavene pätt, minu vanaema ei tunne minu pärast häbi, sest ta ei tea, kui primitiivselt sõnastada. Sellel on nii plussid, kui miinused. Välispäritolu rahvastik on ka läbilöögivõimeline kohati. Nad teavad, et võrgustik on väiksem, nad peavad iseendale rohkem lootma. Ameerika ühiskond, kes sisuliselt

suures osas välispäritolu rahvastikust koosnebki – ühtaegu nad teevad muljetavaldavaid edulugusid, teistaegu neil on ju tohutu kriminogeensus, tohutud sotsiaalsed lõhed, ja nii edasi.

- Väga huvitav. Rääkides EKRE arvamusest ETV+i kohta.. Kindlasti te pole mingit küsitlust korraldanud, ma küsin nii pidi – milline mulje on teil jäänud, mida inimesed üldiselt arvavad?

Kõigepealt ütleks nii, et arvavad vähe. Nad eriti ei võta seda jutuks. Kui arvavad midagi, siis pigem lõimumise kontekstis. Lõimumise poliitika osas on skeptilised, ja natuke võib-olla pessimistlikud. Sellest tulenevalt hindavad ka lõimumise instrumente või atribuute.. kindlasti ei hinda neid üle, pigem lüüakse käega, umbes nii.

- Milline näeb õige lõimumise poliitika EKRE arvamusel välja?

Kindlasti ei ole ta “hurraa-optimistlik”. EKRE näeb seda väga pikaajalise protsessina, järkjärgulisena, mida liialt tugevalt mõjutades võib pigem ära rikkuda. Me näeme seda, et inimesel on õigus oma identiteedile. Kui me hakkame siin venelaste identiteeti muutma, me võime saada vastupidise tulemuse. Meil on väga ülimal määral hea meel, kui venelased assimileeruvad, kui nad peaksid tundma ennast eestlasena. Aga me mitte mingil juhul ei taha seda sundida. Me mõistame, kui venelased tahavad Eestis elada venelastena, me väga hästi mõistame seda. Ütleme, et meile ei meeldi see, kui venelased, või välispäritolu rahvastik, tunnetab ennast ikkagi Venemaa identiteedina, tunnetab oma kodumaana Venemaa. Me tervitame seda, kui venelased tahavad saada päris eestlasteks, ja me mõistame rahvuslastena, kui venelased tahavad jääda venelasteks ja elada Eestis – see on ka väga hea variant.

- Lõimumispoliitikast rääkides – ma üritan aru saada, kas EKRE nägemus on mitte-midagi-tegemine, või?

Ei. Väga ettevaatlik liikumine. Jõuliselt ei ürita kellegi identiteedi muuta.

- Kas ETV+ siis aitab sellele lõimumisele kaasa, kui inimene kes näiteks ei valda keelt ja ta on sellises vanuses, et ta ei õpigi seda enam ära, aga talle ikkagi räägitakse Eesti elust vene keeles, ja tal on see valik olemas – kas ta aitab sellele protsessile kaasa, mida te EKREna justkui toetate, või te näete seda pigem nii pidi, et ta teeb seda “jõuliselt”, nagu te ütlesite?

Seda ma ilmselgelt ei arva, et ta liiga jõuliselt teeb. Ideaal oleks muidugi selline, et Eestis kõik valdavad keelt ja vaatavad üldiseid nii telekanaleid, kui muid meediakanaleid, aga reaalsus on ju selline, et eriti vanemas inimesed, ja selles keskkonnas, kus on vähe eestlasi, kus ei ole praktika võimalusi – nad ei oska eesti keelt, siis on neile muidugi õige tuua selline venekeelne informatsioon ka kohale. Kui see oleks niimoodi, et ETV+ edastab teistsuguseid hoiakuid, kui Eesti teised telekanalid, siis see ei oleks hea. Informatsioon, ükskõik mis keeles ta läheb, peab olema sarnane. Põhiinformatsioon peaks olema sarnane. ETV on ütleme EKRE-kriitiline, ja ETV+ ülistab EKREt – ma arvan, et seda ei ole, ma ütlen lihtsalt, et nii ei tohiks olla.

- ETV on EKRE-kriitiline, ja ETV+ ülistab EKREt – et seda ei tohiks olla?

Ei tohiks, jah. Peaks olema sarnane. Muidugi minu seisukohalt oleks ju tore, kui kõik need oleksid tasakaalukad. Me oleme siin oma meediamonitooringuid teinud, mitte ETV+-i, vaid eestikeelseid telekanaleid – ilma igasuguse kahtlusega on ETV EKRE mõistes tasakaalust täiesti väljas.

- Te siis ETV+-i ei ole eraldi vaadanud?

Ei ole. Ma oletan, et ta on sarnane. Aga kui ta ei oleks sarnane, siis ei oleks hea. Loomulikult ma tahaksin seda, et nad kõik oleksid tasakaalus.

- Kuidas teie isiklikult näete ETV+-i edasist saatust?

Kui te ütlete, et teil on selline edulugu, siis jätkake samas vaimus, ja vaatame mis edasi saab.

- Mhm. Meil on ka küsimus ette nähtud, et mida EKRE selle kohta arvaks, te vist erakonna eest siin ei saa rääkida, või kuidas te tunnete?

See on meile liiga spetsiifiline küsimus. Me peaksime sellel teemal tegema väikese koosoleku, ajurünnaku, ja tooma fakte. Keegi peaks meile väikese ettekande tegema ETV+-ist, siis me saaksime oma seisukoha võtta. Tulge ETV+-ist meile rääkima fraktsiooni. Need on huvitavad faktid, mida te tõite. Meil on fraktsiooni koosolekud niimodi, et erinevate institutsioonide inimesed käivad meiega rääkimas, ja ETV+ oleks meile tõenäoliselt päris huvitav.

- Kas eksperimendi puhtuse huvides ei oleks õigem, kui rääkima tuleks meediateadlane, mitte ETV+-i töötaja?

Seda võib ka mitmekesi teha. Meediateadlane võib-olla üks, ja ETV+-i töötaja või töötajad, kes näeksid seda seestpoolt.

- Mhm. Faktid on kõige huvitavam asi minu jaoks just EKRE meedia poliitikas, sest et.. Urmasega mul ausalt öeldes dialoog väga ei õnnestunud, kuna.. kui mina üritan rääkida faktipõhiselt, tema vastab emotsiooni pealt. Kui soovin täpsustada jällegi - mis faktid selle taga on – tuleb jälle emotsioon. Kui seda dialoogi saaks ikkagi ehitada faktide põhjal, see oleks muidugi fantastiline.

Mhm.

- Ausalt öeldes ükski uuring praegu ei näita, et ETV+-i vaadatavus oleks ülihalb. Muidugi ta ei ole, nagu ka kõik poliitikud on mulle maininud, “plahvatuslikult” kasvanud - “hurraa” ja kohe kõik vaatama, aga ta on ikkagi järjepidevalt kasvanud. Arvestades televaatamise langustrendi see ilmselt näitab, et sellel on väärtus olemas.

Raske oleks teiega mitte nõustuda, kui numbrid seda näitavad. Täitsa huvitav kui kaugele ta kasvab, kui kaugele see trend jätkub. Tõesti palju õnne teile, kui olete ETV+-i töötaja.

- Aitäh. Seda ei tea jah.. ma olen seda poliitikutega päris palju arutanud – kuhu digiajastul loodud telekanal liigub oma arengus. Kas see jääbki vanemate inimeste meediumiks,.. kuna noored räägivad eesti keelt juba palju paremini, tarbivad eestikeelset meediat. Selles mõttes on tulevik natuke ebaselge. Ok – voogedastus, Internetis edastamine – seal ka kusjuures numbrid päris head, mida Kantar Emori uuring ei arvesta. ERRi analüütik on mulle saatnud faili, kus on ETV+-i Internetis edastamise numbrid jaanuaris, ja seal ma nägin numbreid nagu 20 tuhat, mis ei ole üldse halb. Ma pole sellest veel kokkuvõtet teinud, aga seda oleks ka väga huvitav vaadata, võib-olla ka teile rääkida pärast.

Mhm.

- Uurijana, kui teil oleks tõesti fakte ette näidata, et ETV+-il läheb halvasti, ja tal ei ole väärtust, ei ole mõju, siis me saaks sealt edasi rääkida. Praegu seda eriti ei ole.. Härja Ossinovski on rääkinud sellest, et on toimunud teatud “rahunemine”, nagu ta seda nimetas, et mingisugune tulemus on saavutatud, ja nüüd inimesed töötavad rahulikult edasi, et ambitsiooni võiks olla nagu rohkem. Välja arvatud EKRE tema oli ainuke, kes

sellist asja välja tõi, et ta ei ole justkui rahul sellega. Ülejäänud poliitikud on öelnud, et see on edulugu pigem.

Poliitik tihtipeale räägib seda, mida ta arvab, tema kaasvestlejale meeldib.

- Huvitav. Selle peale ma ei ole mõelnud. Kui see on uurimistöö, ja mul saavad kõik arvamused töös esindatud – millist pilti joonistab poliitik, kes räägib seda, mida mina tema arust kuulda soovin? Kas ta ei saa aru, et minu rahuldamine ei vii kuhugi?

Teiseks seda, et hea poliitik alati räägib mida ta arvab tema elektoraadile meeldib.. Ma tõesti ei olnud kursis nende trendidega. Te peate mind vabandama, et ma 2017 aasta seisukoha järgi arvamusi ütlesin. Ma arvan, et meie teised ka, meie EKRE omad, nad ka lihtsalt ei ole olnud kursis nende trendidega, mis edasi on muutunud. Poliitika tegeleb tuhande erineva asjaga tõesti.. Meil ei ole isegi eraldi inimest, kes eraldi lõimumisega näiteks tegeleks.

- Kas ta peaks siis olema teil?

Põhimõtteliselt võiks olla. Tõesti võiks olla. Eks me kõik tegeleme mingis valdkonnas.. aga võiks olla inimene kelle põhiteema oleks lõimumine.. või põlistamine. Minule ausalt öeldes meeldib “põlistamine” isegi rohkem. Lõimumine tähendab seda, et sa kasvad kellegagi kokku ilmtingimata. Põlistamine.. sa jääd siia elama, sa jääd selleks kes sa oled, aga oled selle paiga põhine. Selle suure teemaga oleks hea tegelikult.. meid on 19 saadikut – kui keegi oleks sellesse spetsiaalselt süvenenud, aga ei ole. Ma võib-olla olengi kõige rohkem teistest, aga vähe. Aitäh. Jätkake, see on väga hea, kui meediatöötajad ikkagi akadeemiliselt ka süvenevad teemadesse. Jõudu teile. Tervitage oma juhendajat.

- **Viktoria Ladõnskaja-Kubits, Riigikogu kultuurikomisjoni liige, Eesti Rahvusringhäälingu nõukogu liige (Isamaa)**

17.02.2020 19:00

- Mis olid toonastel aegadel (2014) kõige olulisemad ETV+-i loomist mõjutanud küsimused?

Tuleb tõdeda, et aastal 2014 mind poliitikas veel ei olnud. Siiski mäletan ma suurepäraselt, et ootus ja lootus uue venekeelse kanali loomise osas oli juba aastaid õhus. Lugu oli pikk: kunagi eksisteerinud vene toimetusest kuni projektipõhiselt tehtud üksiksaadeteni. Siiski sai aastal 2008 alustatud ETV2-ga, mille osas oligi alguses lootus venekeelse kanali tekkimisele. Tõesti, eetris oli ka venekeelne toodang, kuid siiski leidis kanal endale hoopis teised väljakutsed. Miks olid vene kanali tekkimise osas suured ootused? Vastus peitus selles, et me (eestlased ja vene kogukond, meie ühiskonnana) ei ole riiklikul tasandil suutnud saada ühtseks organismiks – mõiste “üks meie”, millest sotsioloog Iris Pettai rääkis juba 2000. aastate alguses. Tegelikult näitasid täpselt sedasama probleemi 2007. aasta sündmused, seda näitas Ukraina kriis, aga ka paljud teised faktorid. Paralleelmaailma eksisteerimist tõdeti ja selleks, et seda väljakutset lahendada, tekitada „üks meie“ oli vaja luua ühist meediaruumi. Näide oli ka Soomest. Meie naabrid soomlased hakkasid mõtlema, kuidas pakkuda venekeelsetele venekeelseid uudiseid, kui venelaste hulk elanikkonnast jõudis ühe protsendini. Kunagi küsisin Soome parlamendisaadikutelt: miks? Neid on ju kõigest üks protsent! Las õpivad soome keele ära! Mille peale mulle vastati nii: “Me peame olema kindlad, et nad saavad väga täpselt aru, milliste reeglite järgi siin elatakse. Ja me tunneme end kindlamini, kui anname neile selle info nende emakeeles. Aga soome keelt – muidugi, las õpivad.” See on üks hea näide, et isegi kui inimene ei räägi eesti keelt, ta saaks mõista nii ühiskonda, seadusi, trende, uudiseid, kultuuri ja palju palju muid. Nii et kui lühidalt võtta. Siis ETV+ pidi tekkima meediaplatvormina, mis toetaks ideed „üks meie“, „ühiskonna tervik“. „ühtne meediaruum“.

- Kui vaatate nüüd ajas tagasi aastasse 2014, kuidas Te täna hindate toonaseid ETV+-i puudutavaid otsuseid? Kas olete nende otsuste tulemustega rahul?

Tol hetkel, see oli nagu suur läbimurre. Lõppude lõpuks tekkis poliitiline konsensus, et tagada eelarve ja hakata looma platvormi. Tol hetkel see oli ajalooline aken tekitada seda võimalust. Muidugi olin selle otsusega ma ülimalt rahul.

- Milliseid eesmärke ETV+-i loomisel silmas peeti? Kas need eesmärgid on Teie meelest täidetud?

Eesmärkidest ma rääkisin ehk alguses. Peamine oli „ühtse meediaruumi tekitamine“, kus räägitakse küll vene keeles, kuid siiski samadel teemadel, millest ühiskond räägib/hingab ka eesti keeles. Me mõistsime kohe alguses ka seda, et saavutada neid eesmärke on suhteliselt raske ja sellele läheb nii raha kui ka aeg. Televisiooni puhul on tulemuse näide reiting. Selles osas olid ootused ettevaatlikud. Ja neid võib sõnastada umbes nii: „reiting on oluline, kuid me mõistame, et see võtab aega, kuni vaataja oma kanali leiab ja hakkab seda usaldama“. Kui rääkida nüüd tulemustest. Ma hoian alati pöialt kanalile. Ma mõistan, et kuskil midagi vajab lihvimist. Kuid siiski eelmise aasta tervishoiu kriis näitas ilmekalt, et kanal on osutunud just selleks allikaks, mida usaldati ja kust võeti uudiseid. Siit tuli ka kõrge reiting. Ja selle taustal kindlasti võib öelda, et kanal töötab nagu alguses oli planeeritud.

- Kuidas hindate ETV+-i edukust (teie isiklik arvamus)?

Kuna ma ise olen tele-inimene, siis mõningaid asju ma näen, et saaks teha teistmoodi. See on alati vaieldav, mis teed valida, et jõuda eesmärgini. Aga ma mõistan, miks juhtkond on oma valikutes kindel. Ja ma toetan neid. Minu isiklik arvamus on aga ka see, et võiks rohkem panustada koostööle ülikoolidega, et tõsta ajakirjanike järelkasvu. Ma aiman, et paari aasta pärast sellega võib tekkida probleem.

- Kuidas hindate ETV+ edukust viiepalliskaalal?

Kindel 4.

- Kas saate jagada Isamaa Erakonna arvamust ETV+-i kohta?

Isamaa Erakond kutsus mind erakonda selleks, et ma saaksin aidata just lõimumise teemadel. Ma usun, et nad toetavad minu arvamust, mida ma suudan kaitsta Isamaa fraktsioon saadikuna ka ERR nõukogu tasemel.

- Millisena näete ETV+-i edasist saatust (teie isiklik arvamus)?

Arvan, et tänaseks on kanalil oma kindel nišš, oma nägu, oma vaatajad. Tulevikus on vaja jätkata selliste saadetega, mis on juba leidnud endale vaatajaskonna (KOFE+), aga otsida ka võimalusi uuteks projektideks, mille abil kaasata noori inimesi. Kindlasti ma näen tulevikus

rohkem koostööd teiste ERR kanalitega, R4 ja ETV+ tihedat koostööd. Ei saa ka ilma online platvormideta. Tuleviku meedia on tunduvalt mitmekesisem puhttehniliselt ning sellisteks väljakutseteks peakski olema valmis.

- Kas saate väljendada Isamaa Erakonna arvamust ETV+-i tuleviku kohta?

Me toetame selle kanali arengut. Näeme seda kanalit ERR ühe tugeva osana, millel on loimumise roll, kuid vajalik osa ka julgeolekus, kui vaadata seda mõistet veidi laiemalt.

- Kas vaatajanumbrid ja kulu on teie arvates tasakaalus?

See on alati suhteline küsimus. Ühest küljest kanali tegemine, eriti sellise eesmärgiga ja stardiga, nagu see oli, nõuab suurt investeringut. Teisest küljest just raha osas peab olema eriti nõudlik, sest tegemist pole erakapitaliga ehk antud juhul tehakse kanalit mitte oma raha eest vaid maksumaksja raha eest. Ning seepärast iga kulutamine peaks olema väga hoolega läbi mõeldud. Mul oli ka endal küsitavusi raha kulutamise osas, siiski arvan, et praegu vaatenumbrid ja kulu on tasakaalus. Mis muidugi ei tähenda seda, et ei peaks pingutama saavutama veelgi suuremat vaatajanumbrit ja kulutama protsentuaalselt vähem raha eesmärgi saavutamiseks. Kaasaegne meedia tegelikult seda juba lubaks. Mina näiteks arvan, et kõik need nõ suured stuudiod ja glamuurne ettevalmistus on vägagi eilne päev. Selleks, et täna teha reitingut võiks panna kaks tooli suvalisse ruumi ja toolide peale kaks huvitavat vestluspartnerit. See on nõ näide. Muidugi see sõltub üldisest kanali kontseptsioonist ja nõuaks suuremat diskussiooni.

- Mida täpsemalt teeb ETV+, millega Raadio 4 ja venekeelne portaal RUS.ERR hakkama ei saa?

Lihtne vastus: visuaal. Need on erinevad meedia vormid. Kuigi mõeldes tulevikule, ma eeldaks rohkelt koostööd nende vahel ja mõtleks ka hübriid vormidele. Nagu ETV+ ei saa olla tulevikus lihtsalt üks traditsiooniline telekanal, samamoodi ka R4 peab rohkem mõtlema pildi edastamise peale. Need on siiski lähiaja tuleviku väljakutsed.

- Mis oli põhiline sihtrühm, kellele ETV+-i vanuse poolest loodi? Kas ta on selliseks ka jäänud?

Ei olnud sellist mõtlemisviisi, et „teeme kanalit konkreetse vanuse jaoks“. Kohe alguses oli selge, et auditoorium peaks olema lai. Ja ka täna ootaks, et kanal oleks võimaliku laia

auditooriumiga. Selles oligi eesmärk, et „ühine meediaruum“, kust leiaks endale midagi nii keskealine, noor kui ka eakas.

G1. Intervjuu vastuste märksõnad/laused + teemade loetelu

KRISTINA KALLAS

- 2014 ETV+-i puudutavate otsuste hindamine.

“mõistlikud”; “kindlasti õige otsus”; “igati õige otsus”

- ETV+-i rahastamine 2021.

“see kulu ei ole nii suur, olgem ausad. Väga vähe. Reformierakond saab 2 miljonit aastas riigieelarvest. Selles mõttes sorry, aga 2.5 miljonit ei ole - sõltub, millega me seda võrdleme - aga ei, see ei ole üldse suur summa selleks, et seda omada.”

- ETV+-i edukuse hindamine. (1-5)

“Viiepalliskaalal ma arvan, et 4”;

- ETV+-i vajalikkuse hindamine/tulevik. (+ ja -)

“Ma väga tahaks tegelikult, et Tallinna linn, näiteks, suunaks kogu oma infoedastuse, mida ta täna teeb, või on teinud, kas siis oma enda telekanalis, või PBK-s, suunaks ikkagi läbi avalik-õiguslikku televisiooni, suunaks läbi ERR-i, sealhulgas ka ETV+-i (...) Mida rohkem Eesti riiklik ja kohalik omavalitsus suunab oma infoedastust, oma toodangut ETV+-i kanalile, seda parem.”; “ma näen seda positiivselt ja optimistlikult.”

IN VIVO:

- ETV+ ja koroonakriis - Kristina poolt

“ETV+-i kanali pidamine ei ole läinud suure hooga ülesse, et “hurraa” ja meeleto massiga on tulnud kohe taha. Aga näiteks koroon kriisi ajal ta ju kindlasti õigustas ennast väga selgelt.”

- ETV+ ja digiajastu - minu poolt

“meil on kindlasti veel päris suur hulk neid televisiooni tarbijaid, kes vaatavad telekakastist”; “kes ei oska enam telekapuldi käima panna – nemad saavad siis Internetist teenust kätte”; “Ma arvan, et ETV+-i tulevik on ka ikkagi Interneti kolimine ja Internetis edastamine – kõik need saated ja uudised, Facebook, sotsiaalmeedia platvormide pealt enda vaatajaskonna

kasvatamine.”; “25-aastased savad mingi hetk 30 ja hakkavad televiisorist uudiseid vaatama. Ma arvan, et see on generatsiooni küsimus.”;

- ETV+-i tegijad - Kristina poolt

“üks korralik töö on tehtud”; “Tehakse ikkagi kvaliteetseid asju”; “eriti Darja tegelikult. Meeskonna kokkupanemine algusest peale on olnud ju tegelikult suur töö ja sellega on hästi hakkama saadud.”; “Seal on head ajakirjanikud, head saatejuhid, head saated.”

- Kui ETV+-i poleks - Kristina poolt

“Ma ei arva, et kui ETV+-i ei oleks, et siis oleks midagi kohutavalt halvasti Eestis, ütleme nii (...) Infopuuduses otseselt küsimus ei ole. (...) Ütleme nii, et kui ta päeva pealt kinni panna, siis otseselt mitte midagi katastroofilist ei juhtu, aga võib-olla mingi “personal touch” jääb puudu (venekeelsetel) inimestel Eestiga.”

- ETV+-i sümboolne väärtus - Kristina poolt

“ETV+-il on ikkagi mingi sümboolne väärtus.”; “Ma arvan, et tänu ETV+-le on mingis vaatajaskonnas ikkagi Eesti poliitikud ka näo saanud.”; “See tunne, et sinu jaoks on mingi kanal tehtud (...), ma arvan, et sellel on ka mingi väärtus olemas, sellel tundel.”; “Kui sa lähed Lätti, sa saad aru, et seal ei ole seda, see riik ei ole tegelikult venekeelse kogukonna jaoks mitte midagi teinud.”; “Mitte et see telekanal minu elus, heolus reaalselt objektiivselt midagi muudaks, ei muuda tõenäoliselt. Aga ta teeb selle tunde. Ma arvan, et see tunne on oluline.”

- ETV+-i eelised meediumina - minu poolt

“ETV+-i (...) saated ikkagi (...) lähevad palju rohkem, emotsionaalsemalt, nii öelda, inimestele kohale, kui artikli lugemine või raadiosaate kuulamine. (...) Sellel on mingi tunnetuslik ja emotsionaalne väärtus. Sellel on isegi identiteedilooma väärtus, ja seda saad sa edasi anda ainult televisioonis. Sa ei saa seda edasi anda raadios või portaalis. Ma arvan, et see on oluline.”

TEEMADE LOETELU:

- Ettevalmistatud küsimused
 - 2014 ETV+-i puudutavate otsuste hindamine
 - ETV+-i rahastamine 2021
 - ETV+-i edukuse hindamine (1-5)

- ETV+-i vajalikkuse hindamine/tulevik (+ ja -)
- IN VIVO
 - Kristina poolt
 - ETV+ ja koroonakriis
 - ETV+-i tegijad
 - Kui ETV+-i poleks
 - ETV+-i sümboolne väärtus
 - Minu poolt
 - ETV+ ja digiajastu
 - ETV+-i eelised meediumina

HEIDY PURGA

- Kõige olulisemad ETV+-i loomist mõjutanud küsimused.

“ühiskonna integratsioon”; “informatsiooni läbi erinevate ühiskonna gruppide liitmine”; “sisejulgeoleku nüanss”;

- 2014 ETV+-i puudutavate otsuste hindamine.

“see oligi väga ambitsioonikas ülesanne”; “sellist teadmist ja kogemust, sellise väljakutse lahendamisel, ei olnud kellelgi nii öelda tagataskust võtta”; “ega seda mudelit ei eksisteerinud.”; “Mulle tundub, et ta on praegu oma koha leidnud ja see protsess tegelikult käib ju siia maani edasi”;

- 2014 ETV+-i eesmärgid.

“Üks eesmärk oli ühiskonda liita, siis olid vaatajanumbrid”;

- ETV+-i eesmärkide täitmine.

“Eesti ühiskond sellel ajahetkel, kui ETV+-i loomise idee tekkis, mis olukord oli siis? Olukord kindlasti oli palju nukram, kui ta praegu integratsiooni ja lõimumise mõttes on, eksole, ja segregatsiooni mõttes.”; “mulle tundub, kas või hyperlinkide kohapealt, kui lingitakse ETV+-i programmi kuskile sotsiaalmeediasse, milliseid viiteid tuuakse välja – see näitab, et see on saanud ikkagi inimeste suuremaks osaks igapäevaelust, kui ta oli alustamise ajal”; “Ma arvan, et tänaseks ta, mingis mõttes, isegi võib öelda loomulikul kombel, on paika loksunud”;

- ETV+-i rahastamine 2021.

“Kogu ERRi vaadates, seda mahtu, mis läheb programmide tootmise peale, siis.. seda ei ole palju. Seda on väga vähe!”; “Kui vaadata ERRi kasvõi raadioprogrammide eelarvet, siis ETV+ ei ole väga palju neist rikkam, nii öelda, oma programmi tootmiseks. Sellepärast ma julgen väita, et see eelarve võiks isegi suurem olla.”

- Erakonna arvamus ETV+-ist.

“meie hulgas leidub inimesi, poliitikuid, kes on Riigikogus tööl, kellel on olnud kokkupuude julgeoleku alaste küsimuste ja aspektidega, kes tunnevad ennast seal professionaalidena – nemad (...) on edastanud kriitilisi noote teinekord mingites sisu küsimustes”; “Erakonnana

ikkagi ETV+-i olemasolu, olulisust ja vajalikkust tunnistatakse. Keegi ei arva, et see on mõttetu raha raiskamine, või seda ei peaks tegema, seda hoiakut ei ole.”

- ETV+-i edukuse hindamine. (skaala -2 - +2)

“Ma paneks +1.”

- ETV+-i vajalikkuse hindamine/tulevik (+ ja -)

“ma arvan, et ETV+-il on esimene etapp, või esimesed sammud, vaatamata kasvuraskustele siiski kenasti sooritatud”; “Tal on tugevat sisulist potentsiaali edasiarenemiseks”; “Algas on tehtud”; “Mulle praegu tundub, kui ma mõtlen ETV+-i peale, et ta on muutunud kuidagi nii loomulikuks osaks ühiskonnas, kuigi - nende jaoks, kes selle olemasolu, nii öelda, teavad”; “praegu meil on ikkagi üleminekuperiood. (...) Noored pered tahavad oma lapsi eestikeelsesse lasteaeda panna, sest nad saavad aru, et kui nad seda ei tee, siis nende lastel on oluliselt vähem võimalusi ühiskondlikus elus siin Eestis, võrdsemateks võimalusteks nendega, kes oskavad eesti keelt. Me ei tea kui pikalt see aeg kestab.”

IN VIVO:

- ETV+ ja lõimumine - Heidy poolt

“Tegelikult väga palju eestlasi vaatavad ju ETV+-i – vanem generatsioon, kellel on see keel selge. Selline kahtepidi liiklus, ma arvan, on väga positiivne, et eestlased on ka selle leidnud.”; “Jõuga ei saa seda protsessi sundida, vaid ma leian, et mida rohkem on see ühiskonna grupp integreeritud ühiskonda, seda lihtsamini ta võib-olla leiab ka tee selle meediakanali juurde”; “Integratsioon on ikkagi leidnud oma viisi, omal kombel toimimist. Muidugi tuleb toetada seda mingisuguste mehhanismidega nii öelda, ETV+ on ka ju üks nendest tugevatest mehhanismidest, aga ta ei saa üksi eksisteerida, ilma selleta.. kui inimesed ei tunne, et nad on osa sellest ühiskonnast.”

- Kui ETV+-i poleks - Heidy poolt

“Kui seda ei oleks tehtud, seda kanalit, siis oleks kindlasti need inimesed jäänud või kinnistunud oma olemasolevate valikute juurde, nad oleksid jäänud teisse informuumi. (...) Ma arvan, et olukord oleks täna palju halvem, kui täna seda alustada kõike, see oleks olnud

keerulisem. Me oleme ikkagi võitnud väga palju sellest, et ETV+ on ja on toimetanud siiaani.”

- ETV+-i tegijad - Heidy poolt

“ma tunnustan väga nende toimetajate pingutust ja püüdlust igapäevaselt seda kõike ellu viia selles olukorras. Ma arvan, et nad on täitsa kenasti hakkama saanud”

- Arenguruum - Heidy poolt

“Ma arvan, et suures osas on leidnud oma auditooriumi ja segmendi, keda see kõnetab, aga tal on väga palju arenguruumi”; “natukene rohkem tsiteeritavust”; “ristmeediat aktiivsemalt toimetada”; “juurdepääs, ligipääs, et ülesleidmine oleks intensiivsem, tugevam”; “tal on potentsiaali, eriti kui Raadio 4 programmiga natuke siduda, tal on potentsiaali võib-olla veel tugevamaks kasvada Raadio 4-ga koostöös.”

- ETV+-i Facebook - minu poolt

“Pole üldse vähe ju!”; “Seda nad on väga osavalt teinud”

- ETV+ ja digikultuur - minu poolt

“See on kindlasti üks väljakutse”; “meil on erinevad seadmed, mille kaudu peab ennast kättesaadavaks tegema, ja niimoodi jõuda ja erinevate sihtgruppideni - see võiks olla neile uus väljakutse”; “kui me võtame ERRi erinevaid programme – mõtlen raadiot ja televisiooni üheskoos - selle probleem on viimasel ajal minu meelest silmaga nähtavalt järgmine: erinevad programmid toodavad ühele ja samale sihtgrupile. Sellist “overlapping-ut” on nii palju tekkinud, et.. äkki peaks sellele kuidagi rohkem fookust panema.”

- ETV+-i sümboolne väärtus - minu poolt

“Isegi kui nad ei vaata, selline teadvustamine, olemasolu tunnistamine, ja selle tähtsus sidumises – inimene tunneb, et ta on tähtis selle riigi jaoks, tema peale on mõeldud, ja see on juba suur võit.”

TEEMADE LOETELU

- Ettevalmistatud küsimused

- Kõige olulisemad ETV+-i loomist mõjutanud küsimused

- 2014 ETV+-i puudutavate otsuste hindamine
- 2014 ETV+-i eesmärgid
- ETV+-i eesmärkide täitmine
- ETV+-i rahastamine 2021
- Erakonna arvamus ETV+-ist
- ETV+-i edukuse hindamine (skaala -2 - +2)
- ETV+-i vajalikkuse hindamine/tulevik (+ ja -)
- IN VIVO
 - Heidy poolt
 - ETV+ ja lõimumine
 - Kui ETV+-i poleks
 - ETV+-i tegijad
 - Arenguruum
 - Minu poolt
 - ETV+-i Facebook
 - ETV+ ja digikultuur
 - ETV+-i sümboolne väärtus

- Kõige olulisemad ETV+-i loomist mõjutanud küsimused.

“Küllap Ukraina sündmused olid selleks ajendiks miks just sellel aastal ta esile kerkis väga konkreetse plaanina, vajadusel informeerida venekeelset elanikkonda nendest teemadest, kus Eesti ja naaberriigid nägemused sellest mis toimub võivad olla erinevad”; “põhiline küsimus või teema oli tekitada venekeelsele elanikkonnale objektiivse meediasisuga kanal, mida on võimalik kriitilistel hetkedel ka kasutada puht ühesuunalise kommunikatsiooni vahendina, aga et ta laiemalt looks sellist venekeelset arutelu kultuuri ja tasakaalustatud vestlust”; “Strateegiline ülesanne oli tegelikult pakkuda PBK-le alternatiivi,.. PBK ja ülejäänud riiklikud Vene kanalid.”

- 2014 ETV+-i puudutavate otsuste hindamine.

“See eesmärk, mis oli kõige tähtsam,.. ollakse teel, ütleme, aga ma tunnen, et võiks “pedaali vajutada”, rohkem pingutada.”; “minu meelest, arvestades seda, kui head sisu seal tehakse, on kahju, et on nii vähe vaatajaid”; “Kahju on kontendist mida tehakse suure vaevaga ja tegelikult ka suure rahaga, ja minu meelest väga hea kvaliteediga, aga mida vaatab mõni tuhat inimest – see on.. raisatud ressurss”;

- 2014 ETV+-i eesmärgid.

“eesmärk oli kõnetada eestikeelsest inforuumist väljaspool olevat seltskonda”;

- ETV+-i eesmärkide täitmine.

“tulemused võiksid olla paremad. Ma ei mõtle seda, et oleks võinud seda kaks aastat tagasi paremini teha,.. oleme seal, kus me oleme,.. aga ei tohiks sellega rahulduda. Ootaks tegelikult suuremat ambitsiooni ETV+-i või ERR-i poolt tervikuna selles kontekstis”;

- ETV+-i rahastamine 2021.

“kindlasti ei maksa sellest järeldada (...), et maksab liiga palju. Hea tele maksabki palju. Kui tahta teha head telet, siis peab palju maksma.”; “Kui see on “väike kanal”, mida vaatab paar tuhat inimest, (...) siis see kulu muidugi ei ole õigustatud. (...) Kui me teenindame mingit väikest nišši, siis pole seda vaja teha.”; “Võib-olla see nõuab mingit täiendavat raha ja nii edasi, aga tegelikult ei ole ka mingit plaani näinud selles osas.”;

- Erakonna arvamus ETV+-ist.

“ühelgi erakonnal ei ole “arvamust” ETV+-i suhtes. 90% erakonna liikmetest ei ole seda kunagi näinud, seda kanalit”;

- ETV+-i edukuse hindamine. (-2-+2)

“+1”

- ETV+-i vajalikkuse hindamine/tulevik. (+ ja -)

“Mul oleks lootust, et tegelikult ERR-i (...) “suur juhtkond” võtaks (...) mitte isegi kanali, vaid suuna arendamist koos venekeelse uudisteportaali ja raadioga, (...) terviklikumalt, ja tekitaks ambitsioonikama plaani arenguks, milleks oleks võimalik ka täiendavalt raha saada.”; “Suurem hirm, ma arvan, on see, et ta võib hakata ühel hetkel hääbuma, kui tal areng seisma jääb. Inimesed lähevad töölt ära ja.. siis lähevad ka vaatajad ära, ja nii edasi.”; “Ühel hetkel, kui sisemiselt hakkab asi hääbuma, siis inimesed, kes teevad südamega head tööd.. ega kui keegi sind ei vaata, see väga palju motivatsiooni ei lisa. Ma ei ütle, et täna see niimoodi on, aga kui see juhtumisi peaks niimoodi olema..”;

IN VIVO:

- ETV+ ja digikultuur - minu poolt

“Kuna sihtrühmana põhiliselt nähti ju neid inimesi, kelle eesti keele oskus on ebapiisav selleks, et jälgida eestikeelset meediat (...), demograafiliste gruppide lõikes ilmselgelt domineerivad seal pigem vanemaealised, ja nende puhul televisioon on valdav kanal”; “Kuna Kreml teeb ajupesu kriitilistes geopoliitilistes küsimustes, teeb seda telekas, siis talle tuleb vastu hakata ka telekas.”;

- Arenguruum - Jevgeni poolt

“minu küsimus on olnud aastate jooksul tegelikult – kas ei peaks püüdma siiski seda kanalit tugevamalt turundada?”; “kui juba on tehtud head telet, siis võiks tegelikult teha selle ekstra-pingutuse ja mõelda millisel viisil tegelikult vaatajaid juurde tuua, et miks neid ebapiisavalt on”; “ilmselgelt tänasega ei tohiks rahulduda, nende vaatajanumbritega ei tohiks rahulduda”; “ambitsioon siiski peaks olema: Eesti venekeelsele elanikkonnale uudis- ja ühiskonna teemade kajastaja number üks”; “ see kanal ei tohiks sellisesse nii öelda “rahulikku” seisundisse veel

jõuda”; “juhid võiksid olla ambitsioonikamad”; “Venekeelne avalik meedia peab koguaeg olema arengus, et kuskile jõuda. See on see lugu.”

- ETV+-i Facebook - minu poolt

“Ilmselt televisiooni tarbimine iseenesest ongi suures muutumises. Järjest rohkem jõuavad inimesed teleni teiste kanalite kaudu (...). Kahtlemata selles osas on ETV+ ristmeedia võimalustele tähelepanu teadlikult pööranud, see on ka tulemust andnud, selles ei ole kahtlust.”

- ETV+ ja lõimumine - minu poolt

“Minu meelest see kanal täidab täpselt seda rolli – inimestele ära seletada eesti ühiskonna sellised.. “tuumprotsessid”, seisukohad, teatud modaalsused, mis tekivad mingistes kriitilistes küsimustes, ja seda tehakse inimestele nende emakeeles. See ongi tegelikult sotsiaalpoliitilise integratsiooni üks olulisemaid kanaleid – see võikski olla selle eesmärk ju”

- ETV+-i sümboolne väärtus - minu poolt

“kui Vene riik tõstetab Euroopa nõukogus küsimusi sellest, et me diskrimineerime venelasi siin,.. et see on kindlasti üks argument, mida tuua. Eesti riik rahastab tegelikult venekeelset Ringhäälingut. Kindlasti tal on oma sümboolne väärtus, jah.”

TEEMADE LOETELU

- Ettevalmistatud küsimused
 - Kõige olulisemad ETV+-i loomist mõjutanud küsimused
 - 2014 ETV+-i puudutavate otsuste hindamine
 - 2014 ETV+-i eesmärgid
 - ETV+-i eesmärkide täitmine
 - ETV+-i rahastamine 2021
 - Erakonna arvamus ETV+-ist
 - ETV+-i edukuse hindamine (-2 - +2)
 - ETV+-i vajalikkuse hindamine/tulevik (+ ja -)
- IN VIVO
 - Jevgeni poolt
 - Arenguruum
 - Minu poolt

- ETV+ ja digikultuur
- ETV+-i Facebook
- ETV+ ja lõimumine
- ETV+-i sümboolne väärtus

AADU MUST

- Kõige olulisemad ETV+-i loomist mõjutanud küsimused.

“Oluline oli see, et eestikeelsed inimesed, venekeelsed inimesed oleks ühes inforuumis ja (...) hästi oluline oli see, et ka Eestis elavad venekeelsed inimesed tunneksid, et neil on ka midagi ühist.”

- 2014 ETV+-i puudutavate otsuste hindamine.

“üldiselt võib öelda, et oleme päris rahul”

- 2014 ETV+-i eesmärgid.

“21. sajandi üheks meedia mudeliks on mitte ainult suured kanalid, vaid väikesed kanalid. (...) Selles mõttes esimene ja tähtis asi oli see, et oleks kanal, mis tuleb inimestele lähedale, millel on vääriline koht nende kodus, nende igapäevases elus.”; “Mis veel olulisem – mitte ainult Eesti ja Vene suhted ja nii edasi, vaid mulle tundub, et ka venekeelne osa ühiskonnast, nad oma asju saavad.. selles osas mõtteid vahetada. Ma pean seda väga tähtsaks.”

- ETV+-i eesmärkide täitmine.

“See on osaliselt realiseerunud. “Osaliselt” tähendas antud juhul seda, et ei ole informatsiooni või teabe monopoli.”; “Olen näinud seda, et seal on tekkinud juba tegijate ring, on tekkinud tagasiside ring.”; “ETV+-il on need eeldused, et ta saab jõuda väga paljude inimesteni, kes ise on avatud, kes ise seda ühendust vajavad, kes vajavad informatsiooni endale, kuid tagasiside kaudu on valmis ka oma teavet ja oma suhtumisi telekanalile andma.”; “ta jätab sümpaatse mulje”; “kindlasti tal on juba oma vaatajaskond, kes on harjunud temaga”; “Asi töötab – on minu hinnang”;

- ETV+-i rahastamine 2021.

“siin ei ole võimalik lugeda seda raha ülipüüdlikult ja teha majandusanalüüsi – kui kallilt ma midagi kätte sain. See on väikeste riikide probleem, kus ongi niimoodi, et mõne asja eest tuleb proportsionaalselt rohkem maksta, ja mitte lugeda. (...) Eesmärk on ikkagi ühiskonna harmoniseerimine. Selle eest tuleb ka raha maksta, et me üksteisest paremini aru saaks.”;

- Erakonna arvamus ETV+-ist.

“Oluline on see, et ma ei ole kuulnud halba. (...) Keegi ei kiru, see on ka juba hea tänases maailmas.”

- ETV+-i edukuse hindamine. (1-5)

“4+. See on viiepallisüsteemis, mitte kümme. Ütleme, et üsna hea.”

- ETV+-i vajalikkuse hindamine/tulevik. (+ ja -)

“Kas meeldib, või armastan, või ei armasta – see on isegi teisejärguline. Mõnele meeldib, mõnele ei meeldi – see on täiesti teine, aga seda on vaja.”; “Jätkuvalt ETV+-il on head eeldused olla vajalik. (...) Ta on, ja eeldus tähendab ka seda, et seda võib ka maha mängida. Aga ta ei ole seda maha mänginud. Nii et tal on oma kindel koht. Mina hoian pöialt, et ta ikka edasi püsiks sellisena.”; “Ma näen edasist saatust järjepidevuses.”

IN VIVO:

- ETV+-i eelised meediumina

“See ruum, kus nad saavad neid huvitavaid probleeme arutada – see oli oluline.” (- **Ehk siis Raadio 4 ja venekeelne portaal seda ei lahendanud?**) “Kindlasti mitte”

- ETV+ ja digikultuur - minu poolt

“On erinevad põlvkonnad, ja on mõni seltskond, kes elabki Internetis, aga nad ei moodusta üheski rahvusrühmas enamust.”; “mõtlesime siiski, et 30+. Nooremad (...) – nemad leiavad juba ise kanaleid, ja nähtavasti nende jaoks on Internet hästi oluline.”; “Praeguste võimaluste juures 60+ on suhteliselt.. ei kiida ja ei kiru, aga ongi normaalne.”; “Paljudes riikides öeldakse niimoodi, et mis nipiga seda noort teleka ette tõmmata, ja siis tuleb välja, et väga spetsiifiliste programmidega.”; “me oleme tähele pannud, et ei ole niimoodi, et üks põlvkond oma eelistustega läheb hällist hauani, vaid inimene jõuab teatud vanusesse, ja tal tekkivadki sellele vanuserühmale omased harjumused ja eelistused”; “Tõsi, nähtavasti midagi muud peab otsima, sest mingil ajal saavad praegused Youtube'i fännid 60+”;

- ETV+ ja koroonakriis - Aadu poolt

“Minu isiklik arusaam on see, et ETV+ muutus vajalikumaks, kõvasti vajalikumaks ja olulisemaks just tervise kriisi ajal.”; “Kõik ei tulnud nii kiiresti ja plahvatuslikult, kui

prognoositi. Teiselt poolt, mis oli mulle sümpaatne – mõni asi, mida me ei osanud prognoosida, kas või kriisiolukorrad, (...) mulle tundub, et päris hästi on läinud.”;

- Arenguruum - Aadu poolt

“kasvuruumi kindlasti on.”; “Proovida muidugi tuleb. Mõni asi, mis juba igavaks läheb, tuleb ära jätta.”; “Oma auditooriumit tuleb hoida ja kasvatada. Kasvatada suurendamise mõttes, mitte kasvatustöö mõttes, aga kasvatada suuremaks.”; “tuleb (...) tagasisidet hoida. Tagasiside on alati teles hästi tähtis, tegelikult.”;

- ETV+-i Facebook - minu poolt

“See on kindlasti oluline. 70 tuhat on minu arvates pigem hea näitaja.”

- ETV+-i sümboolne väärtus - minu poolt

“Ma ei ole selle peale nii mõelnud. Aga mulle tundub, et tõesti nii on.”

TEEMADE LOETELU

- Ettevalmistatud küsimused
 - Kõige olulisemad ETV+-i loomist mõjutanud küsimused
 - 2014 ETV+-i puudutavate otsuste hindamine
 - 2014 ETV+-i eesmärgid
 - ETV+-i eesmärkide täitmine
 - ETV+-i rahastamine 2021
 - Erakonna arvamus ETV+-ist
 - ETV+-i edukuse hindamine (1-5)
 - ETV+-i vajalikkuse hindamine/tulevik (+ ja -)
- IN VIVO
 - Aadu poolt
 - ETV+ ja koroonakriis
 - Arenguruum
 - Minu poolt
 - ETV+ ja digikultuur
 - ETV+-i Facebook
 - ETV+-i sümboolne väärtus

JAAK VALGE

- 2014 ETV+-i puudutavate otsuste hindamine.

“Ideaal oleks muidugi selline, et Eestis kõik valdavad keelt ja vaatavad üldiseid nii telekanaleid, kui muid meediakanaleid, aga reaalsus on ju selline, et eriti vanemas inimesed, ja selles keskkonnas, kus on vähe eestlasi, kus ei ole praktika võimalusi – nad ei oska eesti keelt, siis on neile muidugi õige tuua selline venekeelne informatsioon ka kohale.”

- Erakonna arvamus ETV+-ist.

“Kõigepealt ütleks nii, et arvavad vähe. Nad eriti ei võta seda jutuks. Kui arvavad midagi, siis pigem lõimumise kontekstis. Lõimumise poliitika osas on skeptilised, ja natuke võib-olla pessimistlikud. Sellest tulenevalt hindavad ka lõimumise instrumente või atribuute.. kindlasti ei hinda neid üle, pigem lüüakse käega, umbes nii.”; “Keegi peaks meile väikese ettekande tegema ETV+-ist, siis me saaksime oma seisukoha võtta. (...) Meediateadlane võib-olla üks, ja ETV+-i töötaja või töötajad, kes näeksid seda seestpoolt.”; “Te peate mind vabandama, et ma 2017 aasta seisukoha järgi arvamusi ütlesin. Ma arvan, et meie teised ka, meie EKRE omad, nad ka lihtsalt ei ole olnud kursis nende trendidega, mis edasi on muutunud.”

- ETV+-i edukuse hindamine. (+ ja -)

“Viimasel 3-4 aastal ma ilmselgelt hindan ta edukaks, ei ole midagi öelda. Kui numbrid niimoodi näitavad ja metoodika muutunud ei ole, siis isegi on need asjad muljetavaldavad. Impressiivne.”; “Ma ütleks, et kui sedavõrd suured vahed on – 2021 ja 2017,.. ma ütleks, et siis Vene telekanalite populaarsus on murranguliselt kukkunud, ja ETV+-i populaarsus on järsult tõusnud. (...) See on igatahes mulle üllatus ja positiivne üllatus. Väga tore teada! (...) Kui ma oleks intervjuuks ette valmistanud, küll ma oleks nende numbrite muutuse ise ka leidnud ülesse.”

- ETV+-i vajalikkuse hindamine/tulevik. (+ ja -)

“Kui te ütlete, et teil on selline edulugu, siis jätkake samas vaimus, ja vaatame mis edasi saab.”; “Raske oleks teiega mitte nõustuda, kui numbrid seda näitavad. Täitsa huvitav kui kaugele ta kasvab, kui kaugele see trend jätkub.”

IN VIVO:

- Arenguruum - Jaagu poolt

“ma imestan natuke selle üle, et ETV+ ei ole tootnud palju pressiteateid ega tekste selle kohta, ühiskonnale ei ole teadvustanud, et need asjad on tugevasti muutunud.”; “ma arvan, kui ETV+ kasutaks oma saadetes jõulisemalt Eestis põlistunud venelaste lugusid, sellel võiks olla hea mõju.”; “Me oleme oma meediamonitooringuid teinud, mitte ETV+-i, vaid eestikeelseid telekanaleid – ilma igasuguse kahtluseta on ETV EKRE mõistes tasakaalust täiesti väljas. (...) Loomulikult ma tahaksin seda, et nad kõik oleksid tasakaalus.”

TEEMADE LOETELU

- Ettevalmistatud küsimused
 - 2014 ETV+-i puudutavate otsuste hindamine
 - ETV+-i eesmärkide täitmine
 - Erakonna arvamus ETV+-ist
 - ETV+-i edukuse hindamine (+ ja -)
 - ETV+-i vajalikkuse hindamine/tulevik (+ ja -)
- IN VIVO
 - Jaagu poolt
 - Arenguruum

VIKTORIA LADÕNSKAJA-KUBITS

- Kõige olulisemad ETV+-i loomist mõjutanud küsimused.

“me (eestlased ja vene kogukond, meie ühiskonnana) ei ole riiklikul tasandil suutnud saada ühtseks organismiks. (...) Et seda väljakutset lahendada, tekitada „üks meie“ oli vaja luua ühist meediaruumi. (...) Et isegi kui inimene ei räägi eesti keelt, ta saaks mõista nii ühiskonda, seadusi, trende, uudiseid, kultuuri ja palju-palju muid. Nii et kui lühidalt võtta, siis ETV+ pidi tekkima meediaplatvormina, mis toetaks ideed „üks meie“, „ühiskonna tervik“, „ühtne meediaruum“.”

- 2014 ETV+-i puudutavate otsuste hindamine.

“Tol hetkel see oli ajalooline aken tekitada seda võimalust. Muidugi olin selle otsusega ma ülimalt rahul.”

- 2014 ETV+-i eesmärgid.

“Peamine oli „ühtse meediaruumi tekitamine“, kus räägitakse küll vene keeles, kuid siiski samadel teemadel, millest ühiskond räägib/hingab ka eesti keeles. Me mõistsime kohe alguses ka seda, et saavutada neid eesmäärke on suhteliselt raske ja sellele läheb nii raha kui ka aeg.”; “Kohe alguses oli selge, et auditoorium peaks olema lai”

- ETV+-i eesmärkide täitmine.

“kindlasti võib öelda, et kanal töötab nagu alguses oli planeeritud.”; “Arvan, et tänaseks on kanalil oma kindel nišš, oma nägu, oma vaatajad.”

- ETV+-i rahastamine 2021.

“See on alati suhteline küsimus. Ühest küljest kanali tegemine, eriti sellise eesmärgiga ja stardiga, nagu see oli, nõuab suurt investeringut. Teisest küljest just raha osas peab olema eriti nõudlik, sest tegemist pole erakapitaliga ehk antud juhul tehakse kanalit mitte oma raha eest vaid maksumaksja raha eest. Ning seepärast iga kulutamine peaks olema väga hoolega läbi mõeldud. Mul oli ka endal küsitavusi raha kulutamise osas, siiski arvan, et praegu vaatajanumbrid ja kulu on tasakaalus.”

- Erakonna arvamus ETV+-ist.

“Isamaa Erakond kutsus mind erakonda selleks, et ma saaksin aidata just lõimumise teemadel. Ma usun, et nad toetavad minu arvamust, mida ma suudan kaitsta Isamaa fraktsioon saadikuna ka ERR nõukogu tasemel.”

- ETV+-i edukuse hindamine. (1-5)

“Kindel 4.”

- ETV+-i vajalikkuse hindamine/tulevik. (+ ja -)

“Me toetame selle kanali arengut. Näeme seda kanalit ERR ühe tugeva osana, millel on lõimumise roll, kuid vajalik osa ka julgeolekus, kui vaadata seda mõistet veidi laiemalt.”

IN VIVO:

- ETV+ ja koroonakriis - Viktoria poolt

“eelmise aasta tervishoiu kriis näitas ilmekalt, et kanal on osutunud just selleks allikaks, mida usaldati ja kust võeti uudiseid. Siit tuli ka kõrge reiting.”;

- Arenguruum - Viktoria poolt

“võiks rohkem panustada koostööle ülikoolidega, et tõsta ajakirjanike järelkasvu. Ma aiman, et paari aasta pärast sellega võib tekkida probleem.”; “Tulevikus on vaja jätkata selliste saadetega, mis on juba leidnud endale vaatajaskonna (KOFE+), aga otsida ka võimalusi uuteks projektideks, mille abil kaasata noori inimesi. Kindlasti ma näen tulevikus rohkem koostööd teiste ERR kanalitega, R4 ja ETV+ tihedat koostööd.”; “peaks pingutama saavutama veelgi suuremat vaatajanumbrit ja kulutama protsentuaalselt vähem raha eesmärgi saavutamiseks.”; “Mina näiteks arvan, et kõik need nõ suured stuudiod ja glamuurne ettevalmistus on vägagi eilne päev. Selleks, et täna teha reitingut võiks panna kaks tooli suvalisse ruumi ja toolide peale kaks huvitavat vestluspartnerit.”; “ootaks, et kanal oleks võimaliku laia auditooriumiga. Selles oligi eesmärk, et „ühine meediaruum“, kust leiaks endale midagi nii keskealine, noor kui ka eakas.”

- ETV+ ja digikultuur - Viktoria poolt

“Ei saa ka ilma online platvormideta. Tuleviku meedia on tunduvalt mitmekesisem puhttehniliselt ning sellisteks väljakutseteks peakski olema valmis.”

- ETV+-i eelis meediumina - minu poolt

“Lihtne vastus: visuaal. Need on erinevad meedia vormid. Kuigi mõeldes tulevikule, ma eeldaks rohkelt koostööd nende vahel ja mõtleks ka hübriid vormidele. Nagu ETV+ ei saa olla tulevikus lihtsalt üks traditsiooniline telekanal, samamoodi ka R4 peab rohkem mõtlema pildi edastamise peale. Need on siiski lähiaja tuleviku väljakutsed.”

TEEMADE LOETELU

- Ettevalmistatud küsimused
 - Kõige olulisemad ETV+-i loomist mõjutanud küsimused
 - 2014 ETV+-i puudutavate otsuste hindamine
 - 2014 ETV+-i eesmärgid
 - ETV+-i eesmärkide täitmine
 - ETV+-i rahastamine 2021
 - Erakonna arvamus ETV+-ist
 - ETV+-i edukuse hindamine (1-5)
 - ETV+-i vajalikkuse hindamine/tulevik (+ ja -)
- IN VIVO
 - Viktoria poolt
 - ETV+ ja koroonakriis
 - Arenguruum
 - ETV+ ja digikultuur
 - Minu poolt
 - ETV+-i eelis meediumina

G2. Ühine teemade loetelu

(6 vastajat)

- **Ettevalmistatud küsimused**
 1. Kõige olulisemad ETV+-i loomist mõjutanud küsimused
 2. 2014 ETV+-i puudutavate otsuste hindamine
 3. 2014 ETV+-i eesmärgid
 4. ETV+-i eesmärkide täitmine
 5. ETV+-i rahastamine 2021
 6. Erakonna arvamus ETV+-ist
 7. ETV+-i edukuse hindamine
 8. ETV+-i vajalikkuse hindamine/tulevik
- **IN VIVO** (järjestus mainimise sageduse järgi)
 - poliitikute poolt
 1. Arenguruum
 2. ETV+ ja koroonakriis
 3. ETV+-i tegijad
 4. Kui ETV+-i poleks
 5. ETV+-i sümboolne väärtus
 6. ETV+ ja lõimumine
 7. ETV+ ja digiajastu
 - intervjuueerija poolt
 1. ETV+ ja digiajastu
 2. ETV+-i Facebook
 3. ETV+-i sümboolne väärtus
 4. ETV+-i eelis meediumina
 5. ETV+ ja lõimumine

G3. Intervjuude vastused teemade kaupa

ETTEVALMISTATUD KÜSIMUSED

- Kõige olulisemad ETV+-i loomist mõjutanud küsimused

Heidy Purga	“integratsioon”; “informatsiooni läbi erinevate ühiskonna gruppide liitmine”; “sisejulgeoleku nüanss”;
Jevgeni Ossinovski	“Ukraina sündmused”; “pakkuda PBK-le alternatiivi”; “venekeelsele elanikkonnale objektiivse meediasisuga kanal”; “looks venekeelset arutelu kultuuri ja tasakaalustatud vestlust”
Aadu Must	“eestikeelsed inimesed, venekeelsed inimesed oleks ühes inforuumis”; “Eestis elavad venekeelsed inimesed tunneksid, et neil on ka midagi ühist”
Ladõnskaja-Kubits	“luua ühist meediaruumi”; “üks meie”; “ühiskonna tervik”

Tabel G3-1

- 2014 ETV+-i puudutavate otsuste hindamine

Kristina Kallas	“mõistlikud”; “kindlasti õige otsus”; “igati õige otsus”
Heidy Purga	“ambitsioonikas ülesanne”; “ega seda mudelit ei eksisteerinud”; “oma koha leidnud ja see protsess tegelikult käib ju siamaani edasi”
Jevgeni Ossinovski	“võiks “pedaali vajutada”, rohkem pingutada”; “on kahju, et on nii vähe vaatajaid”
Aadu Must	“üldiselt võib öelda, et oleme päris rahul”
Jaak Valge	“siis on neile muidugi õige tuua selline venekeelne informatsioon ka kohale”
Viktoria Ladõnskaja-	“ajalooline aken tekitada seda võimalust. Muidugi olin selle

Kubits	otsusega ma ülimalt rahul”
--------	----------------------------

Tabel G3-2

- 2014 ETV+-i eesmärgid

Heidy Purga	“ühiskonda liita”; “vaatajanumbrid”
Jevgeni Ossinovski	“kõnetada eestikeelsest inforuumist väljaspool olevat seltskonda”
Aadu Must	“21. sajandi üheks meedia mudeliks on mitte ainult suured kanalid, vaid väikesed kanalid (...), mis tuleb inimestele lähedale”; “venekeelne osa ühiskonnast, nad oma asju saavad.. selles osas mõtteid vahetada”
Viktoria Kubits Ladõnskaja-	“ühtse meediaruumi tekitamine”; “auditoorium peaks olema lai”

Tabel G3-3

- ETV+-i eesmärkide täitmine

Heidy Purga	“Olukord kindlasti oli palju nukram, kui ta praegu integratsiooni ja lõimumise mõttes on, eksole, ja segregatsiooni mõttes”; “mulle tundub, et see on saanud ikkagi inimeste suuremaks osaks igapäevaelust, kui ta oli alustamise ajal”; “Ma arvan, et tänaseks ta, mingis mõttes, isegi võib öelda loomulikult kombel, on paika loksunud”
Jevgeni Ossinovski	“tulemused võiksid olla paremad. Ootaks tegelikult suuremat ambitsiooni ETV+-i või ERR-i poolt tervikuna selles kontekstis”;
Aadu Must	“See on osaliselt realiseerunud. “Osaliselt” tähendas antud juhul seda, et ei ole informatsiooni või teabe monopoli”; “ta jätab sümpaatse mulje”; “kindlasti tal on juba oma vaatajaskond, kes on harjunud temaga”; “Asi töötab – on minu hinnang”;
Viktoria Kubits Ladõnskaja-	“kindlasti võib öelda, et kanal töötab nagu alguses oli planeeritud.”; “Arvan, et tänaseks on kanalil oma kindel nišš, oma nägu, oma vaatajad”

Tabel G3-4

○ Erakonna arvamus ETV+-ist

Heidy Purga	“Erakonnana ikkagi ETV+-i olemasolu, olulisust ja vajalikkust tunnistatakse. Keegi ei arva, et see on mõttetu raha raiskamine, või seda ei peaks tegema, seda hoiakut ei ole”
Jevgeni Ossinovski	“ühelgi erakonnal ei ole “arvamust” ETV+-i suhtes. 90% erakonna liikmetest ei ole seda kunagi näinud, seda kanalit”
Aadu Must	“Oluline on see, et ma ei ole kuulnud halba”; “Keegi ei kiru, see on ka juba hea tänases maailmas”
Jaak Valge	“Kõigepealt ütleks nii, et arvavad vähe. Nad eriti ei võta seda jutuks. Kui arvavad midagi, siis pigem lõimumise kontekstis”; “pigem lüüakse käega”; “Keegi peaks meile väikese ettekande tegema ETV+-ist, siis me saaksime oma seisukoha võtta”
Viktoria Ladõnskaja-Kubits	“Erakond kutsus mind erakonda selleks, et ma saaksin aidata just lõimumise teemadel. Ma usun, et nad toetavad minu arvamust”

Tabel G3-5

○ ETV+-i edukuse hindamine

Kristina Kallas	“Viiepalliskaalal ma arvan, et 4”
Heidy Purga	(skaala -2 - +2) “Ma paneks +1”

Jevgeni Ossinovski	(skaala -2 - +2) “+1”
Aadu Must	“4+. See on viiepallisüsteemis, mitte kümme. Ütleme, et üsna hea”
Jaak Valge	(skaala “+” ja “-”) “Viimasel 3-4 aastal ma ilmselgelt hindan ta edukaks, ei ole midagi öelda. Kui numbrid niimoodi näitavad ja metoodika muutunud ei ole, siis isegi on need asjad muljetavaldavad”; “Impressiivne”
Viktoria Ladõnskaja-Kubits	(skaala 1-5) “Kindel 4”

Tabel G3-6

- ETV+-i vajalikkuse hindamine/tulevik

Kristina Kallas	“Mida rohkem Eesti riiklik ja kohalik omavalitsus suunab oma infoedastust, oma toodangut ETV+-i kanalile, seda parem”; “ma näen seda positiivselt ja optimistlikult”
Heidy Purga	“ETV+-il on esimene etapp, või esimesed sammud, vaatamata kasvuraskustele siiski kenasti sooritatud. Tal on tugevat sisulist potentsiaali edasiarenemiseks”
Jevgeni Ossinovski	“Mul oleks lootust, et tegelikult ERR-i (...) “suur juhtkond” võtaks (...) mitte isegi kanali, vaid suuna arendamist koos venekeelse uudisteportaali ja raadioga, (...) terviklikumalt, ja tekitaks ambitsioonikama plaani arenguks, milleks oleks võimalik ka täiendavalt raha saada”; “Suurem hirm, ma arvan, on see, et ta võib hakata ühel hetkel hääbuma, kui tal areng seisma jääb. Inimesed lähevad töölt ära ja.. siis lähevad ka vaatajad ära, ja nii edasi. (...) Ühel hetkel, kui sisemiselt hakkab asi hääbuma, siis inimesed, kes teevad südamega head tööd.. ega kui keegi sind ei vaata, see väga palju motivatsiooni ei lisa. Ma ei ütle, et täna see niimoodi on, aga kui see juhtumisi peaks niimoodi olema..”

Aadu Must	“Kas meeldib, või armastan, või ei armasta – see on isegi teisejärguline. Mõnele meeldib, mõnele ei meeldi – see on täiesti teine, aga seda on vaja”; “Jätkuvalt ETV+-il on head eeldused olla vajalik. (...) Ta on, ja eeldus tähendab ka seda, et seda võib ka maha mängida. Aga ta ei ole seda maha mänginud. Nii et tal on oma kindel koht. Mina hoian pöialt, et ta ikka edasi püsiks sellisena”; “Ma näen edasist saatust järjepidevuses”
Jaak Valge	“Kui te ütlete, et teil on selline edulugu, siis jätkake samas vaimus, ja vaatame mis edasi saab”; “Raske oleks teiega mitte nõustuda, kui numbrid seda näitavad. Täitsa huvitav kui kaugale ta kasvab, kui kaugale see trend jätkub”
Viktoria Ladõnskaja-Kubits	“Me toetame selle kanali arengut. Näeme seda kanalit ERR ühe tugeva osana, millel on lõimumise roll, kuid vajalik osa ka julgeolekus, kui vaadata seda mõistet veidi laiemalt”

Tabel G3-7

- ETV+-i rahastamine 2021

Kristina Kallas	“see kulu ei ole nii suur, olgem ausad”; “sõltub, millega me seda võrdleme - aga ei, see ei ole üldse suur summa selleks, et seda omada”
Heidy Purga	“seda ei ole palju. Seda on väga vähe!”; “ma julgen väita, et see eelarve võiks isegi suurem olla”
Jevgeni Ossinovski	“Kui see on “väike kanal”, mida vaatab paar tuhat inimest, (...) siis see kulu muidugi ei ole õigustatud. (...) Kui me teenindame mingit väikest nišši, siis pole seda vaja teha”; “Võib-olla see nõuab mingit täiendavat raha ja nii edasi, aga tegelikult ei ole ka mingit plaani näinud selles osas”
Aadu Must	“siin ei ole võimalik lugeda seda raha ülipüüdlikult ja teha majandusanalüüsi – kui kallilt ma midagi kätte sain. Eesmärk on ikkagi ühiskonna harmoneerimine. Selle eest tuleb ka raha maksta, et me üksteisest paremini aru saaks”
Viktoria Ladõnskaja-Kubits	“kulutamine peaks olema väga hoolega läbi mõeldud. Mul oli ka endal küsitavusi raha kulutamise osas, siiski arvan, et praegu vaatajanumbrid ja kulu on tasakaalus”

Tabel G3-8

IN VIVO

- Poliitikute poolt
 - Arenguruum (5/6)

Heidy Purga	“Ma arvan, et suures osas on leidnud oma auditooriumi ja segmendi, keda see kõnetab, aga tal on väga palju arenguruumi”; “natukene rohkem tsiteeritavust”; “ristmeediat aktiivsemalt toimetada”; “juurdepääs, ligipääs, et ülesleidmine oleks intensiivsem, tugevam”; “tal on potentsiaali, eriti kui Raadio 4 programmiga natuke siduda, tal on potentsiaali võib-olla veel tugevamaks kasvada Raadio 4-ga koostöös”
Jevgeni Ossinovski	“minu küsimus on olnud aastate jooksul tegelikult – kas ei peaks püüdma siiski seda kanalit tugevamalt turundada?”; “kui juba on tehtud head telet, siis võiks tegelikult teha selle ekstra-pingutuse ja mõelda millisel viisil tegelikult vaatajaid juurde tuua, et miks neid ebapiisavalt on”; “ilmselgelt tänasega ei tohiks rahulduda, nende vaatajanumbritega ei tohiks rahulduda”; “ambitsioon siiski peaks olema: Eesti venekeelsele elanikkonnale uudis- ja ühiskonna teemade kajastaja number üks”; “see kanal ei tohiks sellisesse nii öelda “rahulikku” seisundisse veel jõuda”; “juhid võiksid olla ambitsioonikamad”; “Venekeelne avalik meedia peab koguaeg olema arengus, et kuskile jõuda. See on see lugu.”
Jaak Valge	“ma imestan natuke selle üle, et ETV+ ei ole tootnud palju pressiteateid ega tekste selle kohta, ühiskonnale ei ole teadvustanud, et need asjad on tugevasti muutunud”; “ma arvan, kui ETV+ kasutaks oma saadetes jõulisemalt Eestis põlistunud venelaste lugusid, sellel võiks olla hea mõju.”; “Me oleme oma meediamonitoringuid teinud, mitte ETV+-i, vaid eestikeelseid

		telekanaleid – ilma igasuguse kahtluseta on ETV EKRE mõistes tasakaalust täiesti väljas. (...) Loomulikult ma tahaksin seda, et nad kõik oleksid tasakaalus”
Viktoria Kubits	Ladõnskaja-	“võiks rohkem panustada koostööle ülikoolidega, et tõsta ajakirjanike järelkasvu. Ma aian, et paari aasta pärast sellega võib tekkida probleem”; “Tulevikus on vaja jätkata selliste saadetega, mis on juba leidnud endale vaatajaskonna (KOFE+), aga otsida ka võimalusi uuteks projektideks, mille abil kaasata noori inimesi. Kindlasti ma näen tulevikus rohkem koostööd teiste ERR kanalitega, R4 ja ETV+ tihedat koostööd”; “peaks pingutama saavutama veelgi suuremat vaatajanumbrit ja kulutama protsentuaalselt vähem raha eesmärgi saavutamiseks”; “Mina näiteks arvan, et kõik need nõ suured stuudiod ja glamuurne ettevalmistus on vägagi eilne päev. Selleks, et täna teha reitingut võiks panna kaks tooli suvalisse ruumi ja toolide peale kaks huvitavat vestluspartnerit”; “ootaks, et kanal oleks võimaliku laia auditooriumiga. Selles oligi eesmärk, et „ühine meediaruum“, kust leiaks endale midagi nii keskealine, noor kui ka eakas”

Tabel G3-9

■ ETV+ ja koroonakriis (3/6)

Kristina Kallas	“ETV+-i kanali pidamine ei ole läinud suure hooga ülesse, et “hurraa” ja meeletu massiga on tulnud kohe taha. Aga näiteks koroonakriisi ajal ta ju kindlasti õigustas ennast väga selgelt”
Aadu Must	“Minu isiklik arusaam on see, et ETV+ muutus vajalikumaks, kõvasti vajalikumaks ja olulisemaks just tervise kriisi ajal”;

	“Kõik ei tulnud nii kiiresti ja plahvatuslikult, kui prognoositi. Teiselt poolt, mis oli mulle sümpaatne – mõni asi, mida me ei osanud prognoosida, kas või kriisiolukorrad, (...) mulle tundub, et päris hästi on läinud”
Viktoria Kubits Ladõnskaja-	“eelmise aasta tervishoiu kriis näitas ilmekalt, et kanal on osutunud just selleks allikaks, mida usaldati ja kust võeti uudiseid. Siit tuli ka kõrge reiting”

Tabel G3-10

■ ETV+-i tegijad (2/6)

Kristina Kallas	“üks korralik töö on tehtud”; “Tehakse ikkagi kvaliteetseid asju”; “eriti Darja tegelikult. Meeskonna kokkupanemine algusest peale on olnud ju tegelikult suur töö ja sellega on hästi hakkama saadud”; “Seal on head ajakirjanikud, head saatejuhid, head saated”
Heidy Purga	“ma tunnustan väga nende toimetajate pingutust ja püüdlust igapäevaselt seda kõike ellu viia selles olukorras. Ma arvan, et nad on täitsa kenasti hakkama saanud”

Tabel G3-11

■ Kui ETV+-i poleks (2/6)

Kristina Kallas	“Ma ei arva, et kui ETV+-i ei oleks, et siis oleks midagi kohutavalt halvasti Eestis, ütleme nii (...) Infopuuduses otseselt küsimus ei ole. (...) Kui ta päeva pealt kinni panna, siis otseselt mitte midagi katastroofilist ei juhtu, aga võib-olla
------------------------	--

	mingi “personal touch” jääb puudu (venekeelsetel) inimestel Eestiga”
Heidy Purga	“Kui seda ei oleks tehtud, seda kanalit, siis oleks kindlasti need inimesed jäänud või kinnistunud oma olemasolevate valikute juurde, nad oleksid jäänud teisse inforuumi. (...) Ma arvan, et olukord oleks täna palju halvem, kui täna seda alustada kõike, see oleks olnud keerulisem. Me oleme ikkagi võitnud väga palju sellest, et ETV+ on ja on toimetanud siiamaani”

Tabel G3-12

■ ETV+-i sümboolne väärtus (1/6)

Kristina Kallas	“ETV+-il on ikkagi mingi sümboolne väärtus”; “Ma arvan, et tänu ETV+-le on mingis vaatajaskonnas ikkagi Eesti poliitikud ka näo saanud”; “See tunne, et sinu jaoks on mingi kanal tehtud (...), ma arvan, et sellel on ka mingi väärtus olemas, sellel tundel”; “Kui sa lähed Lätti, sa saad aru, et seal ei ole seda, see riik ei ole tegelikult venekeelse kogukonna jaoks mitte midagi teinud”; “Mitte et see telekanal minu elus, heolus reaalselt objektiivselt midagi muudaks, ei muuda tõenäoliselt. Aga ta teeb selle tunde. Ma arvan, et see tunne on oluline”
-----------------	---

Tabel G3-13

■ ETV+ ja lõimumine (1/6)

Heidy Purga	“Tegelikult väga palju eestlasi vaatavad ju ETV+-i – vanem generatsioon, kellel on see keel selge. Selline
-------------	--

	kahtepidi liiklus, ma arvan, on väga positiivne, et eestlased on ka selle leidnud”; “Jõuga ei saa seda protsessi sundida, vaid ma leian, et mida rohkem on see ühiskonna grupp integreeritud ühiskonda, seda lihtsamini ta võib-olla leiab ka tee selle meediakanali juurde”; “Integratsioon on ikkagi leidnud oma viisi, omal kombel toimimist. Muidugi tuleb toetada seda mingisuguste mehhanismidega nii öelda, ETV+ on ka ju üks nendest tugevatest mehhanismidest, aga ta ei saa üksi eksisteerida, ilma selleta.. kui inimesed ei tunne, et nad on osa sellest ühiskonnast”
--	--

Tabel G3-14

■ ETV+ ja digiajastu (1/6)

Viktoria Ladõnskaja-Kubits	“Ei saa ka ilma online platvormideta. Tuleviku meedia on tunduvalt mitmekesisem puhttehniliselt ning sellisteks väljakutseteks peakski olema valmis”
----------------------------	---

Tabel G3-15

○ Intervjueerija poolt

■ ETV+ ja digiajastu (4/6)

Kristina Kallas	“meil on kindlasti veel päris suur hulk neid televisiooni tarbijaid, kes vaatavad telekakastist”; “kes ei oska enam telekapuldi käima panna – nemad saavad siis Internetist teenust kätte”; “Ma arvan, et ETV+-i tulevik on ka ikkagi Interneti kolimine ja Internetis edastamine – kõik need saated ja uudised, Facebook, sotsiaalmeedia platvormide pealt enda vaatajaskonna kasvatamine”; “25-aastased savad mingi hetk 30 ja hakkavad
-----------------	--

	televiisorist uudiseid vaatama. Ma arvan, et see on generatsiooni küsimus”
Heidy Purga	“See on kindlasti üks väljakutse”; “meil on erinevad seadmed, mille kaudu peab ennast kättesaadavaks tegema, ja niimoodi jõuda ja erinevate sihtgruppideni - see võiks olla neile uus väljakutse”; “kui me võtame ERRi erinevaid programme – mõtlen raadiot ja televisiooni üheskoos - selle probleem on viimasel ajal minu meelest silmaga nähtavalt järgmine: erinevad programmid toodavad ühele ja samale sihtgrupile. Sellist “overlapping-ut” on nii palju tekkinud, et.. äkki peaks sellele kuidagi rohkem fookust panema”
Jevgeni Ossinovski	“Kuna sihtrühmana põhiliselt nähti ju neid inimesi, kelle eesti keele oskus on ebapiisav selleks, et jälgida eestikeelset meediat (...), demograafiliste gruppide lõikes ilmselgelt domineerivad seal pigem vanemaealised, ja nende puhul televisioon on valdav kanal”; “Kuna Kreml teeb ajupesu kriitilistes geopoliitilistes küsimustes, teeb seda telekas, siis talle tuleb vastu hakata ka telekas”
Aadu Must	“On erinevad põlvkonnad, ja on mõni seltskond, kes elabki Internetis, aga nad ei moodusta üheski rahvusrühmas enamust”; “mõtlesime siiski, et 30+. Nooremad (...) – nemad leiavad juba ise kanaleid, ja nähtavasti nende jaoks on Internet hästi oluline”; “Praeguste võimaluste juures 60+ on suhteliselt.. ei kiida ja ei kiru, aga ongi normaalne”; “Paljudes riikides öeldakse niimoodi, et mis nipiga seda noort teleka ette tõmmata, ja siis tuleb välja, et väga spetsiifiliste programmidega”; “me oleme tähele pannud, et ei ole niimoodi, et üks põlvkond oma eelistustega läheb hällist hauani, vaid inimene jõuab teatud vanusesse, ja tal tekkivadki

	sellele vanuserühmale omased harjumused ja eelistused”; “Tõsi, nähtavasti midagi muud peab otsima, sest mingil ajal saavad praegused Youtube'i fännid 60+”
--	--

Tabel G3-16

■ ETV+-i Facebook (3/6)

Heidy Purga	“Pole üldse vähe ju!”; “Seda nad on väga osavalt teinud”
Jevgeni Ossinovski	“Ilmselgelt televisiooni tarbimine iseenesest ongi suures muutumises. Järjest rohkem jõuavad inimesed teleni teiste kanalite kaudu (...). Kahtlemata selles osas on ETV+ ristmeedia võimalustele tähelepanu teadlikult pööranud, see on ka tulemust andnud, selles ei ole kahtlust”
Aadu Must	“See on kindlasti oluline. 70 tuhat on minu arvates pigem hea näitaja”

Tabel G3-17

■ ETV+-i sümboolne väärtus (3/6)

Heidy Purga	“Isegi kui nad ei vaata, selline teadvustamine, olemasolu tunnistamine, ja selle tähtsus sidumises – inimene tunneb, et ta on tähtis selle riigi jaoks, tema peale on mõeldud, ja see on juba suur võit”
Jevgeni Ossinovski	“kui Vene riik tõstetab Euroopa nõukogus küsimusi sellest, et me diskrimineerime venelasi siin,.. et see on kindlasti üks

	argument, mida tuua. Eesti riik rahastab tegelikult venekeelset Ringhäälingut. Kindlasti tal on oma sümbolne väärtus, jah”
Aadu Must	“Ma ei ole selle peale nii mõelnud. Aga mulle tundub, et tõesti nii on”

Tabel G3-18

■ ETV+-i eelis meediumina (3/6)

Kristina Kallas	“ETV+-i (...) saated ikkagi (...) lähevad palju rohkem, emotsionaalsemalt, nii öelda, inimestele kohale, kui artikli lugemine või raadiosaate kuulamine. (...) Sellel on mingi tunnetuslik ja emotsionaalne väärtus. Sellel on isegi identiteediloomne väärtus, ja seda saad sa edasi anda ainult televisioonis. Sa ei saa seda edasi anda raadios või portaalis. Ma arvan, et see on oluline”
Aadu Must	“See ruum, kus nad saavad neid huvitavaid probleeme arutada – see oli oluline.” (- Ehk siis Raadio 4 ja venekeelne portaal seda ei lahendanud?) “Kindlasti mitte”
Viktoria Ladõnskaja-Kubits	“Lihtne vastus: visuaal. Need on erinevad meedia vormid. Kuigi mõeldes tulevikule, ma eeldaks rohkelt koostööd nende vahel ja mõtleks ka hübriid vormidele. Nagu ETV+ ei saa olla tulevikus lihtsalt üks traditsiooniline telekanal, samamoodi ka R4 peab rohkem mõtlema pildi edastamise peale. Need on siiski lähiaja tuleviku väljakutsed”

Tabel G3-19

■ ETV+ ja lõimumine (1/6)

Jevgeni Ossinovski	“Minu meelest see kanal täidab täpselt seda rolli – inimestele ära seletada eesti ühiskonna sellised.. “tuumprotsessid”, seisukohad, teatud modaalsused, mis tekivad mingistes kriitilistes küsimustes, ja seda tehakse inimestele nende emakeeles. See ongi tegelikult sotsiaalpoliitilise integratsiooni üks olulisemaid kanaleid – see võiks olla selle eesmärk ju”
--------------------	---

Tabel G3-20